

اقتصاد

اقتصادی. تحلیلی

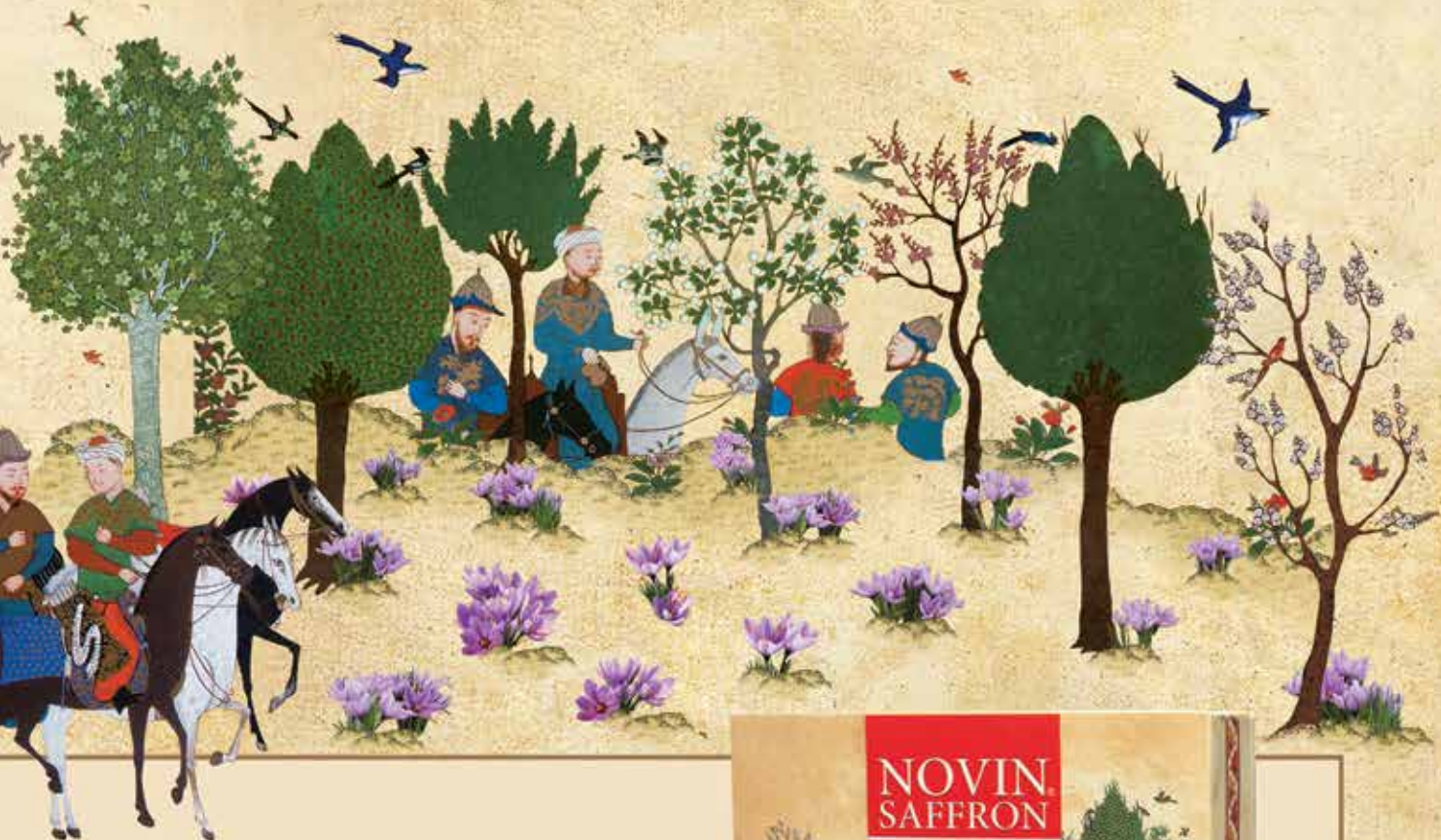
سال بیست و هفتم - بهمن و اسفندماه ۱۳۹۸
قیمت: ۷۰۰۰ تومان

سیلاب نقدینگی روان است

- ✓ بوم رنگ کسری بودجه و نقدینگی و تورم
- ✓ پیش بینی سازمان ملل متحد از اقتصاد ایران و جهان
- ✓ جبران زیان کرونایی کسب و کارها
- ✓ نقش تجارت الکترونیک در توسعه تجارت جهانی
- ✓ ۶ نگرانی مدیران در سال ۲۰۲۰
- ✓ تجارت الکترونیک و فناوری برنده بزرگ بحران کرونا

NOVIN SAFFRON

saffron@novinsaffron.com
[novinsaffron](https://www.instagram.com/novinsaffron)
[09123317980](https://www.facebook.com/novinsaffron)
[novinsaffron](https://www.linkedin.com/company/novinsaffron)

کارخانه: مشهد، شهرک صنعتی توس، نیش اندیشه ۶، پردیس نوین زعفران

تلفن: ۰۵۱-۳۲۲۵۳۱۴۷ فکس: ۰۵۱-۳۲۲۵۵۲۲۶

دفتر خدمات مشتریان تهران: اتوبان شهید چمران، پارک وی، خیابان جوانان، ابتدای خیابان ب پلاک ۱، طبقه سوم، واحد ۷

تلفن: ۲۲۰۱۵۸۰۰-۲۲۰۱۱۷۰۰-۲۲۰۱۱۸۰۰

- ۲ یادداشت / سیلاب نقدینگی روان است
- ۳ بومرنگ کسری بودجه و نقدینگی و تورم
- ۶ پیش بینی سازمان ملل متحد از اقتصاد ایران و جهان
- ۱۰ ۹۴ درصد صادرات زعفران، عمده فروشی بوده است
- ۱۴ بهبود محیط کسب و کار در فصل پاییز
- ۱۷ سکوی پرتاب بازار گردشگری
- ۱۸ چرا چینی ها آرام آرام از ایران می روند؟
- ۲۰ رتبه ۱۸۶ ایران در حوزه دولت الکترونیک
- ۲۱ وضعیت گردشگری در ایران در ماه های اخیر
- ۲۲ دورنمای بازارهای مالی در سال ۲۰۲۰
- ۲۶ اقتصاد یورو در محاصره کرونا
- ۲۸ جبران زیان کرونایی کسب و کارها
- ۳۱ وضعیت بازار کار در زمستان ۹۸
- ۳۲ قانونی در برزخ اجرا
- ۳۴ پیش بینی رشد اقتصاد جهان در ۲۰۲۰
- ۳۶ بهبود شاخص های اقتصادی خراسان رضوی
- ۳۸ نقش تجارت الکترونیک در توسعه تجارت جهانی
- ۴۲ طلایه داران تجارت الکترونیک
- ۴۴ اکوسیستم های استارت آپی را باز سازی کنیم
- ۴۷ کشور برتر سال ۲۰۱۹
- ۴۸ ۶ نگرانی مدیران در سال ۲۰۲۰
- ۵۲ تجارت الکترونیک و فناوری برنده بزرگ بحران کرونا
- ۵۴ سرگذشت خیامی ها، از تعمیرگاه تاکارخانه ایران ناسیونال
- ۵۸ تراز تجاری منفی ایران در ۱۱ ماهه سال ۹۸

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

مهندس حمیدرضا شوشتریان

زیر نظر شورای نویسندگان

طراحی و صفحه آرایی:

هدی امیر

گروه ترجمه:

زهرا پزشکی

ویراستار:

احمد حسین زاده

عکس:

حسین نظامی

واحد بازرگانی:

جلیل فروتن - الهه ارجمند

تلفکس: ۰۵۱-۳۸۴۲۰۱۱۱

روابط عمومی:

محبوبه احمدپور

پایگاه اینترنتی:

فرشاد عباسی

نشانی:

تهران - شریعتی - خیابان دستگردی

پلاک ۷۴

طبقه دوم - واحد ۳

تلفن: ۰۲۱-۲۲۲۲۰۹۶۱

دورنگار: ۰۲۱-۲۲۲۶۹۰۳۲

مشهد - خیابان راهنمایی - برج سلمان

طبقه ۸ - واحد ۲

تلفکس: ۰۵۱-۳۸۴۲۰۱۱۱

www.eghtesadasia.com

eghtesadeasia@gmail.com

چاپ: ثامن

سیلاب نقدینگی روان است

نقدینگی در سال جاری معادل ۲۸ درصد رشد داشته است. بانک مرکزی پس از سکوت چند ماهه آماری، گزارش های پولی و بانکی را تا آخر آذر ماه سال جاری منتشر کرد. براساس این آمار سهم پول در نقدینگی دو برابر شبه پول شده است یعنی سهم «پول» از نقدینگی با ثبت رقم ۱۶/۱ درصدی به بیشترین مقدار طی نیم دهه اخیر رسیده که این امر نشان می دهد سیالیت نقدینگی گسترده تر شده، به عبارت دیگر انباشت تورمی که در گذشته ایجاد شده اکنون به جریان افتاده که این رشد به صورت پول نمود عینی پیدا کرده است. نکته قابل توجه این است که شبه پول در حساب های بانکی انباشته شده اما پول نقدینگی به شمار می آید که در جریان و آماده مبادله در بازارهای مالی است.

براساس آخرین آمار ارائه شده از سوی بانک مرکزی حجم پول در آذر ماه به رقم ۳۶۳ هزار میلیارد تومان و سهم شبه پول به رقم ۱۸۹۹ هزار میلیارد تومان رسیده است. بر همین اساس رشد نقطه به نقطه پول در آذر ماه سال جاری ۴۸/۶ درصد و رشد نقطه به نقطه شبه پول در این زمان نصف پول و معادل ۲۴/۹ درصد گزارش شده است. بالا بودن این نسبت نشان می دهد که سهم بیشتری از نقدینگی به شکل پول است که ضمن اینکه قابلیت انتقال در بازارهای مالی را دارد می تواند با انگیزه سفته بازی به دلیل حفظ ارزش دارایی، از تقاضای معاملاتی عبور کرده و به بی ثباتی بازارها منجر شود. از منظر دیگر هر گاه سهم پول نسبت به نقدینگی روند صعودی داشته باشد، سیالیت این متغیر دور از انتظار نیست و این مسئله می تواند منجر به رشد سطح عمومی قیمت ها شود.

بر پایه آمارهای ارائه شده رشد پایه پولی، براساس رشد خالص دارایی خارجی بانک مرکزی که متأثر از تجدید ارزیابی و تسعیر نرخ ارز، تغییر روش در خرید ارز نفتی دولت و کاهش تسهیلات خارجی به وجود آمده است؛ اما پیش از این عمده دلیل رشد پایه پولی، با توجه به گزارش های کارشناسی افزایش بدهی بانک ها و دولت به بانک مرکزی عنوان می شد. پیش بینی هانشان می دهد که سیر صعودی این نقدینگی با توجه به کسری بودجه همچنان تداوم داشته باشد زیرا دولت ناچار است تامین کسری بودجه را از محل ترازنامه بانک مرکزی با پول سازی جبران کند.

انتشار خبر روند افزایشی نقدینگی از یک سو و رشد قیمت دلار و خودرودر روزهای گذشته در کنار کسری بودجه سال آینده، افکار عمومی را با این نگرانی مواجه کرده است که رشد تورم در سال ۱۹۹۹ آشوک جدیدی را در قیمت ها بوجود می آورد؟

در این زمینه پیمان مولوی، دبیر انجمن اقتصاددانان، در صفحه شخصی اش در اینستاگرام نوشته است که رشد نقدینگی می تواند به منزله رشد تورم تا نرخ ۵۰ و حتی ۶۰ درصد باشد. اما در نقطه مقابل لطفعلی بخشی اقتصاددان، به شهروند می گوید: «از یک سو بحث رکود اقتصادی در کشور مطرح است و از سوی دیگر بحث کاهش قدرت خرید مردم، دولت برای سال ۹۹ دولت یک بودجه انبساطی تدوین کرده است که اینها تا حدی آثار تورمی همدیگر را خنثی می کنند. اما نباید موارد دیگری را چون افزایش پایه پولی که دولت برای سال ۹۹ در نظر دارد، دست کم گرفت، به این سبب که چنین مواردی منتهی به افزایش تورم می شوند. کاهش تورمی که در برخی ماه های سال جاری به سبب عمیق شدن رکود و کاهش قدرت خرید رخ نمود با چنین مواردی جبران خواهد شد و اوج تورمی سال جاری در سال آتی نیز تجربه خواهد شد.»

بومرنگ کسری بودجه، نقدینگی و تورم سهمگین

پول مانند سیلابی است که بر اساس جذابیت بازارها به سمت آنها حرکت می‌کند. هر میزان که یک بازار جذابیت بیشتری داشته باشد، با سرعت بالاتر و حجم بیشتری نقدینگی را به سمت خود می‌کشد. همان‌طور که وقتی سیل روان شد، به این‌که با جاری شدن به سمت سطح پایین‌تر چه اتفاقی می‌افتد نمی‌اندیشد، نقدینگی هم با سرنوشت بازارها کاری ندارد و تنها یک منطق را می‌شناسد؛ سود. با این اوصاف نقدینگی به خودی خود منفی یا مثبت نیست و بسته به بستری که در آن قرار دارد می‌تواند باعث آبادانی یا ویرانی شود. همان‌طور که افزایش نقدینگی در یک اقتصاد در حال رشد به رونق و افزایش تولید کمک می‌کند، در یک اقتصاد راکد و بیمار به تورم شدید و ورشکستگی کارخانه‌ها و کاهش تولید منجر می‌شود. در دو سال اخیر به دلیل بسیاری از مشکلات اقتصادی تبعات منفی نقدینگی جلوه‌های تمام‌عیاری داشت، به‌طوری که همزمان با کوچک‌تر شدن اقتصاد، با افزایش ۲۹ درصدی نقدینگی در بازه آذر ۹۷ تا آذر ۹۸ با آن مواجه بودیم. حال نیز با توجه به شیوع کرونا و صعب‌شدن مسیرهای روبه‌بهبود در کوتاه‌مدت، لااقل در سال ۹۹ نمی‌توان چشم‌انداز مثبتی از این مولفه اقتصادی داشت. در این گزارش ضمن ارائه مفهومی ساده از نقدینگی، به وضعیت این مولفه در چند سال اخیر خواهیم پرداخت.

تورم و ایجاد آن است. به‌طوری که حجم نقدینگی در یک اقتصاد، در نسبت کل کالاها و خدمات تولیدشده، قرار دارد و در واقع این نسبت است که قیمت نهایی کالا و خدمات را مشخص می‌کند و با به‌هم‌خوردن تناسب آن تورم ایجاد خواهد شد. در طرف دیگر سرعت نقدینگی قرار دارد که در شرایط کالا و خدمات ثابت (تولید کالا و خدمات ثابت باشد) می‌تواند باعث افزایش تقاضا و در نهایت تورم شود. در کنار اصطلاح نقدینگی معمولاً از اصطلاحات دیگری مانند، خلق پول، پایه پولی، پول پر قدرت و... نیز نام برده می‌شود که برای درک هرچه بهتر آنها و پیش‌گشایش ورود به بحث، خواندن داستان معروف زیر خالی از لطف نیست.

در یک شهر توریستی در گوشه‌ای از دنیا درست هنگامی که همه بدهکارند و هریک بر مبنای اعتبار و وام‌گیری‌شان زندگی را می‌گذرانند و پولی در بساط هیچ‌کس نیست، ناگهان یک توریست بسیار ثروتمند وارد شهر می‌شود. او وارد تنها هتلی که در این شهر ساحلی است، می‌شود، اسکناس

چرا رصد نقدینگی مهم است؟

در اقتصاد، در تعریف سخت نقدینگی به مجموعه پول و شبه‌پولی گفته می‌شود که اجماع آن کل اعتبار قابل‌معامله در یک اقتصاد را مشخص می‌کند، اما در تعریف سهل‌تر پولی که به شکل سکه و اسکناس در جیب‌ها و خانه‌ها و شبه‌پولی که به صورت سپرده در بانک‌هاست، مجموع نقدینگی را تعیین می‌کنند. اسکناس، مسکوکات و سپرده‌های دیداری کوتاه‌مدتی که قابلیت نقدشوندگی فوری داشته و از سرعت گردش بالایی نیز برخوردارند، عنصر پول و یا عنصر اول نقدینگی بوده و در مقابل عنصر دوم و یا شبه‌پول را سپرده‌های غیردیداری یا مدت‌دار، پس‌انداز و اسناد خزانه تشکیل می‌دهند که برای نقد کردن آنها به زمان نیاز است و به صورت لحظه‌ای نقد نمی‌شوند و یا نسبت به پول مطلوبیت کافی برای نقد شدن را ندارند. از طرفی نقدینگی همانند اشکال هندسی، طول و عرضی دارد که علم اقتصاد آن را حجم و سرعت گردش می‌نامد. اهمیت هریک از اینها زمانی درک می‌شود که بدانیم این دو مولفه، اثرگذارترین مولفه‌های اقتصاد کلان بر

جابه‌جا کرد

نقدینگی یک متغیر اسمی در اقتصاد است و این متغیرها همواره در حال افزایش هستند. از سوی دیگر وقتی نقدینگی افزایش بیابد پس از آن کار چندانی درباره حجم آن نمی‌توان کرد و تنها دولت و بانک مرکزی می‌توانند برای هدایت و مدیریت ایجاد نقدینگی در آینده برنامه‌ریزی کنند. نقدینگی به دو شکل افزایش می‌یابد؛ یکی افزایش پایه پولی که از طریق چاپ پول و توسط بانک مرکزی اتفاق می‌افتد و دیگری ضریب فزاینده پولی که میزان افزایش حجم پول براساس فعالیت بانک‌ها را نشان می‌دهد و مشخص می‌کند به‌ازای هر واحد پایه پولی چه میزان حجم پول بیشتر شده است. در مقابل کمبود نقدینگی زمانی ایجاد می‌شود که به‌هردلیل از جمله سیاست‌گذاری نادرست، واردات و... جذابیت بازارهای تولیدی برای سرمایه‌گذاری کاهش یابد و یا سیاست‌های پولی متناسب با رشد تولید تنظیم نشود. آمارها نشان می‌دهد طی دهه‌های گذشته متوسط رشد نقدینگی سالانه ۲۷ درصد بوده است، به‌طوری که در دولت‌های سازندگی، اصلاحات، احمدی‌نژاد و روحانی به‌ترتیب شاهد؛ ۵۲۰، ۴۱۱، ۴۰۰ و ۵۳۰ درصد افزایش نقدینگی بوده‌ایم. همان‌طور که مشخص است دولت روحانی هرچند در سال‌های اول با مدیریت بهتر، رویکرد قوی‌تری در کنترل و هدایت نقدینگی داشت، اما در نهایت ضعیف‌ترین عملکرد را به نام خود ثبت کرد.

چند عاملی که ریشه‌های افزایش نقدینگی در دولت فعلی و سرعت گرفتن آن بود، عبارت است از

۱. افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی و سایر بانک‌ها (دولت به‌دلیل کسری بودجه ناچار به استقراض از بانک مرکزی است و همین عامل به خلق پول منجر شده و نمونه آن کسری ۳۲ درصدی دولت در سال ۹۶ است).
۲. افزایش بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی و استقراض از آن (با بحرانی شدن نظام بانکی و کسری بانک‌ها، آنها برای ادامه فعالیت نیاز به تزریق پول از طرف بانک مرکزی پیدا کردند و نمونه آن افزایش مطالبات غیرجاری و جاری سیستم بانکی و یا ورشکستگی تعدادی از موسسات مالی و در نهایت چاپ پول توسط بانک مرکزی برای پرداخت بدهی آنهاست).

رشد سیل‌آسای نقدینگی در سال ۹۷ و ۹۸

تغییر و تحول در حوزه نظام‌های پرداخت و بانکداری الکترونیک و افزایش تعداد و نقش بانک‌ها در اقتصاد قطعا در ۲۰ سال گذشته تاثیر زیادی در افزایش سهم ضریب فزاینده (فعالیت‌های سیستم بانکی و خلق پول توسط این سیستم) و کاهش سهم پایه پولی (خلق پول توسط بانک مرکزی) از نقدینگی داشته است؛ اما به‌طور مشخص از سال ۹۲ سیاست‌گذار پولی سیاست رشد افزایش نقدینگی از محل افزایش ضریب فزاینده را در دستور کار قرار داد و البته هرچند این سیاست نتوانست به اهداف خود برسد و رشد پایه پولی به‌شکل دیگری که همان رشد بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی بود، افزایش یافت، اما آمار و ارقام نشان می‌دهد؛ در طول دهه ۷۰ به‌طور متوسط سهم پایه پولی از نقدینگی بین ۳۰ تا ۴۰ درصد بوده و این نسبت به دهه ۸۰ در دامنه ۲۰ تا ۳۰ درصد قرار می‌گیرد. اما با تغییر رویکرد در سال ۹۲ نسبت پایه پولی به نقدینگی به ۱۷ درصد کاهش می‌یابد و این کاهش تا آذرماه سال ۹۷ ادامه یافته و در پایان این ماه

۱۰۰ یورویی را روی پیشخوان هتل گذاشته و برای بازدید از اتاق‌های هتل به طبقه بالا می‌رود. صاحب هتل اسکناس ۱۰۰ یورویی را برمی‌دارد و در این فاصله می‌رود و بدهی خود را به قصاب می‌پردازد. قصاب اسکناس ۱۰۰ یورویی را برداشته و باعجله سراغ دامداری می‌رود و بدهی خود را به او می‌پردازد. دامدار، اسکناس ۱۰۰ یورویی را باشتاب برای پرداخت بدهی‌اش به تامین‌کننده خوراک دام که از او برای گوسفندانش یونجه و جو خریده، می‌دهد. یونجه‌فروش برای پرداخت بدهی خود، اسکناس ۱۰۰ یورویی را به شهرداری برده و بابت عوارض ساخت‌وسازی که انجام داده، به آن می‌پردازد. حسابدار شهرداری اسکناس را باشتاب به هتل می‌آورد. زیرا شهرداری به صاحب هتل بدهکار بود و هنگامی که چند کارمند و بازرس از پایتخت به شهرداری این شهر آمده بودند، یک شب در این هتل اقامت داشتند. حالا دوباره هتل‌دار اسکناس را روی پیشخوان خود دارد. در این هنگام توریست ثروتمند پس از بازدید اتاق‌های هتل برمی‌گردد و اسکناس ۱۰۰ یورویی خود را برداشته و می‌گوید از اتاق‌ها خوشم نیامد و شهر را ترک می‌کند. در این پروسه هیچ‌کس صاحب پول نشده است ولی به‌هرحال در اقتصاد و اشتغال شهر رونقی به‌وجود آمده و همه شهروندان بدهی‌هایشان را پرداخته و تسویه حساب کرده‌اند و...؛ این است تعریف ساده اقتصاد.

براساس روایت پولی بالا از یک شهر یا کشور فرضی می‌توان دریافت که آن ۱۰۰ یورو میزان عنصر اول نقدینگی یعنی حجم پول بوده و از شبه‌پول موجود در بانک‌ها سخنی به میان نیامده است. در ادامه دست‌به‌دست شدن این پول حاکی از سرعت نقدینگی یا به‌نحوی ضریب فزاینده بوده که بین اهالی شهر چرخیده است. در این روایت فرضی اگر حجم پول با کالا و خدمات (همان قصاب و شهردار و...) در تناسب نبود، چرخه گفته‌شده قبل از رسیدن پول به توریست یا قطع می‌شد که منجر به رکود و بالا رفتن بدهی‌ها و نکول اعتبارات می‌شد و یا به‌قدری حجم و سرعت نقدینگی بالا می‌رفت که دیگر بیشتر از آنکه در اقتصاد عرضه کالا و خدمات باشد، تقاضای ناشی از افزایش نقدینگی جولان می‌داد که در نهایت این امر خالق تورم می‌شد.

دولت روحانی رکوردهای نقدینگی را

مقایسه حجم نقدینگی و پایه پولی از سال ۱۳۷۷ تا آذرماه سال ۱۳۹۸ (ارقام به میلیارد تومان)

دوره	پایه پولی	نقدینگی	نسبت پایه پولی به نقدینگی	سرعت رشد نقدینگی
۱۳۷۷	۹,۷۱۸	۲۲,۰۹۵	۲۰,۲	-۲۵,۵۶
۱۳۷۸	۷,۱۸۲	۱۹,۲۶۸	۲۷,۲	-۳۹,۹۷
۱۳۷۹	۸,۴۲۹	۲۴,۹۱۱	۲۳,۸	۲۹,۲۹
۱۳۸۰	۹,۷۱۸	۲۲,۰۹۵	۲۰,۲	۲۸,۸۴
۱۳۸۱	۱۱,۹۶۱	۴۱,۷۵۲	۲۸,۶	۲۰,۰۹
۱۳۸۲	۱۲,۸۷۱	۵۶,۶۵۹	۲۴,۴	۲۵,۷۰
۱۳۸۳	۱۵,۱۲۰	۶۸,۵۸۶	۲۲,۴	۲۱,۰۵
۱۳۸۴	۲۲,۰۵۴	۹۲,۱۰۱	۲۲,۹	۲۴,۲۹
۱۳۸۵	۲۲,۹۹۷	۱۲۸,۴۱۹	۲۱,۸	۳۹,۴۳
۱۳۸۶	۳۶,۵۴۹	۱۶۴,۰۲۹	۲۲,۲	۲۷,۷۳
۱۳۸۷	۵۳,۹۴۰	۱۹۰,۱۴۶	۲۸,۳	۱۵,۹۲
۱۳۸۸	۶۰,۳۷۸	۲۳۵,۵۸۸	۲۵,۶	۲۳,۹۰
۱۳۸۹	۶۸,۶۳۹	۲۹۴,۵۵۷	۲۳,۲	۲۵,۰۲
۱۳۹۰	۷۶,۴۵۶	۳۵۴,۲۵۵	۲۱,۵	۲۰,۲۷
۱۳۹۱	۹۷,۵۷۹	۴۶۰,۶۹۳	۲۱,۱	۲۰,۰۵
۱۳۹۲	۱۱۸,۴۶۰	۶۹۳,۵۵۰	۱۷,۰۸	۵۰,۵۴
۱۳۹۳	۱۳۱,۱۴۷	۷۸۲,۳۸۴	۱۶,۷	۱۲,۸۱
۱۳۹۴	۱۵۳,۴۶۰	۱,۰۱۷,۲۸۰	۱۵,۰۷	۲۰,۰۲
۱۳۹۵	۱۷۹,۸۳۰	۱,۲۵۳,۳۹۰	۱۴,۳	۲۳,۲۱
۱۳۹۶	۲۱۳,۹۸۰	۱,۵۲۹,۹۸۰	۱۳,۹	۲۲,۰۷
آذر ۹۷	۲۴۴,۸۳۰	۱,۷۴۶,۵۸۰	۱۳,۸	۱۴,۱۶
آذر ۹۸	۳۱۴,۲۶۰	۲,۲۶۲,۳۱۰	۱۴,۵	۲۹,۵۳

منبع: داده‌های بانک مرکزی ایران

موضوع به آشفتگی در بازار پول دامن زد و در همان سال بود که تحرک در بازارهای طلا و ارز نیز آغاز شد. هرچند زمزمه‌های سیاسی در زمینه خروج آمریکا از برجام از همان اواخر سال ۱۳۹۶ به گوش رسید و جرقه‌هایی را در بازار ارز روشن کرد، اما زمینه موجود در حوزه نقدینگی موجب شد بلافاصله آتش بزرگی به دامن ثبات اقتصادی بیفتد و با ملتهب کردن بازار ارز، قیمت‌ها روبه‌افزایش بگذارد. درواقع افزایش جابه‌جایی نقدینگی در بازارها موجب شد همه بازارها با موج افزایش قیمت مواجه شوند.

فرستی که به تهدید تبدیل شد

همان‌طور که اشاره شد، افزایش نقدینگی فی‌نفسه یک تغییر منفی یا مثبت تلقی نمی‌شود و سایر متغیرهای اقتصادی هستند که به آن معنا می‌دهند. رشد نقدینگی در صورت مدیریت صحیح، ضرورت افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی است و اگر سیاست خلق پول در زمان صحیح انجام شود، به بزرگ‌تر شدن اقتصادی منتهی می‌شود. درمقابل اگر آهنگ افزایش نقدینگی از تولید ناخالص ملی پیشی بگیرد، یعنی بخشی از این نقدینگی ایجادشده صرف فعالیت‌های مولد نشده و قطعاً نتایج تورمی آن در اقتصاد ظاهر خواهد شد. براساس آمار، روند نسبتاً آرام قیمت در بازه زمانی ۹۲ تا اوایل ۹۶ همراه با بالا بودن تولید ناخالص داخلی از میزان نقدینگی بوده است که با سنگین‌تر شدن کفه این ترازو به نفع نقدینگی در سال ۹۶، اقتصاد متحمل تبعاتی شد که در قسمت قبل ذکر آن رفت. این روند در سال ۹۷ و ۹۸ نیز ادامه پیدا کرده و موجب عقب‌ماندگی بیشتر تولید ناخالص داخلی از نقدینگی شده است. درواقع اقتصاد ایران امروز با مازاد نقدینگی در نسبت با تولید قرار دارد و تنها راه‌حل آن رونق تولید و هدایت این نقدینگی‌ها به سمت تولید از طریق سیاستگذاری‌های صحیح است.

کرونا و افزایش نقدینگی در این روزها

سویای ضعف‌های مدیریت پول و نقدینگی در کشور ما، اخیراً ویروس کرونا با تبعات اقتصادی خود به جان مولفه‌های اقتصادی افتاده است. با فرصتی که به‌ناچار به بدهکاران بابت بازپرداخت تسهیلات‌شان داده شد (یکی از مصادیق محو پول)، احتمالاً موتور خلق نقدینگی شتاب بیشتری خواهد داشت، از سویی واردات بخش خصوصی (و نیازمند به ضمانت‌نامه گمرکی) و سایر مصادیقی که «کارمزد» برای نظام بانکی می‌آفرینند نیز کاهش یافته و دیگر مصادیق محو نقدینگی نیز

به ۱۳,۸ درصد می‌رسد. اما در ادامه و منتهی به آذر ۹۸ براساس آخرین آمار اعلام‌شده از سوی بانک مرکزی حجم پایه پولی معادل ۳۱۴ هزار و ۲۶۰ میلیارد تومان بوده که نه‌تنها نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۸/۳ درصد رشد داشته بلکه نسبت پایه پولی به نقدینگی را با ثبت ۱۴,۲ پس از چند سال روند کاهشی، افزایش داده است.

آمار و ارقام نشان می‌دهد در سال‌های ابتدایی فعالیت دولت حسن روحانی به این بخش توجه ویژه‌ای شده است؛ به‌طوری که سیاستگذاران اقتصادی با استفاده از تجربیات گذشته تصمیم گرفتند برداشت دولت از خزانه بانک مرکزی را محدود و حتی ممنوع کنند تا رشد نقدینگی عمدتاً از ناحیه ضریب فزاینده پولی اتفاق بیفتد و پایه پولی سهم اندکی در نقدینگی داشته باشد. همین موضوع به انضباط بازار پول انجامید و افزایش تورم جای خود را به کاهش این شاخص داد. ضمن اینکه نوسانات در بازارهای واسطه‌ای به‌حداقل رسید تا ثبات قابل توجهی در بازارهای طلا و مسکن ایجاد شود. در سال‌های اخیر اما این موضوع در دولت به فراموشی سپرده شد و در جریان اختصاص بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان به موسسات مالی و اعتباری برای پرداخت به سپرده‌گذاران آنها به اوج خود رسید و دولت این مبلغ را از بانک مرکزی استقراض کرد تا عملاً پول بدون پشتوانه چاپ کرده باشد. این

پیش بینی سازمان ملل متحد از اقتصاد جهان و ایران

حدودی کاهش یابد.

مالیات ها و مقررات زیست محیطی که برای جلوگیری از استفاده از سوخت های فسیلی طراحی شده اند ممکن است، حداقل در یک دوره انتقال، منجر به هزینه های بالاتر کالاهای ضروری مانند مواد غذایی و سیستم گرمایشی شوند. از آنجا که این کالاهای اساسی نمایانگر بخش بزرگی از درآمد یک خانواده فقیر است، تغییر انرژی اثرات مهمی بر فقر و نابرابری خواهد داشت. یکی از مثال های این گزارش در این زمینه مربوط به اعتراضات گسترده مربوط به پیامدهای اجتماعی مالیات سوخت و کاهش یارانه سوخت در ایران و کشورهای دیگر از جمله اکوادور، فرانسه و سودان است که نشانگر جنبه های سیاسی-اقتصادی چنین اقداماتی است. با این حال نمونه های بی شماری از اقدامات موفقیت آمیز اصلاحات نیز وجود داشته که بسیاری از آنها نیز در همین مجموعه کشورها رخ داده است. تجربیات موفقیت آمیز نشان می دهد که سیاست حذف یا کاهش یارانه انرژی، باید به گونه ای طراحی شود که با توجه به پیامدها و تاثیر آن بر نابرابری، در صنایع و شهروندان آسیب دیده، از پذیرش کافی هم برخوردار باشد.

بر اساس برآوردهای سازمان ملل انتظار می رود نرخ بیکاری در ایران در سال ۲۰۱۹ با افزایش قابل توجهی نسبت به سال ۲۰۱۸

بر اساس گزارش سازمان ملل، رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۹ معادل ۲.۳ درصد برآورد شده و انتظار می رود این نرخ در سال ۲۰۲۰ به ۲/۵ درصد برسد. نرخ رشد تجارت جهانی نیز در سال ۲۰۱۹ حدود ۰.۳ درصد تخمین زده شده که طبق پیش بینی ها تا سال ۲۰۲۰ به بیش از ۵ درصد خواهد رسید. ارزیابی ها نشان می دهد نرخ رشد اقتصادی و تجارت جهان در سال ۲۰۱۹، طی یک دهه اخیر در پایین ترین سطح خود قرار داشته است.

مطابق با پیش بینی های سازمان ملل که از سوی «معاونت بررسی های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اتاق تهران» منتشر شده است، نرخ رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۹ نیز منفی ۷/۱ درصد برآورد شده که با توجه به پیش بینی ها، طی سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱، ضمن منفی بودن، بهبود جزئی را شاهد خواهد بود. در این مطلب، گزارش سازمان ملل متحد از چشم انداز اقتصاد جهان و ایران در سال ۲۰۲۰ مورد بررسی قرار گرفته است.

چشم انداز ایران

طبق گزارش سازمان ملل، پیش بینی می شود اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۰ با توجه به تاثیر کاهش قیمت نفت و تحریم های ایالات متحده آمریکا، منقبض تر شود.

تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۱۹ حدود ۷/۱ درصد کاهش یافته که در ادامه افت ۲ درصدی تولید ناخالص داخلی آن در سال ۲۰۱۸ است. جاری شدن سیل های ویرانگر، بازگرداندن تحریم ها توسط ایالات متحده آمریکا و افزایش تنش ها با عربستان سعودی، اقتصاد را با مشکل مواجه کرده و موجب تنزل ناگهانی صادرات شده است. سرمایه گذاری و رشد مصرف بخش خصوصی در میان ناآرامی های اجتماعی با کاهش بیشتری همراه شده است. با اینکه در حال حاضر دولت هزینه های خود را برای رفع چالش های ناشی از رکود اقتصادی افزایش داده، اما بازگشت اقتصادی ایران به قلمرو مثبت چندین سال طول می کشد. کمبود شدید تنوع اقتصاد ایران، همچنان چشم انداز اقتصادی کشور را مبهم می سازد. با این وجود طبق پیش بینی ها انتظار می رود رشد اقتصادی ایران در سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ کمی بهبود یافته و به ترتیب به رقم های منفی ۲/۷ درصد و منفی ۱/۲ درصد برسد.

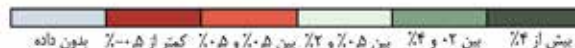
طبق برآورد سازمان ملل متحد، تورم سالانه در سال ۲۰۱۹ در ایران و بسیاری کشورهای از جمله آرژانتین، سودان جنوبی، بولیوی و ونزوئلا که با محدودیت عرضه و عدم توازن شدید اقتصاد کلان مواجه هستند، بیشتر شده است. طی سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ پیش بینی می شود نرخ تورم ایران تا

شرق آسیا همچنان به رشد سریع درآمد خود ادامه می‌دهد.

ایران در زمره کشورهای با رشد درآمد سرانه کمتر از منفی ۰.۵ درصد قرار دارد.

در آفریقا، یک دهه است که سرانه تولید ناخالص داخلی تقریباً بدون تغییر مانده است.

کاهش گسترده سرانه تولید ناخالص داخلی در آمریکای لاتین و دریای کارائیب، تریس از دست دادن یک دهه دیگر را افزایش داده است.

مواجهه باشد و به ۱۲/۸ درصد برسد. حدود ۳۵ درصد جوانان ایران (در سن ۲۰ تا ۳۴ سال) نه در حال اشتغال و نه در حال تحصیل یا یادگیری هستند؛ این نرخ برای مردان حدود ۱۰ درصد و برای زنان حدود ۶۰ درصد است.

چشم‌انداز جهان

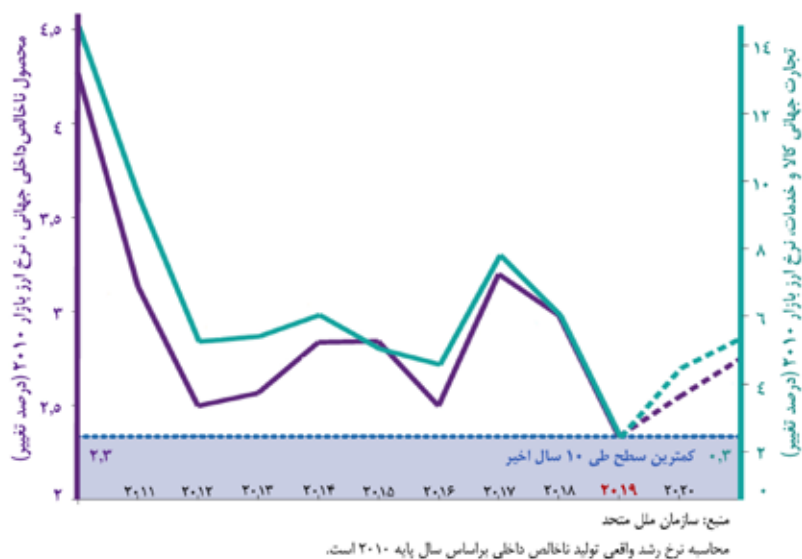
به‌منظور دستیابی به اهداف توسعه پایدار ۲۰۳۰، نیاز به اقتصاد جهانی پویا و فراگیر وجود دارد. در میان درگیری‌های تجاری مداوم و نااطمینانی‌های سیاسی گسترده، اقتصاد جهان طی سال‌های اخیر با افول گسترده و قابل توجهی روبه‌رو بوده است. این امر ممکن است مانع تلاش‌ها برای کاهش فقر، ایجاد شغل مناسب، افزایش دسترسی به انرژی پاک و مقرون به صرفه و دستیابی بسیاری از سایر اهداف توسعه پایدار شود. رشد تولید ناخالص داخلی جهان در سال ۲۰۱۹ معادل ۲/۳ درصد کاهش یافته که پایین‌ترین نرخ پس از بحران مالی جهان در سال ۲۰۰۹-۲۰۰۸ است. این کاهش رشد همزمان با افزایش نارضایتی‌ها از کیفیت اجتماعی و محیط‌زیستی رشد اقتصادی، فراگیر شدن نابرابری‌ها و بحران شدید شرایط جوی همراه بوده است. با وجود آرام‌تر شدن تنش‌های تجاری جهان در برخی جبهه‌ها، با توجه به اینکه هنوز عوامل مهمی که این درگیری‌ها را به وجود آورده به‌صورت

اساسی حل نشده، پتانسیل برگشتن به اوضاع قبلی همچنان وجود دارد. با فرض اینکه این مشکلات بالقوه حل نشود، برای سال ۲۰۲۰ افزایش جزئی در رشد اقتصاد جهانی تا ۲/۵ درصد پیش‌بینی می‌شود؛ اگرچه که نااطمینانی‌های سیاسی همچنان بر برنامه‌های سرمایه‌گذاری اثرگذار خواهد بود. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد افزایش تعرفه‌ها و ماه‌ها نوسان بین افزایش و عدم افزایش تنش‌های تجاری جهان، نااطمینانی‌های سیاسی را بیشتر کرده است و سرمایه‌گذاری را به‌طور قابل توجهی محدود کرده و رشد تجارت جهانی را تا سطح ۰/۳ درصد در سال ۲۰۱۹ کاهش داده که کمترین سطح طی دهه گذشته است. تجارت بین ایالات متحده آمریکا و چین کاهش یافته که اختلالات چشمگیری را برای زنجیره‌های تامین بین‌المللی ایجاد کرده است. در این میان بخش‌های خودرو و الکترونیک که شبکه‌های تولیدی بین‌کشوری گسترده‌ای دارند، ضربه سختی خورده‌اند.

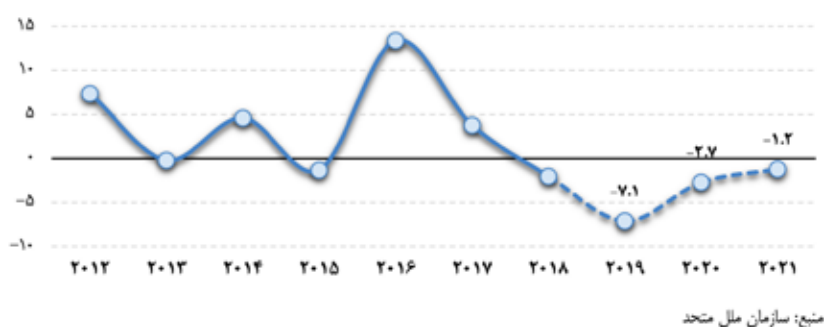
طبق پیش‌بینی‌ها، اقتصاد جهانی گرفتار خطراتی است که ثبات مالی را تهدید می‌کند. در میان شرایط پولی انبساطی طولانی مدت در اقتصادهای توسعه یافته و رشد سریع اعتباری در اقتصادهای نوظهور، سطوح بالایی از بدهی فراگیر شده است. افزایش سطح بدهی نه تنها ریسک‌های مالی را در پی دارد بلکه مقاومت اقتصاد به شوک‌ها را نیز کاهش می‌دهد و در نتیجه باعث ایجاد شکنندگی و در مواردی وخامت بیشتر فعالیت‌های اقتصادی می‌شود. همچنین سیاست‌های پولی بسیار سنگین برای تحریم سرمایه‌گذاری ناکافی هستند. بخش عمده‌ای از بدهی جهانی تجمع شده اخیر به جای افزایش ظرفیت بهره‌وری به دارایی‌های مالی تزریق شده که نارضایتی را بین بخش مالی و فعالیت اقتصاد واقعی به وجود آورده است. وابستگی زیاد به سیاست پولی نه تنها برای احیای رشد ناکافی است، بلکه هزینه‌های قابل توجهی را به همراه دارد که از جمله آنها می‌توان به تشدید خطرات ثبات مالی اشاره کرد. پایین بودن نرخ‌های بهره جهانی و کفایت نقدینگی، در کاهش ریسک‌ها، افزایش قیمت دارایی‌ها و تحریک رشد بدهی جهانی تاثیرگذار بوده است.

افزایش جزئی در پیش‌بینی رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۰ منوط به این فرض است که ریسک‌های مختلفی که در کمین هستند، اتفاق نمی‌افتند- تنش‌های تجاری و تعرفه‌ها بیش از این شدت نمی‌یابد؛ برگزیت با چارچوبی شفاف برای ارتباط آینده انگلیس و اتحادیه اروپا منعقد شده؛ چالش‌های جغرافیایی افزایش نمی‌یابد؛ ریسک‌های ثبات مالی تحت کنترل هستند و شوک‌های جوی مصیبت‌بار اتفاق نمی‌افتد. حتی یک انحراف کوچک از هر یک از این فرضیات می‌تواند رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۰ را کندتر کند. به‌عنوان مثال، تشدید تنش‌های تجاری که باعث شود بنگاه‌های اقتصادی در کشورهای توسعه یافته و آسیای شرقی تنها یک درصد از سرمایه‌گذاری را

نمودار ۱- در سال ۲۰۱۹، رشد واقعی تولید ناخالص داخلی و تجارت جهانی به کمترین سطح خود طی دهه گذشته رسیده است

نمودار ۲- رشد اقتصادی ایران و پیش‌بینی آن بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱ (درصد)

نمودار ۳- نرخ تورم ایران و پیش‌بینی آن بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۱

به آینده موکول کنند، می‌تواند پیش‌بینی رشد تجارت جهانی را از ۲/۳ به ۰/۶ درصد و رشد تولید ناخالص داخلی را از ۲/۵ به ۱/۸ درصد در سال ۲۰۲۰ کاهش دهد.

رکود اقتصادی در هند، تعمیق رکود اقتصادی ایران و بروز بحران‌های مالی و مشکل تراز پرداخت‌ها در پاکستان، چشم‌انداز اقتصادی کشورهای کوچک منطقه را که در تلاش برای ثابت نگه داشتن نرخ رشد خود در جهانی با چالش روزافزون هستند، تحت تاثیر قرار داده است.

بسیاری از چالش‌های مربوط به توسعه، ماهیتی جهانی دارند و نمی‌توانند به میزان کافی تنها توسط سیاست‌های ساختاری داخلی مورد رسیدگی قرار گیرند. سیاست‌های ملی باید با همکاری بین‌المللی موثرتر، تکمیل شوند تا به اهداف مشترک، به خصوص در حوزه‌های تغییرات اقلیمی، تجارت بین‌المللی و تامین مالی، دست یابند. همزمان با انتقال توازن اقتصاد جهان از اتحادیه اروپا، ایالات متحده آمریکا و سایر کشورهای توسعه یافته به سمت چین، هند و سایر کشورهای در حال توسعه، قدرت تصمیم‌گیری اقتصاد جهانی نیز در حال انتقال خواهد بود.

با اینکه تولید ناخالص داخلی معیاری است که برای ارزیابی رونق و عملکرد اقتصادی بیش از هر معیار دیگری مورد استفاده قرار گرفته، اما این شاخص در ارتباط با چگونگی توزیع درآمد کشور، اثر فعالیت اقتصادی بر منابع طبیعی و محیط زیست، کیفیت زندگی مردم به لحاظ تحصیلات، سلامت یا امنیت شخصی، هیچ اطلاعاتی را ارائه نمی‌دهد. هم‌راستا با بسیاری از ابعاد، رفاه جهانی از سطوح مورد هدف کمتر شده است. درگیری‌های مرگبار ادامه دارد، بحران آب و هوایی عمیق‌تر شده، تعداد افرادی که از ناامنی غذایی و سوء تغذیه رنج می‌برند در حال افزایش است و این درک وجود دارد که نابرابری‌های درآمدی، تحصیلی، سلامتی و فرصت‌ها، باعث تبعیض شدید اجتماعی می‌شود.

پیش‌بینی می‌شود سرانه تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۰ معادل ۱/۵ درصد رشد کند. سناریوی پایه، شتاب متوسطی را در رشد تولید ناخالص داخلی در بسیاری از مناطق در حال توسعه پیش‌بینی می‌کند؛ به طوری که انتظار می‌رود شرق آفریقا و شرق آسیا به رشد درآمد سریع خود ادامه دهد. اگرچه که یکی از هر ۵ کشور جهان با کاهش یا عدم تغییر سرانه درآمد مواجه خواهد بود و از قبل، برای بسیاری

از افراد، پیشرفت به سمت سطح زندگی بالاتر متوقف شده است. امروزه در یک سوم کشورهای در حال توسعه وابسته به کالاهای اساسی (دارای ۸۷۰ میلیون نفر جمعیت) متوسط درآمد واقعی نسبت به سال ۲۰۱۴ کمتر است.

ریسک‌های مرتبط با بحران آب و هوایی هم برای بسیاری از کشورها به یک چالش روزافزون تبدیل شده است و اقدامات اقلیمی باید جزئی جدایی‌ناپذیر از هر گونه بسته سیاست‌گذاری باشد. تنها راه قطع ارتباط بین انتشار گازهای گلخانه‌ای و فعالیت اقتصادی، تغییر ترکیب انرژی است. مقابله با گرمایش جهانی نیازمند یک اراده سیاسی قوی و استقرار کامل همه ابزارهای سیاسی موجود است.

ریسک‌های اقلیمی همچنان دست کم گرفته می‌شوند و تصمیمات با دید کوتاه مدت را که سرمایه‌گذاری در دارایی‌های با کربن زیاد را توسعه می‌دهد، تشویق می‌کند. انتقال به جهانی که روی

کربن قیمت گذاری می کند و افراد تولید کننده آلودگی ها، مسوولیت سهم هزینه های زیست محیطی مربوط به فعالیت های شان را تقبل می کنند، آسیب پذیری های گسترده ای را در میان دارندگان دارایی های با کربن بالا ایجاد می کنند. این امر بسیاری از دولت ها و سرمایه گذاران را در معرض زیان ناگهانی و از دست دادن ارزش دارایی ها قرار می دهد. به طور گسترده تر، فقدان دید بلندمدت، دستیابی به اهداف زیست محیطی را بسیار دشوار ساخته است.

از سوی دیگر، سهم جمعیتی که در فقر شدید زندگی می کنند طی چند دهه اخیر به طور مداوم با کاهش قابل توجهی همراه بوده که عمدتاً ناشی از تجربیات موفق در چین و هند

است. اگرچه این پیشرفت در جهان کسب شده، اما تعداد افرادی که در فقر شدید زندگی می کنند در برخی از کشورهای آفریقایی در جنوب صحرای آفریقا و در بخش هایی از آمریکای لاتین و دریای کارائیب و غرب آسیا، افزایش یافته است. پیشرفت پایدار به سمت کاهش فقر هم به تقویت چشمگیر رشد بهر موری و هم به تحکیم تعهدات برای مقابله با سطوح بالای نابرابری، نیاز دارد. در غیاب کاهش شدید نابرابری، از بین بردن فقر در کشورهای غیر از کمتر توسعه یافته آفریقا به نرخ سالانه درآمد سرانه حدود ۸/۷ درصدی نیاز دارد که در مقایسه با نرخ ناکافی ۰/۵ درصدی آن طی دهه گذشته، اختلاف زیادی دارد.

انتقال به سمت یک ترکیب انرژی پاک تر این پتانسیل را دارد که نه تنها مزایای زیست محیطی بلکه منافع اقتصادی بسیاری از کشورها را موجب شود. به عنوان مثال وارد کنندگان سوخت های فسیلی از توسعه منابع انرژی تجدید پذیر داخلی منتفع می شوند که منجر به حفظ امنیت انرژی و تعادل خارجی می شود. در همین حین، برخی کشورها با تقاضای بالا برای منابع مورد استفاده در فناوری های کم کربن از جمله فلزات و مواد مورد نیاز برای سیستم های انرژی تجدید پذیر، ساختمان های کارآمد و اشکال جدید حمل و نقل روبه رو هستند. نهایتاً، این انتقال منجر به ارزش گذاری بالاتر منابع طبیعی مانند خورشید، باد و آبراه ها خواهد شد و حمایت از حفاظت و گسترش جنگل ها به عنوان از بین برنده کربن افزایش خواهد یافت.

حجم تجارت خارجی کشور به ۷۹ میلیارد دلار رسید

وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد که با گذشت ۱۱ ماه از سال و با وجود سخت ترین تحریم ها ۳۹ میلیارد دلار صادرات و ۴۰ میلیارد دلار واردات صورت گرفته که نسبت به سال گذشته رشد خوبی را نشان می دهد.

میزان کل صادرات
کشور در
یازده ماهه ۹۸

میلیارد دلار
۳۹

میزان کل واردات
کشور در
یازده ماهه ۹۸

میلیارد دلار
۴۰

۸۵ درصد از واردات کشور را کالاهای سرمایه ای و واسطه ای که مورد نیاز تولیدکنندگان است، تشکیل می دهد.

۹۴ درصد صادرات زعفران، عمده‌فروشی بوده است

در سال ۹۷، اخذ تعهد بازگشت ارز حاصل از صادرات و ارائه آن در سامانه نیما با قیمتی پایین‌تر از بهای ارز بازار بود. نتیجه این سیاست‌ها، ظهور صادرکنندگانی است که پیش‌تر در این بخش فعالیت نداشته و تصمیمی هم برای بازگرداندن ارز حاصل از صادرات‌شان ندارند. پدیده قاچاق زعفران و عرضه آن توسط قاچاقچیان و صادرکنندگان بدون سابقه نیز موجب کاهش ۵۰ الی ۶۰ درصد قیمت محصول در سال ۹۷ شد.

وی توضیح داد: بخش قابل توجهی از زعفران در کشورهای هدف صادرات در اوزان کمتری که قابلیت عرضه در سبد کالایی مصرف‌کنندگان نهایی را دارد، بسته‌بندی مجدد می‌شود. وی اضافه کرد: همچنین این شرایط نشان می‌دهد، هنوز بازار ۴۶ کشور هدف صادرات برای توسعه و افزایش صادرات و حتی توسعه فرهنگ مصرف دارای ظرفیت و قابلیت‌های فراوانی هستند که به دلایلی مانند هزینه‌های سنگین بازاریابی و تبلیغات، حمل و نقل و بیمه برای بسته‌بندی‌های ریز، تعهد بازگشت ارز حاصل از صادرات و رقابت‌های منفی صادرکنندگان ایرانی نوظهور، صادرات ما به این کشورها اندک بوده است.

*ضرورت حمایت سازمان‌های ذی‌ربط در هزینه‌های حمل و نقل و بسته‌بندی

رئیس شورای ملی زعفران همچنین در مورد ثبت جهانی برند ملی زعفران بیان کرد: ثبت جهانی نیازمند صرف هزینه است. ما طرح جامع زعفران را در شهریور ماه تدوین کردیم که بودجه‌ای به آن اختصاص نیافت. وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز اعتباری برای این منظور در اختیار ندارد. به همین جهت پیشنهاد شد نیم درصد از درآمد حاصل از صادرات زعفران را که صادرکنندگان از خریدار خارجی دریافت می‌کنند، صرف هزینه ثبت و توسعه بازار این محصول شود.

وی یادآور شد: در مورد بسته‌بندی نیز لازم است تا وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و همچنین سایر سازمان‌های ذی‌ربط؛ بخشی از هزینه‌های حمل و نقل و بسته‌بندی را به صورت یارانه در اختیار صادرکننده قرار دهند چون واقعا هزینه‌های این مسائل به قدری است که قابلیت رقابت را از ما می‌گیرد.

احتشام خاطر نشان کرد: متأسفانه با این سود تسهیلات بانکی گران و شرایط حمل و نقل، صادرکننده ایرانی در رقابت با رقبای خارجی خود ناتوان است.

تمرکز بر تولید زعفران موجب کاهش فقر شده و ثروت آفرینی را به دنبال دارد

رئیس شورای ملی زعفران اضافه کرد: تمرکز بر محصولات کشاورزی تجاری مانند زعفران از ابزارهای مناسب برای مواجهه سریع‌تر با کمبود درآمد کشاورزان به دلیل تأثیر اقتصادی آن در حلقه‌های مختلف زنجیره کسب و کار است. سرمایه‌گذاری ملی در توسعه محصولات کشاورزی تجاری مانند زعفران، در بلندمدت بیش از تأثیرگذاری که بر کاهش فقر دارد، خلق ثروت را به صورت منطقه‌ای و پایدار موجب می‌گردد.

احتشام تصریح کرد: بررسی‌های میدانی بر روی زعفران ایران نشان می‌دهد، علی‌رغم اینکه زنجیره تولید آن در ایران توسعه یافته نیست اما تأثیر بسزایی در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی

رئیس شورای ملی زعفران گفت: براساس مطالعات انجام گرفته کمتر از ۶ درصد زعفران کشور با بسته‌بندی زیر ۱۰ گرم برای مصرف در خرده‌فروشی‌ها و با هدف گذاری دسترس‌پذیری برای مصرف‌کننده نهایی، صادر شده و متقابلاً ۹۴ درصد دیگر صادرات این محصول، در بسته‌بندی‌های بالای ۳۰ گرم تا نیم کیلو و حتی یک کیلویی بوده است.

«محسن احتشام» در نشست مجمع عمومی سالانه شورای ملی زعفران در اتاق مشهد با اشاره به روند تولید زعفران در کشور طی سال‌های اخیر اظهار کرد: طی سال ۹۷، ۳۸۲ تن زعفران از سطح زیر کشت ۱۱۱ هزار هکتاری در کشور تولید شد که خراسان رضوی با دارا بودن ۸۷ هزار هکتار و تولید ۳۰۴،۴ تن مقام اول را کسب نمود. رتبه بعدی نیز در اختیار خراسان جنوبی با سطح کشت ۱۵ هزار و ۸۰۰ هکتار و ۵۶ تن تولید بود. به‌طور کلی، ۹۲،۵ درصد تولید زعفران کشور در این دو استان انجام می‌گیرد و ۲۲ استان دیگر نیز مجموعاً ۸ هزار و ۲۳۱ هکتار سطح زیر کشت و حدود ۲۲ تن تولید زعفران دارند.

وی ادامه داد: در سال ۹۷ از مجموع زعفران تولیدی کشور، ۲۷۹ هزار و ۳۴۳ کیلوگرم آن به ارزش ۳۵۰ میلیون و ۷۶۷ هزار دلار صادر شد. این آمار در مقایسه با سال ۹۶ که در آن ۲۲۴،۴ تن صادرات به ارزش ۳۰۹ میلیون و ۳۰۰ هزار دلار انجام گرفته، از نظر وزنی ۲۴،۵ و از نظر ارزشی ۱۳،۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

احتشام با اشاره به عدم رشد مناسب قیمت صادراتی زعفران به تناسب با ارزش وزنی این محصول در سال ۹۷ نسبت به ۹۶، گفت: علت این مسئله چند برابر شدن نرخ ارز

***بی توجهی به بازار زعفران، کاهش قیمت آن را در پی داشته است**

در ادامه این نشست فرشید منوچهری، دبیر شورای ملی زعفران با اشاره به اینکه شاید استراتژی ما در مورد این محصول اشتباه بوده اظهار کرد: ممکن بود اگر هزینه‌های تولید زعفران را برای صادرات آن صرف می‌کردیم، بیشتر به نتیجه می‌رسیدیم چرا که توسعه بازار، ارتقای ظرفیت‌ها در بخش کشت را به همراه دارد. وقتی که به بازار به دلیل مشکلات ارزی توجه لازم نمی‌شود، نتیجه کاهش قیمت زعفران خواهد بود. این مسئله لطمه‌ای به بخش کشاورزی ما وارد می‌آورد که به هیچ عنوان خوشایند نیست.

وی ادامه داد: برخی کالاها مانند چای هند و جنسینگ کره، منشأ تولید انحصاری دارند و از علامت تجاری بین‌المللی برخوردار هستند. این علامت جغرافیایی (صرف نظر از اینکه یک محصول درجه یک یا ۳ باشد)، برای آن لحاظ می‌شود. ما نیز سال گذشته براساس دستور هیأت رئیسه شورای ملی زعفران و مجمع آن اقدام به ثبت علامت جغرافیایی و نشان ملی برای محصول زعفران کردیم که تحت عنوان «زعفران ایران» شناخته شد. با این حال باید توجه داشت هزینه ثبت بین‌المللی برای یک برند بسیار سنگین است.

منوچهری خاطر نشان کرد: شورای ملی زعفران نیز مجموعه‌ای غیرانتفاعی است که منابع مالی محدودی در اختیار دارد و در حال حاضر نیز با کمک‌های برخی اعضا، فعالیت این تشکل ادامه یافته است و به همین جهت امکان ثبت بین‌المللی علامت تجاری برای ما فراهم نیست.

دبیر شورای ملی زعفران بیان کرد: هزینه این کار برای هر کشور ۱۰ میلیون تومان برآورد می‌شود و اگر بخواهیم در ۵۰ کشور این برند را ثبت کنیم، باید ۵۰۰ میلیون تومان هزینه کنیم. همچنین این کار در اروپا نیز هزینه‌ای حدود ۳۰۰ میلیون تومان نیاز دارد. البته سازمان توسعه تجارت به ما قول‌هایی داده اما آن‌ها نیز درگیر مشکلات خود هستند.

وی در خصوص تلاش‌های شورای ملی زعفران برای دریافت تفویض اختیارات از وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز گفت: نامه این درخواست به هیأت دولت ارسال و درخواست شده تا اختیارات لازم به شورای ملی زعفران تفویض شود و پیگیر این مسئله نیز هستیم. همچنین به دنبال تدوین آیین‌نامه نحوه اعطای مجوز نشان ملی زعفران به صادرکنندگان برای استفاده در صادرات محصولات خویش به عنوان برند ملی هستیم.

منوچهری اضافه کرد: مسئله دیگری که جزو پیشنهادات ماست، کاهش تعرفه صادرات به هند و چین است. متأسفانه ما در حال از دست دادن بازار این دو کشور هستیم. در واقع کشورهایی که امکان حمل قاقاق به آن وجود دارد، در حال گرفتن بازار ما هستند. برخی همسایگان ما از جمله افغانستان بخش عمده‌ای از زعفران خود را به هند و چین صادر می‌کنند. وی با بیان اینکه یکی دیگر از مشکلات ما این است که محلی برای استقرار شورا در اختیار

بر جوامع درگیر در آن دارد و توسعه این زنجیره می‌تواند بهبود شرایط موجود را رقم بزند و در عین حال تاثیر مثبتی بر اقتصاد استان و کشور نیز بگذارد.

وی خاطر نشان کرد: همچنین بررسی یافته‌های مطالعاتی ما نشان می‌دهد علی‌رغم سهم بالای تولید زعفران در ایران بهره‌وری منابع، کمیت و کیفیت تولید در ایران بهینه نیست و عمده ارزش صادرات زعفران ایران نصیب واسطه‌های تجارت بین‌المللی زعفران در خارج از کشور می‌گردد. همچنین عدم حضور برند ملی زعفران ایران و برندهای صادرکنندگان ایرانی در بازارهای جهانی باعث عدم شناخت کافی مصرف‌کنندگان نهایی و مراکز خرده‌فروشی از زعفران خالص و ناب ایرانی و مهم‌تر از آن عدم شناخت صحیح صادرکنندگان ایرانی از خواسته‌های مشتریان می‌شود.

رئیس شورای ملی زعفران افزود: در کنار این موارد؛ سهم محصولات تولید شده از زعفران در صنایع دارویی و غذایی کشور ما ناچیز بوده و عمدتاً به پودرهای کیک و ژله زعفرانی، چای زعفرانی و... محدود می‌شود و ارزش افزوده ناشی از آن نیز مغفول مانده است. ساختار حاکم بر زعفران ایران موجب شده تا عمده تولید، ارزش اقتصادی و قدرت در حلقه‌های انتهایی زنجیره ارزش آن متمرکز شود. این در حالی است که فعالان داخلی کمترین حضور را در حلقه‌های مذکور دارند.

اثر گذار خواهد بود.

منوچهری عنوان کرد: طی ۱۰ سالی که از عمر شورا می‌گذرد، ۱۰ بودجه پیشنهادی ارائه شده که همه تصویب شده اند ولی هیچکدام اجرایی نگردیده است چون ما منبع مشخصی برای تامین بودجه نداریم و وابسته به کمک‌های اتاق‌های مشهد و ایران هستیم.

***برند ملی زعفران تا زمانی که محدود به داخل کشور باشد، منفعتی برای این محصول نخواهد داشت**

در ادامه این نشست رامین اسمی، مسئول امور زعفران سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی اظهار کرد: برند ملی زعفران تا زمانی که محدود به داخل کشور باشد، منفعتی برای این محصول نخواهد داشت. کشورهای دیگر زودتر از ما ثبت بین‌المللی برند کرده‌اند. پیشنهاد من این است از طریق اتاق بازرگانی استان یا وزارت صمت این مسئله در اولویت قرار دهیم. در واقع اگر می‌خواهیم به همه اهداف خود برسیم، باید برند ملی را ثبت بین‌المللی نیز بکنیم. همچنین لازم است تکلیف صادرات خرد نیز روشن شود تا به سمت آن نیز حرکت کنیم.

***تدوین بسته صادراتی زعفران برای کشورهای مختلف با توجه به ویژگی‌های هر کشور**

علی غفوری مقدم، معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز با اشاره به اینکه ایران در تولید و صادرات زعفران در دنیا حرف نخست را می‌زند، اظهار کرد: همچنین توانمندترین شرکت‌ها و افراد در این حوزه از آن ماست؛ بنابراین هر مسئله‌ای که در مورد زعفران قرار است تصمیم‌گیری شود، باید در همین استان و در این شورا به نتیجه برسد.

وی ادامه داد: در عین حال ما در سازمان صمت استان، بسته‌ای برای زعفران تهیه و به وزارتخانه ارسال کرده‌ایم و در بخش‌های مختلف زنجیره تولید تا صادرات پیش‌بینی‌هایی داشته‌ایم ولی پیشنهادات در حوزه صادرات زعفران در بسته مذکور پررنگ‌تر است که امیدواریم این پیشنهادات عملیاتی شود. علاوه بر این ما در قالب یک ماتریس کشورهای هدف صادراتی زعفران را به ۴ گروه تقسیم کرده‌ایم که برای هر گروه استراتژی خاص آن ارائه شده است.

وی با اشاره به ایجاد پایانه صادراتی زعفران در استان بیان کرد: در مورد ایجاد پایانه صادراتی زعفران مکاتبات جدیدی انجام شده و پیگیر مسئله هستیم. شورا نیز باید این ماجرا را دنبال کند. باید به این ظرفیت‌ها بیش از پیش توجه داشت. در مورد بودجه شورا نیز باید به این نکته اشاره کرد که معمولاً وقتی پیشنهادات در این خصوص ارائه می‌شود، فرصت لازم نیز برای بررسی پیشنهادات فراهم می‌آید. این موضوعات باید با تامل بیشتری مورد توجه قرار گیرد.

سیدحسین خیریه، رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بیرجند نیز با تاکید بر اینکه لازم است فرصت تامل در خصوص به پیشنهادات شورای ملی زعفران برای اعضا وجود داشته باشد، تصریح کرد: بازاریابی اقدامی است که باید توسط افراد متخصص انجام شود. لازم است تا وزارت امور خارجه نیز به ما کمک کند. این مجموعه می‌تواند

نداریم، گفت: پیگیر هستیم تا از طریق اتاق ایران بودجه لازم برای خرید یا رهن محلی برای این منظور، در اختیار بگیریم.

منوچهری با اشاره به ارائه راه‌حلی برای تسهیل صادرات زعفران به دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در این حوزه بیان کرد: مهم‌ترین مسئله ما رقابت‌های منفی است که در حوزه زعفران به وجود آمده و موجب شده تا زعفران در اروپا، کمتر از ۷۰۰ یورو به فروش رسد. این مسئله بر کشاورزان اثرگذار است. به همین جهت لازم است بر رفتارهای صادرکنندگان به نوعی نظارت داشته باشیم تا چنین اتفاقی رخ ندهد.

***۹۴ درصد صادرات زعفران در بسته‌بندی‌های بالای ۳۰ گرم تا یک کیلوگرم است**

دبیر شورای ملی زعفران در بخش دیگری از اظهارات خود تاکید کرد: برای معرفی زعفران ایران در بازارهای جهانی باید این محصول را در سبد کالایی مصرف آنان بگنجانیم اما عمده صادرات زعفران ما به میزان ۹۴ درصد، بالای ۳۰ گرم است که در کشورهای مقصد دوباره بسته‌بندی می‌شود. به همین جهت لازم است برنامه حمایتی در این خصوص تدوین شود و حمایت لازم از صادرات زعفران به صورت خرد انجام گیرد.

وی با تاکید بر لزوم شناسنامه‌دار کردن مزارع زعفران گفت: پس از مکاتبات ما با وزارت جهاد کشاورزی، این موضوع پذیرفته شد ولی تاکنون نتیجه آن به ما اعلام نشده است و ظاهراً آن‌ها براساس مشکلات مالی به ما پاسخی نداده‌اند. شناسنامه‌دار کردن مزارع زعفران روی کیفیت محصولات

در دو بخش بازاریابی و مسائل حقوقی کمک ها و اطلاعاتی را از کشورهای هدف در اختیار ما قرار دهد.

*** لزوم صدور کارت اهلیت برای صادر کنندگان زعفران**

در ادامه غلامرضا میری، نایب رئیس شورای ملی زعفران بیان کرد: لازم است با تعامل با یکدیگر و با توجه به افزایش تولید، صادرات داشته باشیم تا کشاورز نیز از سیاست های ما متضرر نشود.

وی تصریح کرد: از ابتدای سال ۹۷ برای جذب حمایت دولت از صادرات زعفران و موضوع بازگشت ارز حاصل از صادرات، جلسات مختلفی با وزرا و معاون رئیس جمهور داشته ایم. باید توجه داشت قاچاق زعفران موضوعی است که به راحتی در کشور ما صورت می گیرد. همچنین تعرفه گمرکی زعفران حدود ۱۲۰۰ دلار است اما این محصول با قیمت ۶۰۰ دلار هم صادر می شود. صدای ما به جایی نمی رسد و فقط تهدید می شویم که اگر ارز حاصل از صادرات را بازنگردانیم، به اداره دارایی معرفی خواهیم شد. باید بیش از این حمایت و کمک شود تا صادر کنندهای که پیشتر ۴۰ میلیون دلار صادرات داشته، امروز صادراتش به ۳ میلیون دلار نرسد.

میری با اشاره به لزوم صدور کارت اهلیت برای صادر کنندگان تصریح کرد: کارت های اهلیت صادر کنندگان باید توسط تشکل های صادراتی صادر شود. همچنین برای اختصاص نیم درصد از عواید حاصل از صادرات زعفران به توسعه بازار این محصول قرار شد آیین نامه این امر تنظیم شود و این اقدام با توافق صادر کنندگان صورت گیرد. تقاضای ما این است که تفویض اختیار سیاست گذاری های مربوط به محصول زعفران به این استان صورت بگیرد چرا که ما در این استان می دانیم مشکل کشاورز و صادر کننده زعفران چیست؟

*** زعفران پیش قراول صادرات کشور است**

در ادامه علی شریعتی مقدم، رئیس کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، با تاکید بر اینکه باید به دلیل پیش رفتن سیاست هایمان از خود انتقاد کنیم، گفت: باید بپذیریم که شورای ملی زعفران یک برند

است و همه مسئولان کشوری و استانی که در این حوزه ورود دارند، ما را باور کرده اند. بنابراین تفکر اصلی کار خوب است ولی پیگیری های ما کافی نیست.

وی تصریح کرد: به اعتقاد من زعفران پیش قراول صادرات ماست. این ارزشمندترین کالای ماست که چندصد هزار اشتغال ایجاد کرده است. اگر نتوانیم مشکلات این محصول را حل کنیم، سایر مسائل جای خود را دارد. به همین جهت ضروری است برای موارد مختلف پیگیری های لازم را داشته باشیم و به بهترین نحو کار را پیش ببریم.

شریعتی مقدم بیان کرد: زعفران میراث تمدنی ایران است و به نتیجه رساندن امور در حوزه زعفران و سرمایه گذاری در توسعه بازار آن ده ها برابر ایجاد سرمایه خواهد کرد. اگر برای معرفی زعفران هزینه شود و در نتیجه قیمت پایه آن کمی بالاتر برود، به سود بسیاری خواهیم رسید. این ثروتی ست که وارد کشور می شود به همین دلیل لازم است خروجی این مجمع یک برنامه زمانی و تعهد داشته باشد که همه اعضا آن را پیش ببرند.

وی ادامه داد: یکی از اقدامات ما در کمیسیون کشاورزی اتاق این بود که شاخص و مختصات اقتصادی تجاری و فنی محصولات برگزیده کشور را جمع آوری کنیم که نخستین مورد آن زعفران بود. باید برای زعفران نیز در شورای ملی همین کار صورت بگیرد. این موضوع قطعاً کمک می کند هویت برند ما شکل بگیرد و در نهایت توسعه صادرات رقم بخورد.

*** مهار شتاب تولید زعفران کنترل شود**

علی حسینی، مسئول کمیته فرآوری و بسته بندی شورای ملی زعفران نیز در ادامه این نشست با تاکید بر اینکه لازم است شتاب تولید زعفران کنترل شود، متذکر شد: باید نسبت به بحث تنظیم بازار تولید و صادرات زعفران حساس باشیم. این شتاب به زودی استان ها را درگیر تولید انبوه می کند و توقعات آنان را بالا می برد. برای این منظور لازم است نشست های مشورتی بیشتری با کشاورزان و جهاد کشاورزی برگزار شود.

وی ادامه داد: تمرکز بر ثبت جهانی زعفران نیز مسئله ای است که باید در اولویت قرار گیرد. تا زمانی که جایگاه ما در بازارهای هدف تثبیت نشود، به نتیجه نخواهیم رسید.

مسعود پژمان پور، عضو شورای ملی زعفران نیز به عنوان سخنران دیگر این نشست بیان کرد: در حال حاضر ما تا حدودی بازارهای خارجی را در اختیار گرفته ایم، اما باید آسیب شناسی گردد که چرا زعفران ۱۲۰۰ دلاری به قیمت ۵۰۰ دلار در این کشورها فروخته می شود؟ باید به همگرایی لازم و وحدت رویه دست یابیم تا به ارزآوری برسیم.

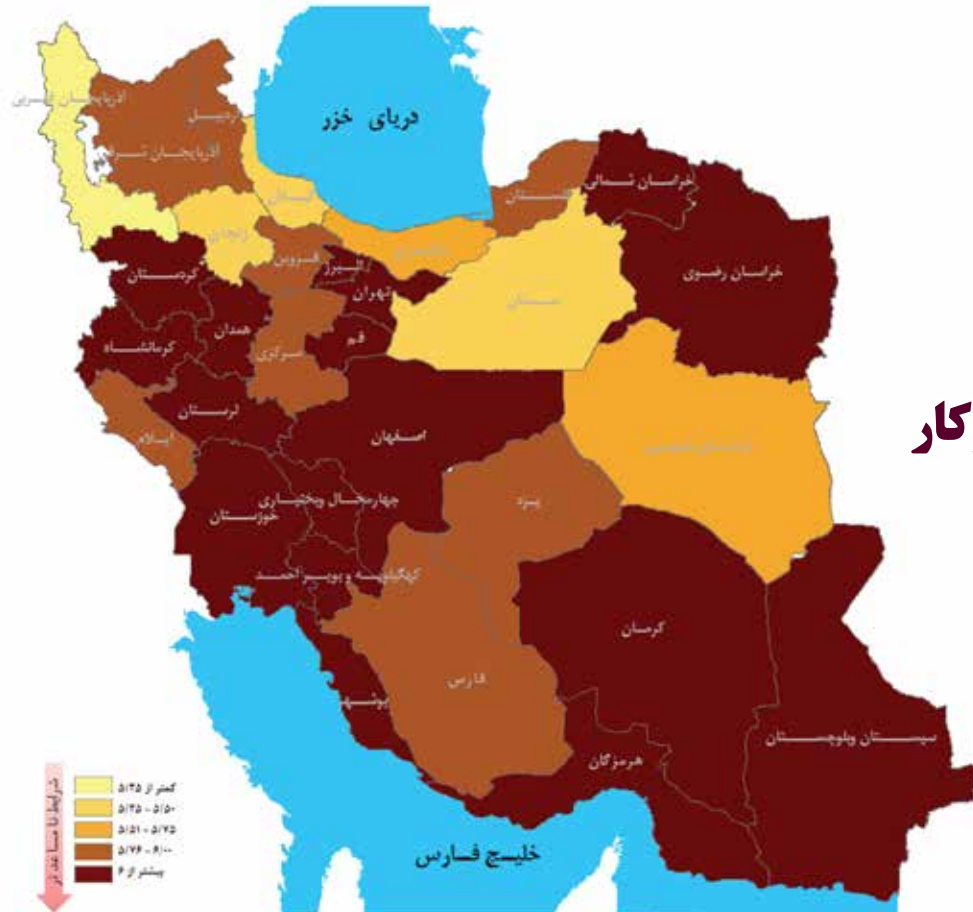
محمدعلی خاشی، مدیر کل گمرکات خراسان جنوبی نیز با بیان اینکه اصل مطلب در مورد موضوع زعفران باید در همین شورا متمرکز شود، تاکید کرد: ما به عنوان دستگاه دولتی می توانیم کمک کننده باشیم. به عنوان مثال اگر مسئله تعرفه برای صادر کنندگان یک دغدغه است، ما می توانیم به حل این دغدغه ها کمک کنیم. این آمادگی وجود دارد که به عنوان مدیران استان هایی که مناطق مهمی در تولید زعفران هستند، از ظرفیت خود استفاده کنیم.

وی ادامه داد: باید این مشکلات به شکلی مدبرانه به مسئولان دولتی قبولانده شود. من به عنوان مسئول دولتی تاریخ مسائل صادر کننده را ندانم نمی توانم به او کمک کنم. در واقع فعالان اقتصادی باید هم مشکل و هم راهکارها را برای ما تبیین کنند.

صادقی، مشاور شورای ملی زعفران نیز در این نشست با اشاره به موضوع اختصاص نیم درصد از عواید صادرات زعفران به توسعه بازار این محصول، آن را مسئله ای مهم توصیف کرد و گفت: طی ۵ سال گذشته ۲۸ نامه به وزارت جهاد کشاورزی در مورد مشکلات حوزه زعفران ارسال و تاکید شده مرکز تصمیم گیری زعفران، خراسان است.

وی اضافه کرد: بارها گفته ایم که افغانستان به تولید زعفران در مقیاس ۵۰ تن خواهد رسید؛ در حالی که کل تولید دنیا ۳۵۰ تن است. چه شد که همه ایران به تولید زعفران مشغول شدند؟ در پاسخ این نامه آقای وزیر به معاون خود دستور داد تا موضوع پیگیری شود اما بعد از ۲ ماه خبری از پاسخ نشد.

در انتهای جلسه احتشام، شریعتی مقدم، حسینی، میری و پژمان پور به عنوان اعضای اصلی هیات رئیسه و سالاری، جدیدی و رضایی به عنوان اعضای علی البدل شورای ملی زعفران انتخاب شدند.

بهبود محیط کسب و کار در فصل پاییز

جدول ۵- شاخص محیط کسب و کار بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی

بخش	پاییز ۹۷	تابستان ۹۸	درصد تغییرات فصل پاییز نسبت به*	
			فصل گذشته	فصل مشابه سال گذشته
کشاورزی	۶/۲۹	۶/۰۴	۵/۸۰	-۷/۸۵
صنعت	۶/۵۲	۶/۰۱	۶/۰۲	-۷/۷۳
خدمات	۶/۵۸	۵/۹۸	۶/۰۶	-۷/۸۵

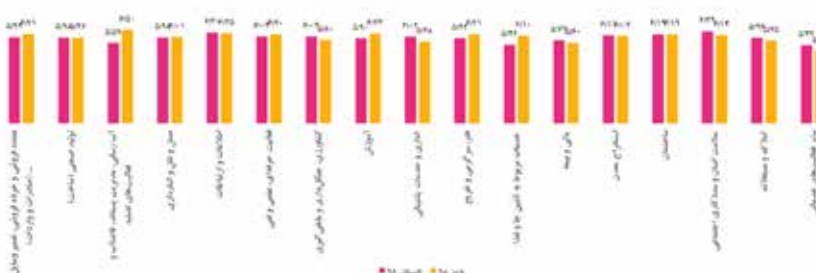
نمودار ۱- روند شاخص کل محیط کسب و کار

محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می‌شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه‌های اقتصادی مؤثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها قرار دارند؛ عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری در یک منطقه و ... که در کشورها و مناطق جغرافیایی گوناگون، در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند. امروزه، بهبود محیط کسب و کار یکی از مهمترین راهبردهای توسعه اقتصادی هر کشور به شمار می‌رود و علاوه بر آن هر چه محیط کسب و کار یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهر هب‌داری از فرصت‌های کارآفرینی بیشتر و هر چه بهر هب‌داری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای بیشتر باشد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن جامعه نیز بیشتر می‌شود. با این حال بهبود محیط کسب و کار، نیازمند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مطلوب است، که دستیابی به این مهم نیازمند وجود فرایندی مستمر برای پایش و سنجش وضعیت محیط کسب و کار هر کشور است.

بهبود محیط کسب و کار در فصل پاییز

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران، نتایج حاصل از پایش ملی محیط کسب و کار کشور در پاییز ۱۳۹۸ را منتشر کرد که از بهبود این شاخص نسبت به فصل قبل حکایت دارد. در این فصل شاخص کسب و کار به رقم ۶۰۰۳ رسیده و سه مؤلفه غیر قابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات، بی‌ثباتی

سیاست‌ها، قوانین و مقررات و دشواری تأمین مالی از بانک‌ها نامناسب‌ترین مؤلفه‌های محیط کسب و کار ارزیابی شده‌اند.

نتایج پایش ملی محیط کسب و کار کشور در پاییز ۱۳۹۸ از سوی مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران منتشر شد. بر اساس نتایج حاصل از این پایش، رقم شاخص کل ۶۰۳ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) محاسبه شده که بهتر از وضعیت این شاخص نسبت به ارزیابی فصل گذشته (تابستان ۱۳۹۸ با میانگین ۶۰۷) است. همچنین این ارزیابی بیانگر آن است که از دید فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پایش، در اکثر استان‌ها، وضعیت بیشتر مؤلفه‌های مؤثر بر محیط کسب و کار ایران در پاییز ۱۳۹۸، تا حدودی مساعدتر شده است.

موانع اصلی کسب و کار

نظرسنجی‌های انجام شده از فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پایش نشان می‌دهد در پاییز ۱۳۹۸، به ترتیب سه مؤلفه «غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، «بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار» و «دشواری تأمین مالی از بانک‌ها» نامناسب‌ترین مؤلفه‌های محیط کسب و کار بوده‌اند.

در مقابل سه مؤلفه «محدودیت دسترسی به آب»، «محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز و گازوییل و...)» و «تجربه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار و ارائه خدمات و محصول» به‌عنوان مناسب‌ترین مؤلفه‌های محیط کسب و کار کشور نسبت به سایر مؤلفه‌ها ارزیابی شده‌اند.

قابل ذکر است که در ۴ دوره نخست اجرای طرح پایش ملی محیط کسب و کار کشور، «دشواری تأمین مالی از بانک‌ها» به‌عنوان نامساعدترین مؤلفه کسب و کار ارزیابی شده بود اما در ۹ دوره اجرا یعنی از پاییز ۱۳۹۶ تا پاییز ۱۳۹۸، «غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات» به‌عنوان نامساعدترین مؤلفه کسب و کار در ایران ارزیابی شده است.

وضعیت کسب و کار در استان‌ها

بر اساس یافته‌های این طرح در پاییز ۱۳۹۸، استان‌های چهارمحال و بختیاری، تهران و البرز دارای بدترین وضعیت محیط کسب و کار و استان‌های آذربایجان غربی، گیلان و زنجان دارای بهترین وضعیت محیط کسب و کار نسبت

جدول ۱۳ - مهم‌ترین موانع کسب و کار بیان شده توسط فعالان اقتصادی زیرمجموعه هر یک از سه اتاق

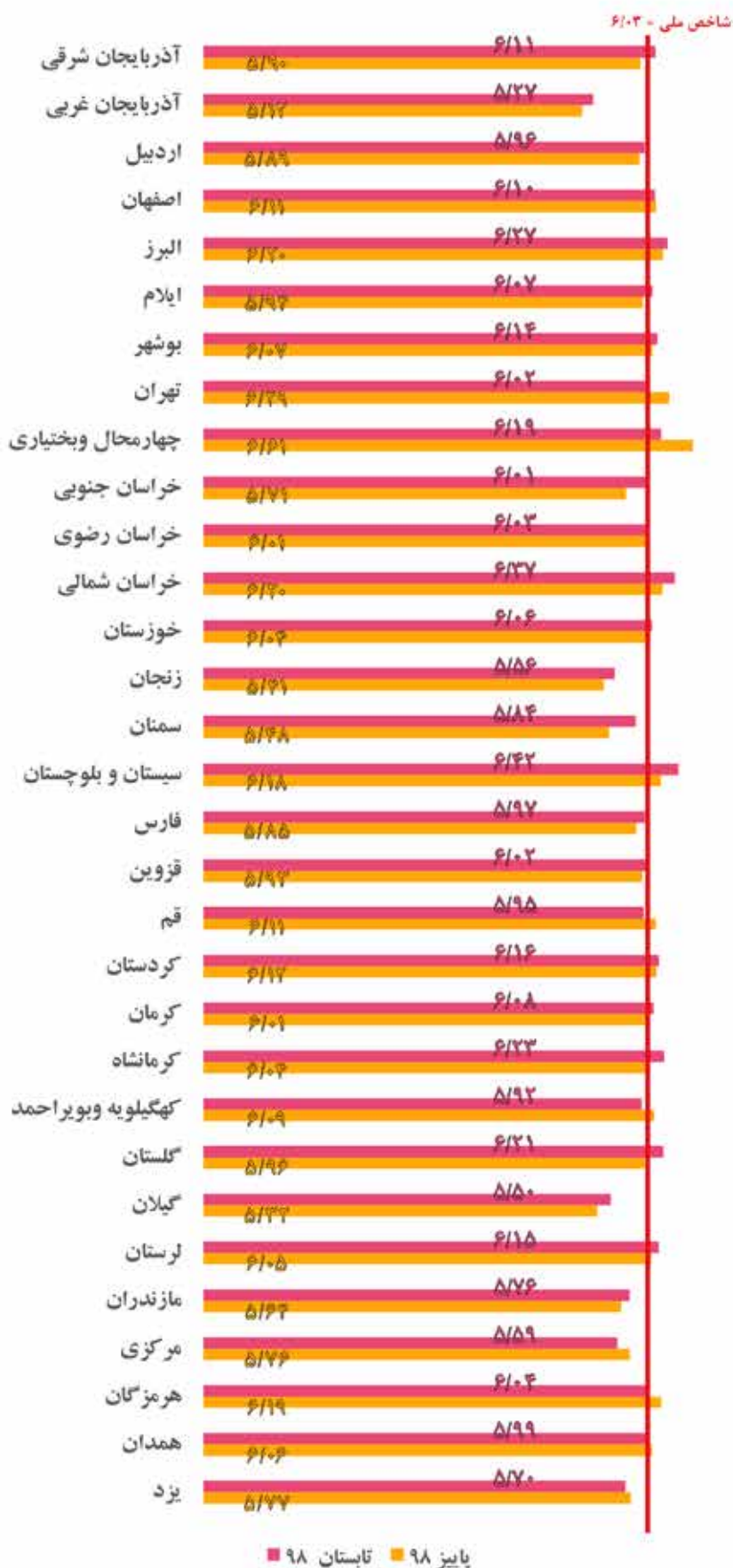
موضوع	اولویت	۱	۲	۳	۴	۵
کل	تابستان ۹۸	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و نقلی در بازار	وجود رقابت غیرمنصفانه شرکتهای و مؤسسات دولتی یا شبه‌دولتی در بازار
	پاییز ۹۸	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	رویه‌های ناعادلانه سمی و در وقت مالیات
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران	تابستان ۹۸	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای در بازار
	پاییز ۹۸	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار	رویه‌های ناعادلانه سمی و در وقت مالیات	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی
اتاق تعاون ایران	تابستان ۹۸	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و نقلی در بازار	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در
	پاییز ۹۸	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در
تابستان ۹۸	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و نقلی در بازار	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در

جدول ۸ - شاخص استانی محیط کسب و کار

استان	سال ۹۵	سال ۹۶	سال ۹۷	پاییز ۹۷	بهار ۹۸	پاییز ۹۸	درصد تغییرات فصل پاییز نسبت به بهار
آذربایجان شرقی	۵۶۸	۵۹۳	۶۰۸	۶۳۷	۶۱۱	۵۹۰	-۷۳
آذربایجان غربی	۵۵۴	۵۸۰	۵۹۵	۵۹۱	۵۹۷	۵۱۲	-۱۳۳۹
اردبیل	۶۵۳	۵۸۹	۶۲۵	۶۳۷	۵۹۶	۵۸۹	-۷۵۱
اسفهان	۵۷۹	۵۹۲	۶۲۷	۶۱۵۶	۶۱۰	۶۱۱	-۶۷۳
البرز	۵۹۶	۵۷۲	۶۴۷	۶۱۵۸	۶۱۲۷	۶۱۲۰	-۵۶۹
ایلام	۶۲۰	۵۹۸	۶۴۶	۶۱۶۰	۶۱۰۷	۵۹۴	-۱۰۰۹
بوشهر	۵۷۵	۵۶۸	۶۳۹	۶۱۳۰	۶۱۱۴	۶۱۰۷	-۵۳۱
تهران	۵۶۷	۵۷۲	۶۴۱	۶۱۴۱	۶۱۰۳	۶۱۲۹	-۱۰۸۹
چهارمحال و بختیاری	۶۲۷	۵۹۷	۶۴۹	۶۱۴۴	۶۱۱۹	۶۱۶۱	۲۶۷
خراسان جنوبی	۵۹۵	۵۵۷	۶۱۳	۶۱۱۳	۶۱۰۱	۵۷۱	-۶۸۷
خراسان رضوی	۵۸۵	۵۷۰	۶۱۳	۶۱۰۱	۶۱۰۳	۶۱۰۱	-۰۱۳
خراسان شمالی	۶۲۱	۶۲۱	۶۲۱	۶۱۵۹	۶۱۶۶	۶۱۲۰	-۶۹۲
خوزستان	۶۰۳	۵۷۴	۶۲۴	۶۱۴۴	۶۱۰۶	۶۱۰۴	-۶۲۵
زنجان	۵۹۸	۵۶۲	۵۹۲	۵۹۷	۵۱۵۶	۵۱۴۱	-۹۳۴
سمنان	۵۶۱	۵۸۴	۶۱۵	۶۱۱۷	۵۸۴	۵۱۴۸	-۱۱۳۴
سیستان و بلوچستان	۶۱۶	۶۲۵	۶۱۶۰	۶۱۵۹	۶۱۴۲	۶۱۱۸	-۳۶۲
فارس	۵۶۶	۵۴۸	۵۹۹	۶۱۰۴	۵۹۷	۵۸۵	-۱۹۷
فروزین	۵۷۷	۵۵۶	۶۱۴	۶۱۲۳	۶۱۰۳	۵۹۳	-۱۵۴
قم	۶۴۲	۵۷۷	۶۰۹	۶۱۲۲	۵۹۵	۶۱۱	۲۶۷
کردستان	۶۲۷	۵۸۶	۶۱۵۱	۶۱۵۸	۶۱۱۶	۶۱۱۲	-۰۶۴
کرمان	۶۰۶	۵۸۰	۶۱۲۷	۶۱۲۴	۶۱۰۸	۶۱۰۱	-۱۲۱
کرمانشاه	۵۹۲	۶۲۴	۶۱۵۴	۶۱۵۹	۶۱۲۳	۶۱۰۴	-۳۰۵
کهگیلویه و بویراحمد	۶۴۷	۵۹۴	۶۱۲۱	۶۱۲۲	۵۹۲	۶۱۰۹	۲۸۵
گلستان	۶۴۳	۵۷۲	۶۱۲۷	۶۱۳۹	۶۱۲۱	۵۹۶	-۲۰۶
گیلان	۵۴۵	۵۴۰	۵۷۹	۵۸۰	۵۱۵۰	۵۱۳۳	-۳۰
لرستان	۶۱۶	۶۰۹	۶۱۵۳	۶۱۵۳	۶۱۱۵	۶۱۰۵	-۱۶۸
مازندران	۵۵۱	۵۴۰	۵۹۹	۶۱۱۱	۵۷۶	۵۶۴	-۲۰۲
مرکزی	۵۹۰	۵۵۱	۶۲۵	۶۱۲۵	۵۵۹	۵۱۷۶	۲۹۶
هرمزگان	۵۸۵	۵۷۴	۶۱۸	۶۱۳۷	۶۱۰۴	۶۱۱۹	۲۵۰
همدان	۵۵۸	۵۸۴	۶۱۳۸	۶۱۴۳	۵۹۹	۶۱۰۶	۱۳۶
یزد	۵۷۶	۵۶۶	۶۱۰۸	۶۱۱۸	۵۷۰	۵۱۷۷	۱۳۱

به سایر استان ها ارزیابی شده‌اند.

نمودار ۴- شاخص استانی محیط کسب و کار

شرایط بخش‌های اقتصادی

همچنین بر اساس نتایج این پایش در پاییز ۱۳۹۸، وضعیت محیط کسب و کار در بخش خدمات در مقایسه با بخش‌های صنعت و کشاورزی نامناسب‌تر ارزیابی شده‌است.

وضعیت رشته‌های فعالیت اقتصادی

بررسی‌ها نشان می‌دهد در بین رشته فعالیت‌های اقتصادی، رشته فعالیت‌های «آب‌رسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه»، «اطلاعات و ارتباطات» و «آموزش» به ترتیب دارای بدترین وضعیت کسب و کار در رشته فعالیت‌های «سایر فعالیت‌های خدماتی، مالی و بیمه» و «فعالیت‌های خدمات پشتیبانی» به ترتیب بهترین وضعیت کسب و کار را در مقایسه با سایر رشته فعالیت‌های اقتصادی در کشور داشته‌اند.

شاخص کسب و کار بر اساس نظریه شین

طبق اعلام مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران، بر اساس نظریه عمومی کار آفرینی شین، شاخص ملی محیط کسب و کار ایران در پاییز ۱۳۹۸، عدد ۶،۱۵ (عدد ۱۰ بدترین ارزیابی است) به دست آمده است که بهتر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصل گذشته (تابستان ۱۳۹۸ بامیانگین ۶،۲۲) است.

بر اساس نتایج پایش، میانگین ارزیابی محیط اقتصادی عدد ۶،۵۰ است که در ارزیابی فصل گذشته عدد ۶،۳۴ حاصل شده بود و میانگین ارزیابی محیط نهادی عدد ۵،۸۷ است که در فصل گذشته عدد ۶،۱۳ ارزیابی شده بود.

نگاه اجمالی نشان می‌دهد همانند فصل گذشته محیط نهادی با عدد ۵،۸۷ و محیط مالی با عدد ۸،۵۴ به ترتیب مساعدترین و نامساعدترین محیط‌ها بر اساس نظریه عمومی کار آفرینی شین بوده‌اند. همچنین در این گزارش برای نخستین بار، موانع و مشکلات محیط کسب و کار شرکت‌های دانش‌بنیان نیز گزارش شده است.

رکورد زنی توریست سلامت در نیم سال اول ۹۸

سکوی پرتاب بازار گردشگری

ارزآور بودن حوزه گردشگری برای هیچ کشوری قابل کتمان نیست؛ از همین رو شناسایی پتانسیل‌های مربوط به هر سبک از گردشگری در مناطق مختلف کشورها می‌تواند شرایط را برای فعالیت در بخش‌های مختلف گردشگری فراهم کند. ایران نیز در حوزه‌های متفاوت گردشگری پتانسیل‌های قابل توجهی دارد که یکی از این بخش‌ها حوزه سلامت است که با توجه به قدمت پزشکی که در ایران وجود دارد تاکنون توانسته در حوزه گردشگری سلامت به نتایج مطلوبی دست پیدا کند. سال گذشته حدود ۷۰ هزار نفر گردشگر سلامت وارد ایران شدند. طبق آمارهای بیش از کل گردشگران سلامت سال ۹۷ در ۶ ماه ابتدای امسال وارد کشور شده‌اند.

در همین راستا سعید هاشم‌زاده رئیس اداره گردشگر سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عنوان کرد: طبق آمار در ۸ ماه ابتدای امسال حدود ۸۳ هزار نفر گردشگر سلامت به بیمارستان‌های کشور مراجعه کرده‌اند و اگر حوادث اخیر در کشور رخ نمی‌داد می‌توانستیم تا پایان سال شاهد به ثبت رسیدن آمار قابل توجهی در این حوزه باشیم، زیرا ایران برای گردشگران سلامت جذابیت‌هایی همچون کیفیت بالا، خوش‌نامی پزشکان ایرانی، مراکز درمانی مجهز و ارزانی ارائه خدمات پزشکی که علت آن افزایش نرخ ارز در کشور است را دارد.

وی افزود: طبق آمارها بیشترین گردشگران سلامت به ترتیب از کشورهای افغانستان، عراق، آذربایجان، عمان، پاکستان، کویت، بحرین، قطر، هند و ترکمنستان هستند که به ایران مراجعه می‌کنند و برای دریافت خدمات پزشکی مختلف به یکی از ۱۹۰ بیمارستان دارای مجوز IPD که در شهرهای مختلف کشور هستند، مراجعه می‌کنند. از همین رو شهرهایی که تاکنون بیشترین گردشگران سلامت به آنها سفر کرده‌اند به ترتیب تهران، مشهد، قم، شیراز، اهواز، ارومیه و تبریز هستند. رئیس اداره گردشگر سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: اغلب گردشگران سلامت برای درمان بیماری‌های زنان و زایمان، ناباروری، جراحی‌های ارتوپد، قلب، چشم و جراحی زیبایی به ایران سفر می‌کنند که به‌طور میانگین هزینه‌ای که هر گردشگر سلامت در ایران برای دریافت خدمات پزشکی صرف می‌کند تقریباً ۲ هزار و ۵۰۰ تا ۳ هزار دلار است. بنابراین با توجه به ارزآوری که این بخش از گردشگران برای کشور دارند باید در بازاریابی پزشکی و جذب بیمار در کشور تغییراتی ایجاد کنیم که در این خصوص اقداماتی نیز انجام داده‌ایم که بخشی از نتیجه این اقدامات در آمار جذب گردشگر سلامت به کشور مشخص است. هاشم‌زاده در خصوص روند افزایشی که گردشگری سلامت کشور

در پیش گرفته است گفت: یکی از دلایل افزایش جذب گردشگر سلامت در ۸ ماه ابتدای سال مربوط به سیاست‌هایی می‌شود که دولت درباره روادیدها در نظر گرفته که در همین راستا اقدام به لغو روادید برای گردشگران ورودی عمان و عراق کرده است. تاثیر وقایع اخیر که در کشور اتفاق افتاده بر جذب گردشگر سلامت چندان زیاد نیست؛ زیرا گردشگری سلامت چندان تابع عوامل تاثیرگذار بر گردشگری نیست و اغلب افرادی که به این قصد سفر می‌کنند به منظور درمان و نجات جان عزیزانشان این کار را انجام می‌دهند و در سفر آنها درمان بیماری بر تفریح یا دیدن اماکن تاریخی اولویت دارد، بنابراین چنین مسافرانی همچنان وارد ایران خواهند شد. اما با این حال به علت حوادث اخیر تعداد گردشگران سلامت که از اروپا به جهت جراحی‌های زیبایی وارد کشور می‌شدند با کاهش مواجه شده است. در حال حاضر ایران از نظر فنی و علمی در حوزه پزشکی نسبت به کشورهای همچون هند و ترکیه برتری دارد، اما برای گردشگران سلامت خدماتی که در کنار درمان به آنها عرضه می‌شود مانند اتاق بیمار، چیدمان اتاق، تجهیزات رفاهی و... از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است به همین منظور هم برخی از گردشگران سلامت ورود به کشورهایی همچون ترکیه را به ایران ترجیح می‌دهند بنابراین باید متولیان این امر در کشور به ایجاد شرایط مطلوب و مطابق با ذائقه این نوع گردشگران در کشور اقدام کنند.

پدرام سلطانی، عضو سابق هیئت نمایندگان اتاق ایران:

چرا چینی‌ها آرام آرام از ایران می‌روند؟

به آن نزدیک می‌شود.

ممنوعیت فعالیت شرکت‌های خارجی در ایران به واسطه تحریم‌های آمریکا موضوع غریبی نیست، اما عجیب است چینی‌هایی که در مقاطع بسیار بهره‌های فراوان از ایران بردند حال این چنین دست رد به سینه ایران می‌زنند.

جناب سلطانی، چینی‌ها در دور جدید تحریم‌های آمریکا در حال کاهش سرمایه‌گذاری و روابط اقتصادی خود با ایران هستند. حال آن که در گذشته یعنی اوایل دهه ۹۰ که تحریم‌های سنگین تری بر کشورمان اعمال شد و اروپایی‌ها نیز روابط اقتصادی و تجاری خود را با ایران قطع کردند، چینی‌ها تمایل به حضور در بازار ایران و گرفتن سهم داشتند. به نظر شما چرا چین در حال کاهش سرمایه‌گذاری خود در ایران است؟

چینی‌ها از ۱۰ سال گذشته تاکنون استراتژی محتاطانه‌ای را با ایران دنبال کردند. در واقع این رویکرد از اواخر سال ۱۳۸۸ آغاز شد. در آن زمان شرکت دولتی نفت چین، در قرارداد دو و نیم میلیارد دلاری سرمایه‌گذاری در میدان نفتی آزادگان حضور داشت اما آنها به رغم اخذ امتیازات ویژه از دولت ایران شروع به کند کردن کار و بهانه‌تراشی کردند. این مدل رفتار موجب شد، شرکت ملی نفت ایران نیز این قرارداد را ملغا کند. بنابراین سیاست عقب‌گرد چین از همان زمان آشکار شده بود. به طور قطع مشکل این نبود که آنها توان انجام کار را نداشتند بلکه همانند بسیاری از کشورهای دیگر سیگنال قطع ارتباط با ایران را دریافت کرده بودند.

مجدداً و پس از خروج توتال از قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی در سال ۹۷، مقرر شد چینی‌ها همکاری جدیدی با ایران داشته باشند و در واقع جایگزین شرکت توتال فرانسه شوند، به رغم مذاکرات اولیه‌ای که صورت گرفته بود، بار دیگر پا پس کشیدند. به طور کلی استراتژی چین در قبال ایران و کشورهای که ممکن است چالش جدی با ایالات متحده آمریکا داشته باشند محتاطانه است.

با وجود این چینی‌ها در برخی مذاکرات با مقامات ایرانی، خود را شریک راهبردی ایران معرفی می‌کنند. به نظر شما این چنین نیست؟

به نظر من زمانی که موضوعات اقتصادی به زمین سیاسی کشیده شوند، چینی‌ها تلاش می‌کنند که با آن کارت به بازی بپردازند. در این هنگام رویکرد آنها از استراتژی یک به تاکتیکی تغییر می‌کند. ایران همواره همین نقش را برای آنها داشته و در تمام این سال‌ها کشورمان کارتی در جیب آنها بوده است. حمایت و جانب‌داری آنها از ایران در عرصه سیاسی در راستای منافعشان در بخش‌های دیگر بوده و به این وسیله نیز با آمریکا روابط خود را تنظیم می‌کنند. در واقع آنها از همه ابزارهای خود برای حضور سیاسی و اقتصادی‌شان در عرصه بین‌المللی بهره می‌برند و به باور من از نگاه حفظ منافع ملی خودشان سیاست درست و هوشمندانه‌ای اتخاذ کرده‌اند.

این موضوع به معنی این نیست که ایران برای چین جذابیتی ندارد. در واقع کشورمان از حیث تأمین گاز، مواد اولیه و خام برای آنها حائز اهمیت است اما مادام که چین بتواند مواد مورد نیاز خود را با دادن و گرفتن امتیاز، هم از ایران و هم از کشورهای دیگر، با شرایط مناسب‌تری فراهم کند با ایران سیاست کج‌دار و مریزی را دنبال خواهد کرد. بدین معنی که نه ایران را از خود دور می‌کند نه خیلی

برخی از کارشناسان معتقدند تمایل ایران به اروپا بعد از برجام یکی از موضوعات تکدر خاطر چین از ایران است. به اعتقاد شما رویکرد ایران در تصمیم‌گیری چینی‌ها مؤثر بوده است؟

تا حدی با این موضوع موافق هستم. نوع رویکرد و برخورد آقای روحانی با چین مناسب نبود، به خصوص زمانی که شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور این کشور برای بازدید به ایران آمد، استقبال خوبی از او صورت نگرفت. همین موضوع تا ماه‌ها روی روابط چین با ایران تأثیر گذاشت. به نظر من هر چند این نوع برخورد تا حدی به تبختر آقای روحانی برمی‌گردد اما این باور که چون روابط ما با کشورهای دیگر مرتفع شده، دیگر نیاز چندانی به تحویل گرفتن چینی‌ها نیست، نیز در اتخاذ این رویکرد بدون تأثیر نبوده است. به‌شخصه این نقل‌واقعه را در چند جا شنیده بودم که قطعاً نشان از بی‌تدبیری و فقدان نگاه آینده‌نگرانه و بی‌برنامگی ما دارد.

به عنوان مثال در حوزه نفت که یکی از بخش‌های مهم همکاری کشورمان با چین است، وزارت نفت بعد از امضای برجام به واسطه انعقاد قرارداد با اروپایی‌ها مشغول‌تر از گذشته

شد. از آنجایی که در بطن حادثه نبودم نمی توانم به صورت قطعی اظهار نظر کنم، اما در این مدت چین کمرنگ تر از گذشته دیده شد. به معنای دیگر چین به تناسب کشورهای دیگری که بعد از برجام برای همکاری با ایران پیش قدم شدند، مورد توجه و تعامل قرار نگرفت. حتی این نوع رویکرد در بخش خصوصی هم نمود داشت. در هر صورت بعد از برجام بخش خصوصی قدرت چانه زنی بیشتری پیدا کرد بنابراین تلاش عمده تجار بر این بود که ماشین آلات، مواد با کیفیت بهتر و قیمت مناسب تر را از شرکای تجاری قدرتمند در عرصه بین المللی تهیه کنند. در این میان نیز بخش خصوصی کشورمان به دلیل بدقولی های مکرر و کیفیت نه چندان مطلوب کالاهای چینی دلخوری بسیاری از چینی ها داشتند. مجموع این مسائل موجب شد تعامل تجار ایرانی با اروپا افزایش پیدا کند. در هر صورت ورود تجار به زمین بازی بزرگ تر و فضای تجاری مناسب تر و با کیفیت تر امری طبیعی و بدیهی است که حاکم بر روابط همکاری همه کشورها است. اما نمی توان انکار کرد که بخش دولتی و خصوصی ایران می توانست حرفه ای تر با چینی ها تعامل و همکاری کند.

در سازمان های دولتی باید تعاملات و مذاکرات بین المللی درباره بهینه کردن منافع ملی در جریان باشد، اما شاهدیم که مذاکره کنندگان حرفه ای و مسلط در سازمان ها اندک هستند. به همین دلیل در پای میز مذاکره کمبود تخصص و عدم دانش کافی افراد مانع کسب امتیاز برای کشور می شود. نکته حائز اهمیت به عنوان پیش شرط هر مذاکره این است که منافع مشترک ابتدا طراحی و تعریف شود. برای مثال در ترازوی تجارت چین، در یک کفه منافع که از تجارت با آمریکا نصیب این کشور می شود قرار دارد و در کفه دیگر ترازو، منافع تجارت با ایران؛ متأسفانه در طول این سال ها خلأ تقویت روابط راهبردی اقتصادی و حتی سیاسی و نظامی با این کشور در تعاملات بسیار احساس می شد. همین موضوع باعث شد تا اهمیت ایران برای این کشور و سایر کشورهای مشابه نه تنها زیاد نشود بلکه حتی به مرور کاهش یابد و کفه ترازوی اهمیت تجارت و تعامل با آمریکا برای چین سنگین تر شود.

آیا همین دلایل موجب شده که چین حاضر به تغییر مسیر جاده ابریشم به نفع ایران نباشد؟

چین در پروژه جدید جاده ابریشم مسیر را به نحوی تغییر داده که شاهراه آن از بالای ایران می گذرد و یک مسیر فرعی از مسیر اصلی برای ورود به ایران منشعب شده، حال آن که ایران در مسیر تاریخی جاده ابریشم، شاهراه اصلی بوده است. به نظر من این رویکرد آنها نیز استراتژیک است زیرا چینی ها با خود می اندیشند که ایران در سال های آینده ثبات و پایداری لازم را ندارد. بر این اساس اگر آنها بخواهند تخم مرغ های خود را در سبد ایران بچینند، ممکن است در یک موقعیتی شرایط به ضرر آنها تمام شود. این که کدام مسیر با ثبات تر و پایدار تر است تعیین کننده مسیر جاده ابریشم نوین شده است.

از سوی دیگر چین در معاهدات چند جانبه آسیایی نیز به ایران محتاطانه نگاه می کند. در تمام سال هایی که ایران عضو ناظر سازمان همکاری های شانگهای است، چین مخالف عضویت کامل ایران در این سازمان بوده است. حال آن که هند و پاکستان که بعد از ایران عضو ناظر در این سازمان شدند به عضویت اصلی در آمدند. الحاق به سازمان همکاری های شانگهای که در آینده می تواند بزرگ ترین و مهم ترین سازمان اقتصادی آسیا باشد، بسیار حائز اهمیت است اما چینی ها در گذشته برای جلوگیری از عضویت ایران در این سازمان، بندی را در منشور آن گنجانده مبنی بر این که کشورهایی که سازمان ملل بر علیه شان تحریم هایی وضع کرده است نمی توانند به عضویت این سازمان در آیند. حتی پس از لغو تحریم های سازمان ملل، مخالفت آنها با عضویت ایران همچنان باقی ماند. یک علامت سؤال بزرگ روی این رفتار چین وجود دارد؛ این که چرا آنها رویکرد کج دار و مریزی با ایران دارند، آنها چه چیزی را می بینند که این چنین از ایران پرهیز می کنند و جدی تر با ایران همکاری ندارند. در هر صورت اینها علامت های سوالی است که پاسخ به آنها می تواند ما را به فکر وادارد.

در همین زمینه نیز جالب است که دو ماه پیش خبری مبنی بر سرمایه گذاری ۴۰۰ میلیارد دلاری چین در ایران منتشر شد. آن گونه که در خبرها نقل شد، این تفاهات گویا سه سال پیش در دیدار آقای ظریف از این کشور با دولتمردان چینی مورد بحث قرار گرفته بود. بسیاری از رسانه های داخلی و خارجی این خبر را منتشر کردند مبنی بر این که چینی ها قرار است ۲۸۰ میلیارد دلار در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی و ۱۲۰ میلیارد دلار در حوزه حمل و نقل ایران سرمایه گذاری داشته باشند و بر این اساس گاز مایع و نفت ایران را با تخفیف های تا سقف ۳۲ درصد خریداری کنند. با وجود این که برخی رسانه های رسمی این خبر را منتشر کردند اما مسئولان دولتی این موضوع را تلوخا تکذیب کردند.

تحلیل شما از منتفی شدن این تفاهات چیست آیا چینی ها دست رد به سینه ایران زدند؟

به نظر من این تفاهات بعد از اجرای برجام که فضای سیاسی ایران نسبت به گذشته بازتر شده بود صورت گرفته است و ایران قصد داشته که چین را به شریکی استراتژیک برای خود تبدیل کند. چین نیز تمایلات اولیه اما با تخفیف های بالا را برای خود در نظر داشته اما به دلیل خروج آمریکا از برجام و افزایش چالش های ایران در جامعه جهانی این تفاهات در همان سطوح ابتدایی باقی ماند. تمام این موارد نشان می دهد که متأسفانه چین آینده خوبی را برای ایران پیش بینی نمی کند. ما

معاون وزیر ارتباطات با بیان اینکه سطح آمادگی دولت در مشارکت با بخش خصوصی پایین است، گفت: رتبه ۸۶ ایران در حوزه دولت الکترونیک با وضعیت مورد انتظار فاصله دارد. به گزارش خبرگزاری مهر، امیر ناظمی دیروز در رویداد ملی زمینه‌سازی مشارکت بخش

غیردولتی در پروژه‌های دولت الکترونیک که در وزارت ارتباطات برگزار شد، با انتقاد از فقدان آمادگی دولت در همکاری با بخش خصوصی و اشاره به اینکه دولت الکترونیک زیرساخت ورود به قرن جدید محسوب می‌شود و نیازمند آمادگی این زیرساخت‌ها در کشور هستیم، گفت: ما نمی‌توانیم با زیرساخت‌های جهان مدرن قهر باشیم و تنها راه گریز ما از وضعیت کنونی، توسعه دولت الکترونیک است.

رتبه ما از سال ۲۰۰۵ تاکنون در دولت الکترونیک در میان کشورهای جهان بالای ۱۰۰ بوده و تنها در سال ۲۰۱۶ با کمی ارتقا به رتبه ۸۶ رسیدیم

وی گفت: با وجود این شاهد هستیم که رتبه ما از سال ۲۰۰۵ تاکنون در دولت الکترونیک در میان کشورهای جهان بالای ۱۰۰ بوده و تنها در سال ۲۰۱۶ با کمی ارتقا به رتبه ۸۶ رسیدیم. این در حالی است که در زمینه سهولت کسب و کار و رقابت‌پذیری که زیرشاخص‌های دولت الکترونیک محسوب می‌شوند نیز وضعیت مناسبی نداریم. ناظمی تصریح کرد: رتبه ۸۶ ما در دولت الکترونیک قابل تقدیر نیست و از وضعیت مورد انتظار فاصله داریم. این در حالی است که مادر جایگاه متوسط جهانی قرار داریم و فاصله ما با کشورهای منطقه نیز زیاد نیست. بر این اساس باید در رفتار و نگاهمان به توسعه زیرساخت‌های دولت الکترونیک بازاندیشی کنیم. وی یکی از شاخص‌های اصلی توسعه یافتگی را بر مبنای آمارهای ITU شاخص مشارکت عمومی و خصوصی در پروژه‌های دولتی عنوان کرد و گفت: دانش نوآورانه، یک دانش توزیع یافته است و در انحصار و تمرکز دولت قرار ندارد، بر این اساس ما نیز باید شرایط مشارکت بخش غیردولتی را در پروژه‌های دولت الکترونیک فراهم کنیم. رئیس سازمان فناوری اطلاعات ایران با بیان اینکه الزامات قانونی برای مشارکت بخش غیردولتی در پروژه‌های دولت الکترونیک وجود دارد، اما نهادهای قانونی آماده این کار نیستند، گفت: از سوی دیگر فضایی برای حضور مدیران دولتی در این مشارکت دیده نمی‌شود و مدیرانی که وارد این فضای همکاری می‌شوند، متهم به اختلاس و زد و بند شده و ترجیح می‌دهند محافظه کارانه قدم بردارند. به گفته ناظمی، تنها راه برون رفت از شرایط موجود و ایجاد شفافیت، توسعه دولت الکترونیک در کشور است تا فضای اعتمادی را برای مشارکت بخش غیردولتی در پروژه‌های دولت الکترونیک فراهم کند. /مهر

با هیچ کشوری، از همسایگانمان گرفته تا کشورهای بزرگ و تعیین کننده دنیا، نتوانستیم به اشتراک راهبردی دست پیدا کنیم. بنابراین رفتار همه کشورها با ما بیشتر تاکتیکی و پروژه‌ای است. طبیعی است که هیچ کشوری برای منافع تاکتیکی، منافع راهبردی خود را فدای نمی‌کند.

از سوی دیگر به میزانی که ایران به چین وابسته است آنها وابستگی چندانی به همکاری با ایران ندارند. موضوع مهم تر این که چین هزینه حل مشکلات ما را نخواهد داد. چین حاضر نخواهد بود که ریسک تعاملات بانکی با ایران را ببرد، چین علاقه‌ای ندارد که در دور جدید فشارهای آمریکا بر ما خودش را درگیر کند، چین در تقابل کشورهای همسایه با ما، بنابر اصول دیپلماتیک بر خورد خواهد کرد و منافع خود را جست و جو می‌کند. بنابراین افزایش این مخاطرات چینی‌ها را بیشتر در کار با ایران محتاط و سخت گیر خواهد کرد.

به نظر شما چین در آینده اقتصاد جهان کجا قرار می‌گیرد؟

جایگاه چین در جهان مشخص است. این کشور دومین اقتصاد جهان از نظر اندازه واقعی و از نظر برابری قدرت خرید، اولین اقتصاد جهان به حساب می‌آید. چشم‌اندازها نشان می‌دهد که اقتصاد چین در ۳۰ سال آینده از نظر اندازه واقعی ممکن است از آمریکا عبور کند. ناگفته نماند در دو سال اخیر وضعیت اقتصادی این کشور به خوبی گذشته پیش نمی‌رود و رشد اقتصادی آنها بر خلاف پیش‌بینی‌ها کاهش یافته است. به طوری که بسیاری از فعالان اقتصادی چینی و حتی ناظران نیز تاکید دارند، آمارسازی‌هایی در خصوص رشد اقتصادی این کشور صورت می‌گیرد و این رشد به میزان ۶/۲ درصدی که اعلام می‌شود نیست. طبیعتاً این موارد می‌تواند چشم‌انداز رسیدن چین به آمریکا را با تردید مواجه یا فاصله زمانی را طولانی‌تر کند. اما با تمام این اوصاف، چین در آسیا از نظر اقتصادی قدرت بلامنازع‌ای دارد، از نظر نظامی نیز به واسطه سرمایه‌گذاری‌هایی که صورت داده در سال‌های آینده یک سر و گردن از کشورهای دیگر بالاتر قرار خواهد گرفت. هر چند سرمایه‌گذاری این کشور در حوزه نظامی به صورت چراغ خاموش است اما این کشور به صورت استراتژیک در حال گسترش نفوذ خود در آسیا، آفریقا، آمریکای جنوبی و حتی اروپا است. به نظر من، این کشور حساب شده‌تر و راهبردی‌تر از آمریکا در حال فعالیت و رشد است. این موضوع نگرانی‌هایی را برای آمریکا به وجود آورده است، به خصوص در حوزه‌های پیشرفته‌ای چون فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات، فناوری‌های نظامی و زیستی و... ممکن است از آمریکا سبقت بگیرد. مانع تراشی‌های دولت ترامپ علیه این کشور نیز در راستای کند کردن سرعت این پیشرفت است. چین نشان داده که در عرصه شطرنج جهانی هوشمندانه بازی می‌کند و چشم‌انداز بلندمدتی دارد.

وضعیت گردشگری در ایران در ماه‌های اخیر؟

امیر حسین سریش

از مهم‌ترین دلایل سفر گردشگران ورودی به این کشورهاست، اما ناامنی همیشه با این کشورها پیوند خورده است و بسیاری از گردشگران خارجی، به این علت از سفر خود دست می‌کشند. ایران در این گزارش ارزان‌ترین مقصد دنیا برای سفر شناخته شده است، اما در این منطقه کشورهای ارزان دیگری هم وجود دارند که به دلیل فضای باز و استفاده از زیرساخت‌ها توانسته‌اند رونق بهتری نسبت به ایران داشته باشند. کشورهایی مانند ترکیه و مصر از این دست کشورها هستند.

تهدیدهای ترامپ و درگیری‌های ایران و آمریکا بر وضعیت گردشگری ایران تاثیر گذاشته است

پس از درگیری‌های اخیر ایران و آمریکا و تهدید دونالد ترامپ به حمله به مراکز فرهنگی ایران، گردشگران تقریباً از ورود به ایران امتناع کردند، اما حادثه سقوط هواپیما اوکراینی و جان باختن تمام مسافران و خدمه پرواز، تقریباً تمام گردشگران را از ورود به ایران و افزایش آمار گردشگران ورودی به ایران منصرف کرد.

حرم‌الله رفیعی، رئیس انجمن صنفی خدمات مسافری و جهانگردی در مصاحبه‌ای با خبرگزاری ایلنا گفته است: تمام تورهای ورودی از بلوک غرب که می‌خواستند به ایران بیایند لغو شده یا به تعویق افتاده‌اند. نه تنها ۷۰ درصد از تورهای گردشگری ورودی ایران لغو شده‌اند، بلکه در روزهای آینده کاهش شدیدی را حس خواهیم کرد.

رئیس انجمن صنفی خدمات مسافری و جهانگردی ادامه داد: تورهای گردشگری ورودی ایران از کشورهای آمریکا و کانادا ۱۰۰ درصد، تورهای ورودی از اروپا ۶۰ درصد، تورهای ورودی آسیا ۶۰ درصد و تورهای استرالیا و قاره اقیانوسیه ۸۰ درصد سفرها و تورهای گردشگری ورودی خود به ایران را لغو کرده‌اند. مسئولان دیگر مانند مویده محسنی‌نژاد، معاون گردشگری میراث فرهنگی فارس نیز بیان کرده‌اند که صنعت گردشگری نیاز به یک محیط آرام دارند.

بیشتر تورهای گردشگری ورودی به ایران پس از سقوط هواپیما اوکراینی لغو شد
هنوز وضعیت گردشگری ایران در شوک سقوط هواپیما بود که خبر دیگری از چین آمد؛ مسافران چینی نقش مهمی در صنعت گردشگری جهان دارند. شیوع بیماری کرونا در ووهان چین و مرگ افراد بر اثر ویروس کرونا باعث شد تا بسیاری از کشورها از جمله ایران پروازهای ورودی و خروجی خود را به چین لغو کنند. همچنین اعلام شد شهروندان کشورهای مختلف که در چین هستند، می‌توانند سریع به کشورهایشان وارد شوند و پس از قرنطینه به آغوش خانواده‌شان بازگردند.

قبل از شیوع کرونا علی اصغر مونس‌ن، وزیر میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری

با این که ایران در نمایشگاه گردشگری FI-TUR ۲۰۲۰ مادرید با قدرت ظاهر شد، اما اتفاقات و حوادث، وضعیت گردشگری ایران را تحت تاثیر قرار داد و تا حد زیادی تعداد گردشگران ورودی به ایران و آمار گردشگران خارجی را کاهش داد. حوادثی مانند شهادت سردار قاسم سلیمانی، اعتراضات به گرانی بنزین، سقوط هواپیما اوکراینی و اخیراً شیوع ویروس کرونا، باعث نا به سامانی وضعیت گردشگری ایران و جذب گردشگر در ایران شد. با اسمارتیز همراه باشید تا درباره وضعیت گردشگری در ایران پس از حوادث اخیر بیشتر بدانید.

در ماه‌های اخیر همه چیز دست به دست هم داد و گویی ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کار بودند تا صنعت گردشگری ایران دست‌خوش بحران‌های اساسی شود. در این بحران‌ها که هنوز هم ادامه دارد، شرکت‌های گردشگری ورودی به ایران، آژانس‌های هواپیمایی، ایرلاین‌ها، Iran tour opera-tor ها و کسانی که به صورت مستقیم و غیر مستقیم در صنعت گردشگری ایران حضور دارند، آسیب دیده و به نحوی مدارا می‌کنند تا وضعیت گردشگری ایران به شکل سابق بازگردد تا بتواند دوباره روی پاهای خودش بایستد و رشدش را ادامه دهد.

چندی پیش، مجتمع جهانی اقتصاد (world economic forum) در سال ۲۰۱۹ گزارشی با نام "رقابت پذیری گردشگری و سفر" منتشر کرد. این گزارش که هر دو سال یک بار منتشر می‌شود، نشان داد گردشگری ایران در رتبه ۸۹ از ۱۴۰ کشور قرار دارد. در منطقه خاورمیانه، قیمت و خدمات مناسب

ادامه در صفحه ۴۱

دورنمای بازارهای مالی در سال ۲۰۲۰

که مخصوصا با شرایط نقدینگی و میزان بدهی موجود بسیار مهم است.

در کل به نظر ما سال آینده شاخص VIX حدود ۱۶ خواهد بود که نویددهنده بازار نسبتا کم‌نوسان‌تر از سال پیش و صعودی است که البته در پایان سال ریسک‌های سیاسی انتخابات آمریکا می‌تواند به راحتی این شاخص را چهار تا پنج پوینت افزایش دهد و آن را به بالای عدد ۲۰ برساند. و البته به صورت تاریخی باید انتظار افزایش این شاخص را با نزدیک شدن به ماه اکتبر داشته باشیم. مورد مهم دیگری که می‌تواند روی VIX اثر گذار باشد انتخابات داخل حزبی دموکرات‌ها است. بازار ریسک انتخاب وارن را مخصوصا در صنایع غذایی و بهداشتی به خوبی درک کرده و این ریسک تا حد خوبی قیمت گذاری شده است اما ریسک انتخاب برنی سندرز به نظر ما هنوز به اندازه کافی قیمت گذاری نشده و در صورت انتخاب او می‌توانیم شاهد کاهش ناگهانی شاخص‌های بورس آمریکا و افزایش نوسانات باشیم. در نهایت توصیه ما به فعالان این بازار این است که مواظب فعالیت‌های نقدینگی در این بازار باشند. پیش‌بینی ما رشد حدود ۱۵ تا ۲۰ درصدی بازار است که البته در آخر سال با به وجود آمدن ریسک‌های سیاسی مربوط به انتخابات احتمال سقوط یا نوسانات بزرگ وجود دارد، مانند اواخر سال ۲۰۱۸. در اروپا انتظار داریم بارف‌شدن نگرانی‌های جنگ تجاری در کوتاه‌مدت فعلا شاهد افزایش کم داده‌های صنعتی باشیم و همچنین انتظار داریم بانک مرکزی اروپا و انگلستان مانند فدرال رزرو نقش حمایت‌کننده بازار را بازی کنند با اینکه ابزارها و قدرت آنها بسیار کمتر از فدرال رزرو است. البته در اروپا و چین برعکس فدرال رزرو در آمریکا که

بیکاری کمی که در حال حاضر شاهد آن هستیم و داده‌های اقتصادی خوب دیگر به نظر می‌رسد تورم از منحنی‌های پیش‌بینی سابق پیروی نکرده و بسیاری از اصل‌های تقریبا ثابت شده مربوط به سیاست پولی و مالی را زیر پا گذاشته است. به همین دلیل ریسک اینکه تورم به صورت جهشی بالا رود و باعث دستپاچگی فدرال رزرو شود وجود دارد، که البته از دید ما احتمال اتفاق افتادن آن کمتر از آن است که نگرانی فعلا برای افراد فعال پیش آورد.

در سال ۲۰۱۹ برعکس سال‌های قبل از آن داده‌های اقتصادی ضعیف اثر خیلی کمی روی بازار داشته‌اند و بیشتر سیاست‌های خزانه‌داری و فدرال رزرو و همچنین تئویت‌های ترامپ و سیاست‌های او محرک اصلی بازار بوده‌اند. انتظار ما این است که در کل داده‌های اقتصادی آمریکا نسبت به سال گذشته ضعیف‌تر شود ولی همچنان بالاتر از سطح جهانی بماند ولی این داده‌ها احتمالا اثر قوی روی بازار نخواهند داشت با اینکه اثر آنها مطمئنا بیش از سال ۲۰۱۹ خواهد بود. همچنین با شروع و برگشت سیاست خرید اوراق فدرال رزرو تزریق نقدینگی فعلا ادامه دارد و بابت آن به نظر ما نگرانی برای فعالان بازار وجود ندارد، با اینکه وضعیت در بازارهای پولی مخصوصا کوتاه‌مدت به نظر خوب نمی‌رسد و در صورت ایجاد یک استرس نقدینگی در یکی از بازارهای مرتبط می‌توانیم شاهد یک بحران کوتاه‌مدت باشیم که فدرال رزرو را به دخالت بیشتر مجبور کند.

کاهش volatility نرخ بهره محاسبه شده توسط کردیت سوییس دو نتیجه مثبت دیگر نیز دارد: اول کاهش نوسانات در بازار سهام بازارهای نوظهور و دوم شرایط اعتباری این بازارها و آمریکا

با نوسان شدن سال جدید میلادی طبق سنت هر ساله بانک‌ها و موسسات مالی بزرگ پیش‌بینی خود را از سال آینده منتشر کردند. سال پیش، پیش‌بینی‌های سال ۲۰۱۹ اکثر موسسات بیش از حد خوش‌بینانه بود، اما سال نیز از نظر ما پیش‌بینی IMF بسیار خوش‌بینانه و پیش‌بینی گلدمن ساکس و کردیت سوییس در قسمت‌هایی خوش‌بینانه‌است.

معمولا پیش‌بینی‌های مربوط به حوزه مالی به دو نوع تقسیم‌بندی می‌شوند: در بعضی از پیش‌بینی‌ها که معمولا فقط درباره بازار اروپا و آمریکا انجام می‌شوند بر اساس نوع بازار تقسیم‌بندی صورت می‌گیرد، در نوع دیگر این تقسیم‌بندی بر اساس کشور یا حوزه‌ای که کشور در آن قرار گرفته است انجام می‌پذیرد. به دلیل ترکیب خوانندگان ما، تصمیم گرفتیم در مقاله‌ای پیش‌بینی خود و موسسات مالی دیگر را با ترکیب هر دو این تقسیم‌بندی‌ها عرضه کنیم. در ابتدا نگاهی به بازار سهام و نوسان آن می‌اندازیم.

بازار سهام و داده‌های اقتصادی مربوطه را در سه حوزه اصلی می‌توان بررسی کرد: آمریکا، اروپا و بازارهای نوظهور در آمریکا. ما انتظار داریم فدرال رزرو بعد از سه مرتبه کاهش بهره در سال گذشته در نقش حمایت‌کننده خود باقی بماند. در کل انتظار می‌رود فدرال رزرو به داده ضعیف بیش از داده قوی واکنش نشان دهد و در صورت قوی شدن داده‌های اقتصادی مانند سال پیش سریع‌ا افزایش نرخ بهره را تصویب نکند و کمی صبر بیشتری به خرج دهد.

البته یکی از مهم‌ترین داده‌های اقتصادی که ممکن است مخصوصا در نیمه دوم سال ۲۰۲۰ باعث افزایش نرخ بهره شود تورم است. با نرخ

فعلا تلاش می کند حداقل در ظاهر برنامه های Quantitative Easing را اجرا نکند احتمالا بانک مرکزی اروپا و چین راحت تر برنامه های حمایت خود مربوط به خرید دارایی های مالی را انجام دهند.

به نظر ما اتمام برگزیت (چه به صورت خروج سخت یانرم یا حتی کنسل شدن آن) می تواند در میان مدت خبر خوبی برای بازار باشد و با کاهش ابهامات در بازار نوسانات را قابل پیش بینی تر کند، البته باید توجه داشت که FTSE100 ظاهر اصلا اعتقاد به سیاست های حمایت کننده تجارت در این مورد ندارد.

در اروپا مانند بقیه کشورهای توسعه یافته فعلا اثر سیاست های بیش از داده های اقتصادی است و ریسک های سیاسی با اینکه بسیار کمتر از دو سال گذشته شده اند اما همچنان حضور دارند، در هر صورت داده های اقتصادی مهم به نظر ما برای اروپا حداقل در نیمه اول سال ۲۰۲۰ داده های صنعتی خواهد بود.

به نظر ما با کاهش تنش های ناشی از جنگ تجاری در کوتاه مدت شاهد افزایش نه چندان زیاد داده های صنعتی خواهیم بود که می تواند حمایت کننده بازار اروپا باشد.

در بازارهای نوظهور در صورت اتفاق نیفتادن بحران های بدهی گسترده انتظار ما برای نیمه اول ۲۰۲۰ به صورت میانگین رشد بازارهای سهام کشورهای این حوزه است که البته این رشد احتمالا در کشورهایی که بحران بدهی سال پیش را توانسته اند پشت سر بگذارند بهتر خواهد بود و در کشورهای حوزه خلیج فارس بسیار به شرایط سیاسی، تنش ها و نفت وابسته خواهد بود. مهم ترین مواردی که ما در این بازار زیر نظر داریم CDS کشورهای مثل لبنان، اوکراین و دیگر کشورهای این حوزه است. به غیر از مورد بالا شرایط اوراق عمان و بازار پولی ترکیه می تواند به پیش بینی فعالان در طول سال کمک شایانی کند. با کم شدن تنش جنگ تجاری احتمالا رشد اقتصادی این کشورها نیز بتواند اعداد خوبی را ثبت کند. پیش بینی ما در صورت اتفاق نیفتادن بحران بدهی گسترده ای عددی حدود چهار درصد به صورت میانگین برای کشورهای این حوزه است. باید توجه شود که احتمال افزایش تنش های جنگ تجاری در این مرحله به نظر ما پایین است، زیرا جنگ تجاری در سطح ایالت ها بیشترین تاثیر منفی را روی ایالت هایی که برای بردن ترامپ در انتخابات بعدی ضروری هستند دارد، پس افزایش تنش آن می تواند مانند خود کشی برای ترامپ باشد. در باره رشد اقتصادی

دیتاسازی مصنوعی برای ثبت رشد بیش از شش درصد نخواهد داشت. تمامی این موارد می تواند به مرور زمان ریسک بدهی را در چین و جهان افزایش دهد، البته فعلا نیاز به نگرانی در این مورد نیست و احتمالا در اواخر ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ تازه شاهد شروع این روند باشیم. با اینکه پیش بینی مادر کل برای اکثر بازارهای توسعه یافته صعودی است اما یک ریسک بزرگ نباید فراموش شود و آن، نقدینگی است.

روند کاهش نقدینگی در ۲۰۲۰ نیز ادامه دار خواهد بود و با اینکه VIX کاهش خوبی را تجربه کرده اما عمق بازار به صورت قابل لمسی کم شده و همچنان نیز در حال کم شدن است. به صورت ساده تر مورد ذکر شده به این معناست که تامین کننده های نقدینگی بازار بسیار به ریسک حساس تر شده اند. حساس تر شدن تامین کننده ها و همچنین کاهش عمق بازار به معنای افزایش ریسک گپ در بورس آمریکا است. به زبان ساده تر در حالت عادی با داده ها و شرایط کنونی ما پوزیشن ها و استراتژی خود را کاملا صعودی می ساختیم اما وجود بحران نقدینگی، ریسک حرکت های شدید نوسانی را به شدت افزایش داده است. به همین دلیل اصلا صدور صد صعودی بودن توصیه نمی شود و احتمال اشتباه شدن پیش بینی با یک سیاست اشتباه خزانه داری یا فدرال رزرو بالا می رود.

بازار ارز، انرژی و اوراق، کردیت و پولی در سال آینده انتظار اصلی ما و تحلیلگران JPM برای نیمه اول ۲۰۲۰ کاهش کم ارزش دلار است. البته انتظار نداریم که ارزهای کشورهای نوظهور از این کاهش ارزش به اندازه قبل استفاده کنند اما اروپا و بریتانیا مخصوصا در صورت اتمام برگزیت می توانند سود خوبی از این کاهش ارزش ببرند. اما برای نیمه اول و دوم سال ۲۰۲۰ مهم ترین

آمریکا به نظر ما مانند سال پیش مهم ترین عامل رشد باز هم سیاست های کوتاه مدت افزایش مصرف و کاهش مالیات خواهد بود و نه قوی شدن بنیاد اقتصاد. در صورت معرفی شدن برنامه کاهش مالیات جدید از طرف ترامپ و تصویب آن انتظار رشد بالای دو درصد در نیمه اول ۲۰۲۰ دور از انتظار نیست اما این رشد به نظر ما رو به کاهش خواهد بود به نحوی که میانگین حدود ۱/۸ درصدی را برای ۲۰۲۰ شاهد باشیم. این رشد کم همراه با نوسانات سیاسی همان طور که قبلا گفته شد می تواند باعث نوسانات سنگین در بازار سهام آمریکا و اروپا در ماه های آخر سال شود.

در کل رشد اقتصادی جهان از نظر ما کمتر از پیش بینی IMF خواهد بود و شاهد رشد زیر ۲/۶ درصدی به صورت میانگین در جهان خواهیم بود.

مهم ترین رشد اقتصادی که ما دنبال خواهیم کرد رشد اقتصادی چین است. چین در حال تبدیل به یک کشور توسعه یافته از یک کشور در حال توسعه است، این خبر با اینکه برای مردم چین ممکن است خوشحال کننده باشد اما برای اقتصاد جهانی ممکن است مضر باشد. چین به عنوان کارخانه رشد اقتصادی جهان نمی تواند شاهد رشد بالای شش درصد به عنوان یک کشور توسعه یافته باشد.

چین بعد از چندین سال بالا نگه داشتن رشد اقتصادی خود بالای شش درصد ممکن است امسال در این امر شکست بخورد. با اینکه پایین رفتن این رشد به خودی خود خبر تاثیر گذاری نخواهد بود اما نوید دهنده دوره جدیدی در چین خواهد بود. دوره ای که دیگر دولت چین اصراری بر نجات دادن ابزارهای تامین مالی دولت های محلی نخواهد داشت و همچنین سعی در

فلزات پایه و کامودیتی‌ها

در بازار فلزات پایه سالی که گذشت سالی میکس با امید و ناامیدی بود و با اینکه سرب و بقیه فلزات پایه توانستند تا حدی شش ماه اول سال را خوب شروع کنند اما اکثر تا آخر سال روند نزولی را تجربه کردند. یکی از مهم‌ترین علل این نزول رشد کمتر از انتظار تقاضا برای این فلزات بود که یکی از نتایج رشد کمتر از انتظار چین و همچنین جنگ تجاری است. در سال ۲۰۲۰ نیز پیش‌بینی‌ها برای اکثر فلزات یا مازاد عرضه است یا رشد بسیار کم تقاضا. به عنوان مثال پیش‌بینی اکثر تحلیلگران رشد تنها یک درصدی تقاضای مس و مازاد عرضه چند صد هزار تنی سرب است که البته نسبت به بازار ۱۲ میلیون تنی این فلز عدد بزرگی نیست، اما همچنان قابل توجه است. البته بدترین سال را امسال معادن روی داشتند. قیمت‌های روی به حدی افت کردند که در سطح جهانی کمتر معدنی توانایی سودسازی را داشت و باید تر شدن تنش‌های ناشی از جنگ تجاری در سه ماهه سوم و چهارم ۲۰۱۹ شاهدافت بیشتر قیمت‌ها بودیم.

برای سال ۲۰۲۰ ما شرایط کمی بهتر را پیش‌بینی می‌کنیم. رشد دو تا سه درصدی در مس و آلومینیوم جهانی به نظر در دسترس می‌آید، البته به شرط بدتر نشدن شرایط جنگ تجاری و البته حمایت به اندازه کافی بانک مرکزی چین از اقتصاد این کشور. در بهترین سناریو می‌توانیم شاهد تفاهم کامل بین چین و آمریکا در نیمه اول ۲۰۲۰ باشیم، که نتیجه آن را خواهیم توانست در نیمه دوم ۲۰۲۰ روی فلزات اساسی ببینیم. البته ما احتمال اتفاق افتادن این سناریو را با لایمی ببینیم و به نظر می‌آید باید منتظر شرایط فقط کمی بهتر از ۲۰۱۹ در ۲۰۲۰ باشیم. البته فعالان این بازار باید توجه داشته باشند که به دلیل جنگ تجاری ذخیره انبار اکثر فلزات پایه پایین است و همچنین صنایع مانند خودروسازی در کف بازدهی خود قرار دارند، پس در صورت برداشتن تعرفه‌هایی می‌توانیم شاهد یک صعود خوب در فلزات پایه مربوطه باشیم. در کل مهم‌ترین فاکتور کنونی بازار که فعالان بازار باید در سال ۲۰۲۰ زیر نظر داشته باشند چین است. پیش‌بینی‌ها درباره کاهش رشد اقتصادی چین تصویر خوبی را از بازار در سال ۲۰۲۰

جفت ارزی که آن را زیر نظر داریم یوان چین و دلار است. با کاهش تنش‌ها و همچنین کاهش ارزش نسبی دلار انتظار داریم یوان به خوبی حمایت شود. این خبر بسیار خوبی برای کشورهایی است که در زنجیره تجارت چین قرار دارند.

در کل انتظار ما برای ارزهای بازارهای نوظهور نسبتاً مثبت است اما نباید فراموش شود که هر گونه بحران بدهی در هر کدام از کشورهای این حوزه می‌تواند سریعاً گسترش یابد و باعث شود ارزهای این کشورها سقوط کنند. پیش‌بینی ما در واقع برای شرایط عادی و غیر بحرانی است. در زمینه بحران نقدینگی مهم‌ترین کشوری که باید آن را زیر نظر بگیریم در حال حاضر لبنان است. بحران بدهی این کشور می‌تواند مخصوصاً در آوریل ۲۰۲۰ بسیار جدی شود. در بازار انرژی انتظار سقوط سنگینی در نفت در سه ماهه اول نداریم و صعود آن نیز تا ۶۹ دلار محدود است. البته شرایط در سه ماهه دوم به بعد فرق می‌کند زیرا انتظار داریم عرضه از سوی کشورهای غیر اوپک از سه ماهه دوم به بعد افزایش یابد. در هر صورت به نظر می‌آید دو عدد مهم برای معامله گران نفت باید ۵۵/۲۲ دلار (برای نفت برنت) و ۵۰/۶۹ دلار (برای نفت تگزاس) باشد. با نزول به زیر این دو می‌توانیم شاهد تغییر روند در نفت و همچنین تغییر سیاست‌های کشورهای نفتی باشیم. البته از نظر مانزول با ثبات به زیر این دو محدوده حداقل در سه ماهه اول ۲۰۲۰ محتمل نیست.

در بازار اوراق طبق تم چند ساله گذشته انتظار بازدهی‌های بسیار پایین را حداقل برای شش ماه نخست داریم و با فدرال رزرو که به نظر نمی‌آید تصمیم بر هاوکیش بودن داشته باشد این تم ادامه‌دار خواهد بود. با اینکه کمی فضا برای بالا رفتن بازدهی اوراق خزانه را می‌توانیم داشته باشیم، اما همچنان در محیط کم‌بازدهی سال پیش خواهیم ماند. برای بازارهای نوظهور می‌توانیم با اتفاق افتادن یک بحران بدهی شاهد افت سنگین در اوراق بدهی این کشورها مانند یورو باند باشیم که البته احتمالاً این فشار هادر نیمه دوم ۲۰۲۰ از بین خواهند رفت. در کل به نظر می‌رسد شاهد موقعیت‌های خاصی در اوراق کشورهای توسعه یافته برای معامله نیستیم با اینکه مشتقات اوراق این کشورها می‌تواند بسیار جذاب باشد. تمرکز ما اما در سال ۲۰۲۰ بیشتر روی CDS، اوراق و مشتقات بازارهای نوظهور و همچنین LGFV های چین خواهد بود که می‌توانند معاملات به شدت سوددهی را در خود داشته باشند.

بومرنگ کسری بودجه، نقدینگی و ...

کاهش خواهند بود. در واقع سرعت خلق نقدینگی از محو آن بیشتر خواهد شد. بنابراین براساس برآورد کارشناسان رشدی فراتر از ۲۰ و چند درصد در نقدینگی - که اجتناب ناپذیر بوده - ایجاد شده که از هم اکنون باید به فکر خنثی کردن اثرات تورمی و ضداقتصادی آن بود.

چشم انداز نقدینگی ۹۹ زیر سایه کسری بودجه

نقدینگی اصلی ترین فرزند کسری بودجه است؛ چراکه دولت با استقراض از بانک مرکزی برای جبران کسری بودجه، بیشترین نقش را در ایجاد نقدینگی و در ادامه آن تورم خواهد داشت. هر چند در سال های اخیر ابزارهای جدیدی نظیر اوراق خزانه اسلامی و اوراق بدهی به عنوان روش های جدید برای تامین درآمدهای دولت به میان آمده؛ اما در شرایطی که بازارهای واسطه ای سوددهی بالایی دارند، خریداران چندانی ندارند و از همین رو نزدیک ترین راه برای تامین هزینه های دولت، استقراض از بانک ها و بانک مرکزی است که زمینه رشد نقدینگی را مهیا می کند. در سال جاری که قرار است با تکیه کمتر به درآمدهای نفتی اداره شود، موضوع کسری بودجه بیش از گذشته خود را نشان خواهد داد و این موضوع احتمال افزایش استقراض های دولتی و رشد بیشتر نقدینگی را نیز رقم خواهد زد.

دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه مؤسسه اطلاعات فنی شرق

بدینوسیله از سهامداران محترم دعوت می شود برای شرکت در مجمع عمومی عادی سالیانه مؤسسه اطلاعات فنی شرق به شماره ثبت ۳۸۶ و شناسه ملی ۱۰۳۸۰۰۵۸۶۲۹، در روز شنبه ۱۳۹۸/۱۲/۱۷ ساعت ۱۸-۱۶ در محل موقت شرکت واقع در خیابان راهنمایی - برج سلمان - طبقه ۸ - واحد ۲ حضور به هم رسانند.

موضوع جلسه:

- ۱- تعیین اعضای هیات مدیره
- ۲- تعیین بازرس
- ۲- تصویب ترازنامه
- ۴- تعیین روزنامه
- ۵- اعلام تغییر آدرس

دعوت به مجمع عمومی فوق العاده مؤسسه اطلاعات فنی شرق

بدینوسیله از سهامداران محترم دعوت می شود برای شرکت در مجمع عمومی فوق العاده مؤسسه اطلاعات فنی شرق به شماره ثبت ۳۸۶ و شناسه ملی ۱۰۳۸۰۰۵۸۶۲۹، در روز شنبه ۱۳۹۸/۱۲/۱۷ ساعت ۲۰-۱۸ در محل موقت شرکت واقع در خیابان راهنمایی - برج سلمان - طبقه ۸ - واحد ۲ حضور به هم رسانند.

موضوع جلسه:

- ۱- تغییر اساسنامه و الحاق با تغییر موضوع فعالیت
- ۲- افزایش یا کاهش سرمایه
- ۳- تغییر تعداد اعضای هیات مدیره
- ۴- تبدیل سهام

نمی دهد و تنها عامل امیدواری ماهه سال ۲۰۲۰ کاهش تنش های جنگ تجاری و کمبود ذخیره انبار اکثر فلزات است.

البته شرایط برای مس و سرب شاید بهتر از بقیه فلزات باشد. درباره مس احتمال می دهیم در چندین حوزه شاهد افزایش تقاضا باشیم، یکی در ساخت وساز مسکن و دیگری حمل و نقل در چین این دو مورد می تواند پیش بینی رشد تقاضا مس را تا دو درصد بالا ببرد. همچنین شرایط سیاسی در بعضی کشورهای دارای منابع مس نیز می تواند سمت عرضه در این فلز را دچار مشکل کند. روی اما دقیقاً نقطه مقابل مس است و به پیش بینی ILZSG احتمالاً از یک سال با کمبود عرضه وارد یک سال با مازاد عرضه خواهیم شد، همچنین انتظار رشد تقاضای خاصی نیز برای این فلز وجود ندارد. به نظر می آید سال های بد روی همچنان ادامه دار خواهد بود. برای آلومینیوم سال پیش، سال دشواری بود و احتمالاً این دشواری ادامه دار خواهد بود. آلومینیوم برعکس سرب دارای کمبود ذخیره انبار نیست و حتی با بهتر شدن وضع چین انبارهای آن توانایی پوشش تقاضا را تا حد زیادی خواهند داشت. البته همه چیز برای آلومینیوم نیز سیاه نیست و احتمالاً شاهد رشد تقاضای بهتری نسبت به ۲۰۱۹ خواهیم بود. با اینکه چین یکی از مهم ترین عوامل رشد یا نزول قیمت اکثر فلزات در سال آینده است ولی این اثر به صورت غیر مستقیم خواهد بود، اما درباره فولاد چین عامل اصلی و مستقیم رشد یا نزول این فلز است. در کل انتظار اکثر فعالان بازار برای ۲۰۲۰ پایین تر از ۲۰۱۹ است و احتمالاً سال بدتری نسبت به ۲۰۱۹ را برای فولاد شاهد خواهیم بود که البته در صورت تغییر سیاست چین و رشد ناگهانی اقتصاد این کشور که بسیار بعید به نظر می رسد، این شرایط می تواند تغییر کند.

به صورت خلاصه برای سال ۲۰۲۰ برای فولاد وضعیت کمی بدتر از ۲۰۱۹ برای آلومینیوم مشابه ۲۰۱۹ و برای روی ادامه نزول و مشکلات مازاد عرضه را پیش بینی می کنیم ولی برای سرب و آلومینیوم امیدوار هستیم که سال ۲۰۲۰ شروعی برای کمی بهتر شدن شرایط باشد. همچنین در کوتاه مدت انتظار داریم افزایش قیمت مس ادامه دار باشد. /خانه اقتصاد

اقتصاد یورو در محاصره کرونا

سود خالص به هیچ‌وجه سال مناسبی برای این شرکت‌ها نبوده است. در حال حاضر نیز به دلیل کمبود کالاهای واسطه‌ای چینی در این شرکت‌ها، تولید جاری آنها نیز با اختلال مواجه شده است. این نگرانی‌ها سبب شده است تا یورو نیز در برابر ارزهای رقیب خود با کاهش ارزش بی‌سابقه‌ای مواجه شود.

مکث اقتصاد آلمان در فصل آخر ۲۰۱۹

آمارهای اقتصادی آلمان، نشان می‌دهد که وضعیت اقتصادی این کشور در فصل آخر سال ۲۰۱۹ چندان مناسب نبوده است. دلیل مکث در رشد بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا، احتیاط مصرف‌کنندگان در مقدار مصرف خود است. کند شدن رشد اقتصادی آلمان در کنار اثرات شیوع ویروس کرونا، اکنون موجب شده است تا اقتصاد این کشور تا حدودی آسیب‌پذیر شود.

اداره آمار فدرال Federal Statistics Office در روز جمعه اعلام کرد که رشد اقتصادی آلمان در سه ماه آخر سال، یعنی از ماه اکتبر تا ماه دسامبر، صفر بوده است. آمارها نشان می‌دهد که رشد فصل آخر سال ۲۰۱۹ نسبت به فصل قبل از خود ۰/۲ درصد کاهش یافته است. تحلیلگران بر این باورند که احیای رشد اقتصادی آلمان در فصل جاری (سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۰) بسیار کم است؛ سرخ این احتمال کم، به شرق آسیا و شیوع ویروس کرونا در چین برمی‌گردد. شیوع ویروس جدید، اکنون اقتصاد چین را دچار شوک کرده است و از آنجایی که چین یکی از مهم‌ترین مشتریان و تامین‌کنندگان بازار آلمان است، احتمالاً پیامدهای اقتصادی آن به آلمان نیز سرایت می‌کند.

بروز اولین نشانه‌های شوک کرونا

اختلالات اقتصادی ناشی از شیوع ویروس کرونا، هر روز بیشتر در حوزه یورو نمایان می‌شود. شرکت خودروسازی فیات کرایسلر روز جمعه اعلام کرد که خط تولید یکی از کارخانه‌های خود که در صربستان واقع شده است را متوقف کرده است. فیات دلیل این کار را کمبود قطعاتی عنوان کرد که ساخت چین است.

تعطیلی کارخانه‌ها به دلیل کمبود قطعات چینی که اولین مورد آن توسط شرکت فیات اعلام شد، به نگرانی‌ها خواهد افزود. تحلیلگران نگران این هستند که ویروس کرونا، رشدهایی را که اخیراً و بدون تأثیر این بیماری کم شده بودند را بیش از پیش بکاهد. آنجل تالورا، اقتصاددان در Oxford Economics در یادداشتی در روز جمعه اظهار کرد که ریسک‌های اقتصادی بحران می‌تواند ضربات محکمی به بخش صنعتی که قبل از این نیز آسیب‌پذیر شده بود، وارد کند.

اقتصاد کشورهای حوزه یورو در سه‌ماه آخر سال ۲۰۱۹ میلادی رشد پایین ۱/۰ درصدی را به ثبت رساند. آمارهای اقتصادی آلمان نیز نشان می‌دهد بزرگ‌ترین اقتصاد ناحیه یورو در فصل آخر سال ۲۰۱۹، با رشد صفر روبه‌رو بوده است. با توجه به اینکه اقتصاد چین که این روزها درگیر چالش ویروس کرونا است، یکی از مهم‌ترین مشتریان و تامین‌کنندگان اقتصاد کشورهای این منطقه است، احتمال احیای اقتصاد یورو در فصل جاری نیز بسیار پایین است. چالشی که اولین نشانه‌های آن در بخش صنعت و کاهش ارزش یورو در حال نمایان شدن است.

اقتصاد یورو در محاصره کرونا

در حالی که آمارهای اقتصادی نشان می‌دهد سه‌ماهه چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی از لحاظ رشد اقتصادی برای کشورهای حوزه یورو، فصل ناامیدکننده‌ای بوده است، اکنون اقتصاد کشورهای این حوزه با چالشی دیگر نیز روبه‌رو شده است؛ با توجه به اینکه چین یکی از شرکای تجاری مهم بسیاری از کشورهای اروپایی، از جمله آلمان است، احتمالاً تأثیرات اقتصادی شیوع ویروس کرونا به سرعت به اقتصاد کشورهای این حوزه نیز سرایت کند. با توجه به گزارش برخی از شرکت‌های بزرگ خودروسازی اروپایی، سال ۲۰۱۹، از لحاظ

رشد پایین حوزه یورو در سال ۲۰۱۹

در سه ماه آخر سال ۲۰۱۹، اقتصاد حوزه یورو نسبت به سه ماه قبل از آن تنها ۰/۱ درصد رشد کرد؛ آماری که پیش‌بینی‌های گذشته را نیز تایید می‌کند. اداره رسمی آمار (Official Statistics Office) در روز جمعه این آمار را منتشر کرد و یادآور شد که این پایین‌ترین مقدار رشد در شش سال گذشته است. آمار رشد اقتصادی سالانه حوزه یورو نیز برای سال ۲۰۱۹ حدود ۱/۲ درصد اعلام شد که در مقایسه با رشد اقتصادی ۱/۹ درصدی این حوزه در سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است.

البته عملکرد اقتصادی آلمان در سال ۲۰۱۹ آن‌طور که برخی از اقتصاددانان پیش‌بینی کرده بودند، نامناسب نبود. کاهش در سفارشات کالاهای صنعتی سبب پیش‌بینی رکود برای اقتصاد این کشور شده بود. رشد کلی اقتصاد آلمان برای سال ۲۰۱۹، ۰/۶ درصد اعلام شد که البته در مقایسه با رشد ۱/۵ درصدی سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است.

بحران در بخش خودروسازی اروپا

تا ماه‌های اخیر، مصرف قابل توجه مصرف‌کنندگان آلمانی به جلوگیری از رکود در بخش ساخت و تولید کمک کرده بود. اما در اواخر سال گذشته میلادی بود که رفتار مصرف‌کنندگان آلمانی تغییر جهت داد. به دلیل اخبار منتشر شده درباره بیکار شدن تعداد قابل توجهی از کارکنان بخش اتومبیل‌سازی این کشور، مصرف‌کنندگان رفتار محتاطانه‌تری را در پیش گرفتند.

شرکت خودروسازی آلمانی دایملر، گزارش سه‌ماهه خود را در حالی ارائه داده است که این گزارش حاکی از رشد منفی است. همچنین این شرکت اعلام کرده است، مجبور است برخی از کارکنان خود را به دلیل کاهش تقاضا و همچنین هزینه به‌کارگیری تکنولوژی‌های جدید، از کار برکنار کند. دایملر اعلام کرده است که برای اینکه بتواند در سطح رقابت باقی بماند، ناگزیر از تعدیل کارکنان خود است. دایملر، شرکت خودروساز آلمانی است که از لحاظ درآمد سالانه، پس از تویوتا و فولکس واگن، سومین خودروساز بزرگ جهان به‌شمار می‌رود.

مشکلات و چالش‌های به‌وجود آمده برای صنعت خودروسازی تنها محدود به آلمان نمی‌شود و به دیگر کشورهای اروپایی نیز کشیده شده است. شرکت خودروسازی

فرانسوی رنو نیز اعلام کرده است که عملاً سود این شرکت در سال ۲۰۱۹ تخیل شده است. این شرکت تصدیق کرده است، سال ۲۰۱۹ به هیچ وجه سال خوبی برای این کمپانی نبوده است. رنو اخیراً آماری را منتشر کرده که حاکی از کاهش شدید سود خالص این شرکت در سال ۲۰۱۹ است. طبق آمارهای منتشر شده توسط این شرکت، سود خالص سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۹ میلیون یورو، معادل ۲۱ میلیون دلار اعلام شده است. مقایسه سود خالص این شرکت با سود سال ۲۰۱۸ که ۵/۳ میلیارد یورو بود حاکی از سالی فاجعه‌بار برای این شرکت است.

تضعیف یورو ادامه دارد؟

روز جمعه به دلیل نگرانی‌های به‌وجود آمده در میان سرمایه‌گذاران به دلیل عملکرد ضعیف اقتصاد حوزه یورو، ارزش واحد پول مشترک این منطقه، یعنی یورو، به پایین‌ترین مقدار خود در سه سال اخیر رسید. پایین‌ترین رشد در ۶ سال اخیر در حوزه یورو در کنار پیامدهای بالقوه شیوع ویروس کرونا، اکنون نگرانی‌های زیادی را در مورد اقتصاد حوزه یورو برانگیخته است. ارزش مشترک کشورهای اتحادیه اروپا هفته گذشته حدود یک درصد از ارزش خود را از دست داد. این بدترین عملکرد دوهفته‌ای یورو از میانه سال ۲۰۱۸ میلادی است. تحلیلگران پیش‌بینی کرده بودند که حتی در صورت محقق نشدن پیش‌بینی‌ها درباره رشد سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی و افزایش رشد محقق شده در اقتصاد حوزه یورو، همچنان می‌توان انتظار کاهش ارزش یورو را داشت. حال با توجه به اینکه پیش‌بینی‌ها محقق شده است، به احتمال زیاد یورو در مقابل ارزهای رقیب خود، با کاهش ارزش بیشتری روبه‌رو خواهد شد. تحلیلگران در این مورد اعلام کرده بودند، اگر رشد اقتصادی فصل آخر ۲۰۱۹ بهتر از پیش‌بینی‌ها باشد، باز هم به دلیل نگرانی‌های ناشی از تأثیرات اقتصادی ویروس کرونا، روند ارزش یورو کاهشی خواهد بود. ارزش یورو در برابر دلار آمریکا در ادامه روند نزولی خود در هفته‌های اخیر، در روز جمعه با کاهش ۰/۱ درصدی به ۱/۰۸۳ رسید.

این در حالی است که در هفته گذشته ارزش یورو تنها در یک روز آن هم به مقدار اندکی افزایش یافته و در بقیه روزها با کاهش ارزش روبه‌رو بود. یورو در دو هفته گذشته مجموعاً بیش از ۲/۴ درصد از ارزش خود را از دست داده است. همچنین این ارز در هفت هفته گذشته، تنها در یک هفته بازدهی مثبت را به ثبت رسانده و در بقیه هفته‌ها کاهشی بوده است.

جبران زیان کرونایی کسب و کارها

افزود: حتی بخش هایی که در تجارت خارجی آسیب دیده اند هم مدنظر قرار داده ایم، اگر چه برای زنی های صورت گرفته مرزها باز می شوند.

قحطی در کار نیست

قائم مقام وزیر صمت در امور بازرگانی در برنامه پایش علاوه بر اعلام جزئیات بسته مشوقی برای کسب و کارها، به موضوعات دیگری اشاره کرد که در چند وقت اخیر شنیده می شد. او با اشاره به اخبار منتشر شده در فضای مجازی مبنی بر قحطی و کمبود کالا در کشور گفت: به نظر من افراد باید به چشمان خود بیشتر از فضای مجازی اعتماد داشته باشند. او ادامه داد: با ذخایر عظیمی که از کالاهای اساسی ایجاد شده است، در طول سال منتظر بودیم تا تقاضایی ایجاد و این کالاها روانه بازار شوند که اکنون این فرصت ایجاد شده است. به گفته او، برای تامین کالاهای اساسی، تدارک وسیع در کشور دیده شده و زیرساخت های خوبی شکل گرفته است که در این باره فقط در بندر چابهار ۲۵۰ هزار تن ظرفیت سازی ایجاد شده است. او اضافه کرد: در سازمان میوه و تره بار و فروشگاه های زنجیره ای نیز غرفه های ویژه ای برای عرضه گوشت و مرغ ایجاد شده که با استفاده از این ظرفیت، گوشت و مرغ به صورت مستقیم به مردم عرضه می شود.

مدرس خیابانی وجود تورم ساختاری در کشور را در شکل گیری تورم کنونی طبیعی دانست و گفت: برخی ها چون فکر می کنند ممکن است از ارزش پولشان کاسته شود سکه و طلا می خرند، اما اینکه روغن داغ آن

کسب و کارهای کوچک مشمول سیاست های تشویقی می شوند. سیاست گذار تجاری کشور از بسته پیشنهادی خبر داده که برای جبران زیان کسب و کارهای کوچک از ویروس کرونا طراحی شده است. جزئیات بسته پیشنهادی ستاد «بررسی اثرات ویروس کرونا در تجارت» حاکی است، سیاست های تشویقی در بخش «مالیات»، «استمهال وام های بانکی» و «بیمه تامین اجتماعی» از سوی متولیان در نظر گرفته شده تا مشاغل خرد آسیب دیده از کرونا، نابود نشوند. البته این بسته تنها شامل کسب و کارهای خرد نیست و سیاست گذار برای آسیب دیدگی بخش هایی که در تجارت خارجی به دلیل کرونا صدمه دیده اند، مشوق های مشابهی تعریف کرده است.

تنها یک روز مانده تا شروع ماه سر نوشت ساز برای کسب و کارها، ورود ویروس کرونا به ایران به طور رسمی تایید شد. سی ام بهمن امسال روابط عمومی وزارت بهداشت، اولین موارد از کرونای جدید در شهر قم را گزارش داد. شیوع این ویروس در کشور روال عادی بسیاری از کسب و کارها آن هم درست در آخرین روزهای سال را متاثر کرده است؛ روز هایی در اسفند ماه که کاسب ها و بازاری ها، عمده فروشان و خرده فروشان و بسیاری از مشاغل کوچک بیش از هر ماه و فصل دیگری، چشم به راه رونق کسب و کارشان هستند.

در روزهای اخیر در شبکه های اجتماعی و سایت ها، گزارش هایی از وضعیت کسب و کارهای مختلف بعد از شیوع ویروس کرونا منتشر شد. در برخی از این گزارش ها گفته می شود کسب و کارهایی که در زمینه فروش حضوری و آنلاین غذا فعالیت دارند با کاهش شدید فروش مواجه شده اند. شنیده ها حاکی است فروشندگان خرد لباس هم شرایط بهتری نسبت به عمده فروشان و تولید کنندگان ندارند و بازارشان این روزها کساد است. در این میان کسب و کارهایی که عمدتاً فضای کاری شان آنلاین است و عمدتاً نیروهای جوان تری دارند، توانسته اند شرایط بهتری را در آخر سال تجربه کنند. اما موضوعی که کاملاً در فضای کسب و کارهای کوچک دیده می شود این نکته است که شرایط مشاغل آزاد و خرده فروشان از سایر کسب و کارها نامساعدتر است. رئیس اتاق اصناف تهران هم روز گذشته اعلام کرد در روزهای اخیر روند کاهشی فروش در تمام بخش های اصناف به خصوص مواد غذایی مشهود بوده است.

کارشناسان معتقدند شیوع کرونا در آخرین روزهای سال، وضعیت کسب و کارها را پیچیده کرده است؛ در همین راستا به تازگی ستاد آسیب شناسی در وزارت صمت تشکیل شده که قائم مقام وزیر صمت در امور بازرگانی از آن خبر داد. حسین مدرس خیابانی در یک برنامه تلویزیونی، گفت: برای اینکه بسیاری از کسب و کارها در این مدت آسیب دیده اند ستادی با عنوان «بررسی اثرات ویروس کرونا در تجارت» تشکیل شد تا با مشوق هایی این کسب و کارها آسیب نبینند. به گفته مدرس خیابانی، این ویروس باعث آسیب به کسب و کارهای کوچک، مانند اغذیه ای ها شده است و به همین دلیل بسته ویژه ای پیشنهاد شده تا بخشی از مالیات، استمهال وام، بیمه تامین اجتماعی و سایر مشوق های تشویقی به این کسب و کارها اختصاص یابد تا آسیب نبینند. مدرس خیابانی

را زیاد می کنند اثر فضای ایجاد شده از آن سوی مرزهاست، آن هم با اسم رمز کمبود، گرانی و نارضایتی می خواهند اهداف خود را دنبال کنند. به گفته او برای صادرات، مسیر سبز گمرکی وجود دارد و در مجموع صادرات راحت تر انجام می شود، اما سنگ هایی جلوی واردات گذاشتیم آن هم به این علت که با توجه به محدودیت منابع ارزی باید منابع موجود ارزی را اداره کنیم، بنابراین امروز به جز واردات کالاهای اساسی و ضروری، مواد اولیه کارخانه ها و قطعات و تجهیزاتی که در داخل تولید نمی شود جلوی واردات بقیه محصولات را یا گرفتیم یا خواهیم گرفت.

قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی درباره بی کار شدن کارگران به علت اثرات سوء ناشی از ویروس کرونا اظهار کرد: به نظر باید به سمت کسب و کارهای اینترنتی برویم و مشاغل دیگری را فعال کنیم تا این دوره را پشت سر بگذاریم، زیرا شغل برای مردم مهم است ضمن اینکه باید توجه کنیم اولویت دهی به صادرات هم ظرفیت های خالی کارخانه ها را پر و هم اشتغال پایدار را حفظ می کند. مدرس خیابانی با بیان اینکه در شرایط کنونی حفظ اشتغال مهم تر از رشد اشتغال ملی است، گفت: البته در گزارش هایی که ما در وزارت صمت داریم تولید در همه رسته ها و گروه های کالایی روند افزایشی دارد که این نکته مثبتی است.

قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی درباره کوله بران و مشکلات کوله بری، افزود: امیدوارم زیرساخت های تجاری و مرز نشینی کشور به گونه ای باشد که مرز نشینان شغل پایدار داشته باشند و کوله بری نکنند. همه جای دنیا مرز نشینان پولدار تر از جاهای دیگر هستند، اما این موضوع در کشور ما برعکس است، یعنی کسی که از ظرفیت های مرزی می تواند استفاده کند باید از سطح رفاه بالاتری برخوردار باشد. در این بین ما هم باید تلاش کنیم ظرفیت های موجود در مناطق مرزی از جمله ظرفیت های دامداری، کشاورزی، صنعتی و تبادل کالایی را فعال و تقویت کنیم.

مدرس خیابانی همچنین در پاسخ به پرسشی درباره انتظار از رئیس مجلس آینده گفت: از آنجا که قوه مجریه به عنوان سکان دار امور اجرایی کشور اکنون تحت فشار قرار دارد، درخواست من از رئیس مجلس آینده این است که حتما به قوه مجریه در اداره امور کشور

کمک کند یعنی مجلس در کنار دولت باشد و از آنجا که دشمنان ما از آن طرف مرزها غلط دیکته های ما را می گیرند و انتقاد می کنند ما در این شرایط از همدیگر غلط گیری نکنیم.

وی در پاسخ به پرسشی در این باره که اگر به شما هم بسته بهداشتی برای مقابله با کرونا بدهند آیا می پذیرید، افزود: اگر در محیط کارمندی و کارگری به همه بدهند ما هم استفاده خواهیم کرد، اما اگر فقط هدیه برای ما باشد آن را نمی پذیریم. مدرس خیابانی درباره پوشش درج قیمت گفت: به نظر ما اگر قیمت روی کالایی درج نشود قصد گران فروشی در آن وجود دارد؛ بنابراین مردم از مغازه ها و فروشگاه هایی خرید کنند که روی کالاهای آن قیمت درج شده باشد.

تامین تقاضای مازاد کالا

به گفته قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت از ابتدای سال، پیش بینی های لازم برای تامین تقاضای مازاد انواع کالا در بازار شده است و هیچ مشکلی در جهت تامین این نیاز وجود ندارد، زیرا اصل تامین مازاد بر نیاز کشور از ابتدای سال در دستور کار قرار داشته است، چرا که قبول داریم در یک جنگ تمام عیار اقتصادی قرار گرفته ایم و باید به فکر تمام ابعاد اقتصادی کشور باشیم.

او افزود: مشابه همین وضعیت که الان در بازار به وجود آمده پس از افزایش قیمت بنزین نیز وجود داشت، ولی نیازهای بازار تامین شد. فضا سازی رسانه ای برای اینکه نشان دهد در بازار کمبود کالا داریم رمز جنگ رسانه ای دشمن است؛ به گونه ای که نشان دهد در بازار کمبود کالا وجود دارد و گرانی ایجاد شده این کمبود موجب نارضایتی شده است. دشمنان به بهانه های مختلف می خواهند نشان دهند که در بازار کمبود وجود دارد، یکبار به بهانه انتخابات و یکبار به بهانه ویروس کرونا.

قائم مقام وزیر صنعت در امور بازرگانی تاکید کرد: بیش از ۴/۵ میلیون تن کالای اساسی در بنادر جنوب کشور دپو شده است و هیچ کمبودی از این نظر وجود ندارد و برای تامین این نیازها ۴۰ درصد ورودی کشتی های کشور مربوط به کالاهای اساسی است. به همین دلیل مردم تسلیم فضا سازی رسانه ای نشوند؛ چرا که کالاهای موجود در بازار پشتوانه دارد و به محض مصرف جایگزینش آماده است. مدرس خیابانی اظهار کرد: در این چند روز خرید مردم دو برابر شده، اما هیچ کمبودی در بازار نیست و قفسه تمام فروشگاه ها پر است و انبار فروشگاه ها هم مملو از کالا است. ذخایر گوشت و مرغ هم دو برابر نیاز است و تولید کنندگان تدارک گسترده دیده اند.

بخشی از کسب و کارهای خرد مثل تاکسی ها و پیک های موتوری هم از شرایط موجود آسیب دیده و مردم می توانند مایحتاج عمومی خود را از طریق پیک های موتوری و تاکسی ها جابه جا کنند که هم از عبور و مرور جلوگیری شود و هم این کسب و کارها بیش از این آسیب نبینند.

به گفته مدرس خیابانی، تدارک لازم برای ایام پایانی سال دیده شده و حتی برای ماه رمضان و بازگشایی مدارس برنامه خاص در نظر گرفته شده و بازار به حال خود رها نشده است. وی تاکید کرد: سهمیه های خاص برای این ایام دیده شده و با ظرفیت عظیمی که اصناف برای کالارسانی

حمایت از صنعت خودرو

قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی گفت: امروز باید از صنعت خودرو حمایت کنیم و پای این صنعت بایستیم.

مدرس خیابانی افزود: مردم دیدند که کره‌ای‌ها و فرانسوی‌ها چه رفتاری در صنعت خودرو با مردم ما کردند. کره‌ای‌ها هر دفعه که تحریم‌ها برداشته شد، بازار را در اختیارشان قرار دادیم، اما به محض اینکه آمریکا چراغ سبز را به قرمز تبدیل کرد، ساکشان را جمع کردند و رفتند. قائم مقام وزیر صمت در امور بازرگانی افزود: امروز با وجود اینکه آنها از خودروسازی ما رفته‌اند تولید خودروی ما از روزانه ۲ هزار به ۴ هزار دستگاه افزایش یافته است و بخش عمده‌ای از قطعاتی را که پیش‌تر از خارج وارد می‌کردیم، هم اکنون در داخل کشور تولید می‌کنیم. وی با اشاره به ایجاد نهضت ساخت داخل در کشور با هدف جلوگیری از واردات کالاهایی که امکان ساخت آنها در داخل وجود دارد، افزود: میزهای ساخت داخل ما امروز بیش از یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار کالایی را که پیش‌تر از خارج وارد می‌کردیم در داخل تولید می‌کنند و بخش مهمی از این تولیدات در صنعت خودرو است و بخش‌های دیگری هم در سایر صنایع و از جمله پتروشیمی و فولاد است.

کاهش فروش صنوف

در حالی برای کسب و کارهای خرد بسته تشویقی در نظر گرفته شده است که رئیس اتاق اصناف تهران با بیان اینکه در روزهای اخیر روند کاهشی فروش در تمام بخش‌های اصناف به خصوص مواد غذایی مشهود بوده است، گفت: پیش‌بینی می‌کنیم این روند در روزهای پیش رو نیز ادامه داشته باشد. قاسم نوده فراهانی در گفت‌وگو با «پرنه»، درباره نحوه توزیع اقلام توسط واحدهای صنفی گفت: برای ایام پایانی سال فروش فوق‌العاده در واحدهای صنفی، میادین میوه تره بار و فروشگاه‌های زنجیره‌ای برقرار است. وی تصریح کرد: مقرر شده روسای اتحادیه‌ها بخشی از سود خود را به مردم تخفیف دهند که البته میزان تخفیف باتوجه به نوع کالا متفاوت است.

رئیس اتاق اصناف تهران در پاسخ به این سوال که با توجه به شیوع ویروس کرونا و احتمال کاهش حضور فیزیکی مردم برای تهیه مایحتاج، آیا تدبیری برای ارسال کالاها اندیشیده نشده، افزود: مردم می‌توانند خرید خود را با پیک دریافت کنند که در آن صورت هزینه تمام شده کالا افزایش می‌یابد؛ گویی تخفیفی که روی اجناس لحاظ می‌شود را باید پول پیک دهند. اما از این نظر که اصناف قراردادی با پیک منعقد کرده و کالا را برای مشتری ارسال کنند، برنامه‌ای نداریم. وی عنوان کرد: قطعاً این اتفاق باعث خسارت به اصناف می‌شود؛ اما ویروس کرونا تحت کنترل هیچ کسی نیست و همه باید دست به دست هم دهند تا این مشکل برطرف شود. به گفته رئیس اتاق اصناف تهران، به تمام بخش‌های اصناف بخشنامه برای رعایت صد درصدی بهداشت ابلاغ شده تا مردم در صورت مراجعه به این واحدها در معرض آسیب نباشند. / دنیای اقتصاد

دارند، هیچ مشکلی برای تامین کالا نیست و برای شوینده‌ها هم از چند ماه گذشته به تولیدکنندگان گفته‌ایم که برای ایام شب عید تولید را دو برابر کنند. در مورد شوینده‌ها یک و نیم میلیون تن ظرفیت تولید داریم و در حال حاضر از ۳۰ درصد این ظرفیت استفاده می‌کنیم و امکان افزایش ظرفیت وجود دارد و مشکلی نیست. اواظهار کرد: درباره الکل یک شوک آنی وارد شد، اما ریزنی کردیم و اجازه عرضه انواع مواد ضد عفونی از جمله الکل در داروخانه‌ها آغاز و مشکل برطرف می‌شود. مدرس خیابانی گفت: براساس ریزنی‌های صورت گرفته اجازه عرضه انواع ماسک و اقلام مورد نیاز از طریق داروخانه‌ها را دریافت کردیم و همچنین با صحبت‌هایی که با شهرداری تهران شد عمده اقلام بهداشتی و ژل شست‌وشو در غرفه‌های سازمان میادین و ایستگاه‌های مترو در دسترس مردم قرار گیرد. قائم مقام وزیر صمت در پاسخ به اینکه وزارت صمت به بورس کالا دستور داده است که کالاها را به چه قیمت بفروشد، گفت: امروز به دلیل اختلاف قیمت ریال و دلار، این کار را انجام می‌دهیم و قیمت یکسری از کالاها مانند خودرو و لوازم خانگی مدیریت شده است و باید هوای هر دو طرف تولیدکننده و مصرف‌کننده را داشته باشیم. او با اشاره به اینکه در ۱۱ ماه امسال ۴۰ میلیارد دلار صادرات و ۸۰ میلیارد دلار حجم تجارت ما بود، گفت: ۱۳۰ میلیون تن رکورد وزنی در صادرات زدیم و به لحاظ حمایت از تولیدکنندگان داخلی از ورود ۲ نوع کالا که توان تولید داخل وجود دارد و کالاهای غیرضروری است، خودداری کردیم.

وضعیت بازار کار در زمستان ۹۸

وضعیت اشتغال کشور در زمستان ۹۸ در استان تهران همچنین نشان می‌دهند که نرخ مشارکت اقتصادی در کشور ۴۱.۷ و نسبت اشتغال ۳۸ درصد بوده است. همچنین نرخ بیکاری در پایتخت نیز ۸.۸ درصد بوده است. براساس این گزارش ۵۲.۷ درصد شاغلین در بخش خدمات، ۳۱.۷ درصد در بخش صنعت و ۱۵.۶ درصد نیز در بخش کشاورزی فعال بوده‌اند.

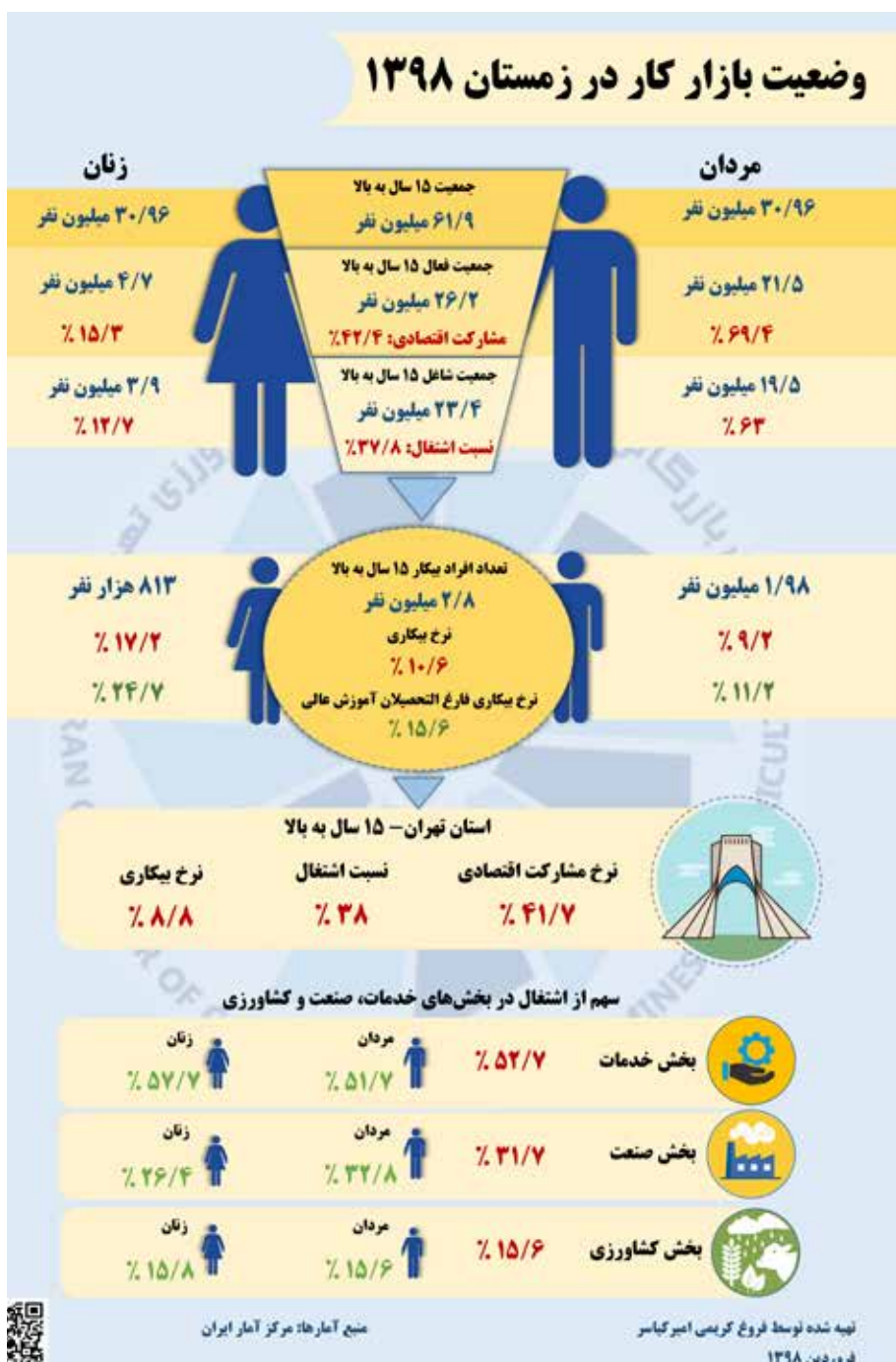
وضعیت بازار کار ایران در زمستان سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که از ۶۱.۹ میلیون نفر جمعیت بیش از ۱۵ سال کشور ۲۳.۴ میلیون نفر شاغل هستند.

به گزارش معاونت بررسی‌های اتاق بازرگانی تهران در گزارشی به وضعیت بازار کار ایران در زمستان سال ۹۸ براساس آخرین آمار منتشر شده مرکز آمار ایران پرداخته و نوشته است: جمعیت ۱۵ سال به بالای کشور ۶۱.۹ میلیون نفر است که جمعیت فعال از بین این جمعیت، ۲۶.۲ میلیون نفر (مشارکت اقتصادی ۴۲.۲ درصد) و جمعیت شاغل نیز ۲۳.۴ میلیون نفر با نسبت اشتغال ۳۷.۸ درصد هستند.

بر این اساس از ۶۱.۹ میلیون نفر جمعیت بالای ۱۵ سال کشور، ۳۰.۹۶ میلیون نفر مرد و ۳۰.۹۶ میلیون نفر زن هستند اما جمعیت فعال ۱۵ سال به بالای مردان ۲۱.۵ (معادل ۶۹.۴ درصد) و جمعیت فعال زنان ۴.۷ میلیون نفر (معادل ۱۵.۳ درصد) است.

با این حال جمعیت شاغل ۱۵ سال به بالای کشور برای مردان ۱۹.۵ میلیون نفر (معادل ۶۳ درصد) و جمعیت شاغل زنان ۳.۹ میلیون نفر (معادل ۱۲.۷ درصد) است. براساس این گزارش تعداد افراد بیکار ۱۵ سال به بالا ۲.۸ میلیون نفر و نرخ بیکاری در زمستان نیز ۱۰.۶ درصد بوده است. اما در مدت زمان مورد گزارش نرخ بیکاری برای فارغ التحصیلان آموزش عالی کشور ۱۵.۶ درصد بوده؛ اما از جمعیت بیکار ۲.۸ میلیون نفری ۱۵ سال به بالای کشور، ۱.۹۸ میلیون نفر مرد و ۸۱۳ هزار نفر زن بوده‌اند. نرخ بیکاری برای مردان ۹.۲ و برای زنان ۱۷.۲ درصد در زمستان ۹۸ بوده ولی این رقم برای مردان فارغ التحصیل از مراکز آموزش عالی برابر ۱۱.۲ و برای زنان ۲۴.۷ درصد بوده است.

آمارهای استخراج شده از گزارش

آخرین اقدامات مجلس و وزارت اقتصاد برای اجرای قانون بهبود محیط کسب و کار

قانونی در برزخ اجرا

* چالش عمده فضای کسب و کار، عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی است

اما قانونگذاران هم معتقدند این قانون از ابتدای تصویب به دلایل گوناگون اجرایی نشده و در چند سال اخیر، برخی از مفاد آن اجرایی شده و برخی دیگر در دست اجراست؛ «حمیدرضا فولادگر» رئیس کمیسیون ویژه «حمایت از تولید ملی» مجلس در اینباره می‌گوید: قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، در دولت دهم اجرایی نشد و عملاً دولت یازدهم آن را کلید زد. تاکنون از سوی نمایندگان مجلس چند گزارش در باب میزان و نحوه اجرای این قانون تهیه و قرائت شده است. وی با بیان اینکه «قانون بهبود محیط کسب و کار مشتمل بر ۲۹ ماده و ۱۹ تبصره است»، تصریح می‌کند: یکی از آخرین گزارشاتی که در خصوص میزان اجرای این قانون در مجلس قرائت شد، از عدم تحقق ۵۰ درصد احکام آن خبر می‌داد؛ طبق این گزارش، ۵۰ درصد دیگر هم یا به مرحله اجرا درآمده و یا در دست پیگیری و در مسیر اجرا است. به بیان دیگر آیین‌نامه‌های بخش‌های مختلفی از قانون مذکور، به تازگی تهیه شده و زمینه‌هایی برای اجرای آن‌ها فراهم آمده است. گزارش دیگری هم در صدهای مزبور را یک سوم محقق شده، یک سوم در دست اجرا و یک سوم تحقق نیافته عنوان می‌کند.

فولادگر می‌افزاید: کمیسیون اقتصادی هم گزارشی درباره نحوه اجرای این قانون تدوین کرد که البته در صحن علنی مجلس قرائت نشد. در حال حاضر هم برخی از نمایندگان در حال تهیه گزارشی از ابعاد اجرا و تحقق این قانون و به روزرسانی آخرین اطلاعات در باب آن هستند. وی بیان می‌کند: وزارت اقتصاد در دولت آقای روحانی بیش از سایر وزارتخانه‌ها با مجلس در خصوص این قانون همکاری داشته است. لذا اگرچه پیش‌تر اعلام شده بود که با اعمال ماده ۲۳۴ آیین‌نامه داخلی مجلس، دستگاه‌هایی که به هر دلیل قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را اجرا نکرده و عدول یا استنکاف داشته‌اند، به دستگاه قضایی معرفی خواهیم کرد اما فعلاً از این اقدام صرف‌نظر شد. همکاری دولت را با مجلس در این حوزه، مطلوب می‌دانیم و به نتایج پیگیری‌های در دست انجام هم امیدواریم.

رئیس کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی مجلس یادآور می‌شود: در حال حاضر چالش عمده فضای کسب و کار، عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی است، نمایندگان مجلس سعی داشته‌اند که همواره خلاءهای موجود را حذف کنند. بر همین اساس هم بحث اصلاح موادی از اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با محوریت تشکیل هیات مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار در وزارت امور اقتصادی و دارایی انجام شد و در حال پیگیری زیرساخت‌هایی مثل درگاه مجوزها هستیم.

* اخذ مجوزها باید از طریق فرآیند خوداظهاری انجام گیرد

اما مجلس برای اجرایی شدن قانون بهبود محیط کسب و کار، ساختاری با عنوان «هیات مقررات زدایی و رفع موانع کسب و کار» را پیش‌بینی کرده است که به ریاست وزیر اقتصاد در وزارت مذکور تشکیل می‌شود؛ البته این هیات متشکل از نمایندگان ۳ قوه است. توامان روسای اتاق‌های بازرگانی، تعاون و اصناف هم از سوی بخش خصوصی، اعضای این هیات را تشکیل می‌دهند.

همایش ملی توسعه پایدار با رویکرد بهبود محیط کسب و کار که در ۶ سال گذشته به همت اتاق بازرگانی خراسان رضوی برگزار شد، در تمامی دوره هایش به نکاتی در باب دلایل عدم اجرای کامل قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار پرداخت و راه‌حل‌هایی هم پیش پای مجریان قرار داد. قرار بود هفتمین دوره این همایش هفتم اسفندماه در مشهد برگزار شود اما با توجه به شیوع ویروس کرونا در کشور و در پی آن، لغو شدن اکثر همایش‌ها و نشست‌ها، نمایشگاه‌ها و برنامه‌هایی از این دست، این برنامه هم کنسل و به وقت دیگری موکول شد.

اما دیدگاه‌ها در خصوص میزان تحقق این قانون متفاوت است. گروهی سطح تحقق مفاد آن را خوشبینانه ۲۰ درصد و شماری تا ۵۰ درصد عنوان می‌کنند اما همگی آن‌ها متفق‌القول هستند که ابعاد مهمی از قانون مذکور، هنوز به مرحله اجرا در نیامده است.

در بیان دلیل عدم تحقق آن هم آراء مختلفی بیان می‌شود. شماری ناهماهنگی بین دستگاه‌ها، نبود سیستم پشتیبانی و ضعف اهتمام نهادهای مختلف را عامل اجرا نشدن یا ناقص اجرا شدن قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار می‌دانند و برخی هم معتقدند که مجلس نظارت کافی را بر حسن اجرای قانون مذکور به عمل نیاورده است. در این میان شماری از منتقدان مصرانه می‌گویند که دولت تنها بخش‌هایی از این قانون را اجرایی کرده که به نفع خودش بوده است و باز تاکید می‌کنند که نگارندگان و مصوب‌کنندگان آن هم، اهرم‌های اجرایی کافی و وافی را برای تحقق قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، پیش‌بینی نکرده‌اند.

کاهش موانع کسب و کار حرکت نکنیم. با این حال تنها این مهم کفایت نمی‌کند و تا زمانی که به سمت و سوی فرآیند خوداظهاری حرکت نکنیم همچنان این مشکلات به قوت خود باقی است.

۵ اقدام اصلاحی می‌تواند فضای کسب و کار کشورمان را ۵۰ رتبه ارتقا دهد

۳۰ دستگاه اجرایی در کشور، مسئول بهبود شاخص سهولت انجام کسب و کار هستند و از این میان، ۱۷ دستگاه دولتی سهم بسزایی در این مهم دارند. اما با وجود این همه نقش آفرینان و بازیگران موثر، ایران توانست در آخر گزارش شاخص سهولت کسب و کار بانک جهانی (۲۰۲۰) تنها یک پله بهبود را تجربه کند و در جایگاه ۱۲۷ جهان بایستد و عملاً در میان ۲۰ کشور منطقه منانیز رتبه کشورمان بدون تغییر نسبت به سال پیش از آن چهاردهم بوده است.

«علی فیروزی» رئیس مرکز ملی مطالعات پایش و بهبود محیط کسب و کار وزارت اقتصاد، با صراحت یکی از بزرگ‌ترین آسیب‌های محیط کسب و کار را در هم‌ریختگی و عدم یکپارچگی نظام مجوزدهی کشور عنوان می‌کند. او با اشاره به وضعیت استعلام مجوزهای کشور، آن را کتابی ۱۸۰۰ صفحه‌ای برآورد کرده که عملاً به غول ایجاد کسب و کار بدل شده است. وی توضیح می‌دهد: برای راه‌اندازی برخی از کسب و کارها در کشور باید تا ۱۳۰ مدرک از سوی متقاضی جمع‌آوری و ارائه شود و این کلاف درهم پیچیده، در نگاه کلان به نفع سرمایه‌گذاری و کسب و کار نیست.

۵ اقدام اصلاحی و ۵۰ رتبه بهبود

فیروزی با بیان اینکه سال آینده مقرر است ۱۰ نماگر فضای کسب و کار به ۱۱ مورد افزایش پیدا کند، می‌گوید: نماگر قرارداد با دولت به نماگرهای گذشته افزوده می‌شود. وی می‌افزاید: بررسی‌های انجام گرفته در مرکز مطالعات پایش و بهبود محیط کسب و کار وزارت اقتصاد حاکی از آن است که با انجام ۶۰ اقدام اصلاحی، رتبه ایران می‌تواند حدود ۱۰۰ پله ارتقا کند و نکته قابل توجه آن است که ما می‌توانیم با انجام ۵ اقدام اصلاحی کاملاً مشخص، قریب به ۵۰ رتبه در شاخص‌های محیط کسب و کارمان بهبود داشته باشیم. این اقدامات شامل «راه اندازی پنجره واحد فیزیکی کسب و کار»، «ایجاد مجتمع قضایی دعاوی تجاری»، «تصویب لایحه پیشنهادی وثایق بانکی»، «تصویب لایحه حمایت از سرمایه‌داران خرد» و «لایحه آیین دادرسی تجاری» است که برای تحقق آنها پیگیری‌های خوبی در دست انجام است.

فیروزی با اشاره به ساماندهی نظام مجوزدهی در کشور می‌گوید: در نتیجه آن سامانه مجوزهای کشور با عنوان سام، سامانه دادر و سامانه پاور به‌عنوان مرکز تماس فوریت‌های محیط کسب و کار ایجاد شده است.

رئیس مرکز ملی مطالعات پایش و بهبود محیط کسب و کار وزارت اقتصاد این نکته را هم توضیح می‌دهد که برنامه‌ریزی شده تا با اصلاح بعضی برداشت‌ها، در اردیبهشت ماه ۷۲،۵ روز فرایند شروع کسب و کار در ایران به ۳ روز تقلیل یابد. اگر این مهم محقق شود در جهت بهبود محیط کسب و کار و رتبه کشورها در شاخص‌های مربوطه، اقدام بزرگی برداشته‌ایم.

فیروزی نگاهی هم به فعالیت‌های هیات مقررات‌زدایی دارد و بیان می‌کند: حضور اتاق‌های بازرگانی، اصناف و اتاق تعاون در هیات مقررات‌زدایی از ضروریات است که اگر این بخش غیرحاکمیتی در هیات نباشند، پاشنه آشیل هیات مقررات‌زدایی خواهد بود.

البته «محسن کوهکن» عضو هیات مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار در مجلس معتقد است «به قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار چند ایراد وارد است»؛ او تصریح می‌کند: ایراد اول این است که علی‌رغم آنکه هیات مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار می‌تواند به جز ابطال مصوبات مجلس و مصوبات هیات دولت، بعضی از بخشنامه‌های محل کسب و کار را لغو و از درجه اعتبار ساقط کند، اما وجود ایرادات ساختاری در این قانون، ساز و کار ویژه خود را برای اصلاح می‌طلبد. برای نمونه، مقاومت شدیدی از سوی دستگاه‌ها در فرآیند اخذ مجوزها وجود دارد چنان که بعضی دستگاه‌ها برای پاسخگویی به هر یک از استعلامات، استدلال‌های خاص خود را دارند. به همین دلیل کمیته ای متشکل از نمایندگان اعضای هیات مقررات‌زدایی از سازمان و وزارتخانه مربوطه دعوت به عمل می‌آورد و در آنجا مسائل‌شان را در فرصت کافی بررسی کرده و پس از دریافت پیشنهادات، جمع‌بندی نتایج کمیته به هیات مقررات‌زدایی ارجاع می‌شود.

کوهکن یادآور می‌شود: اساساً رسالت هیات مقررات‌زدایی ایجاد پنجره واحد است، منتها این پنجره واحد به معنای واقعی کلمه هنوز شکل نگرفته است، دلیل آن نیز نوع رویکردی است که دستگاه‌ها در پیش گرفته‌اند. او می‌افزاید: در مجلس دهم با ۳ وزیر امور اقتصاد و امور دارایی در هیات مقررات‌زدایی دیدار داشتیم و به آنها اعلام شد که بهبود فضای کسب و کار در گرو اخذ مجوزات از طریق خوداظهاری و پس از آن انجام کنترل و نظارت‌های لازم است. اگر متقاضی دریافت مجوز، کوچکترین اطلاعات غلطی را در فرآیند خوداظهاری ارائه کند، با او برخورد خواهد شد و مجوزاتش را لغو و نسبت به جریمه او اقدام خواهد شد. در واقع ما بایستی هزینه اطلاعات دروغ را به میزانی افزایش دهیم که مرتکب تخلف تکرار نشود. هر ۳ وزیر وقت هم با مسیر اخذ استعلامات از طریق خوداظهاری موافقت کردند.

این نماینده مجلس می‌گوید: در جلسات هیات مقررات‌زدایی از دستگاه‌های مختلف دعوت می‌کنیم تا بررسی‌های لازم را برای مجوزاتشان انجام دهند و نهایتاً تعدادی از استعلامات آن دستگاه حذف می‌شود و برخی از مجوزها هم تعدیل می‌شود تا به سمت

پیش‌بینی رشد اقتصاد جهان در ۲۰۲۰

نسبی سیاست‌های پولی در اقتصادهای عمده موجب تقویت تقاضا در سال ۲۰۱۹ شد که سهمی ۵/۰ درصدی در رشد اقتصادی جهان داشت و همین سهم برای سال ۲۰۲۰ نیز پیش‌بینی شده است. اقتصادهای پیشرفته شاهد کندی کمی در رشد اقتصادی خود خواهند شد و رشد آنها از ۱/۷ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۱/۶ درصد در هر دو سال ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ خواهد رسید. اقتصادهای صادرات‌محوری همچون آلمان از بهبود تقاضای خارجی منتفع خواهند شد اما در عین حال رشد اقتصادی آمریکا به دلیل رنگ‌باختن محرک‌های مالی کند خواهد شد. صندوق برای بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه جهش رشد اقتصادی را پیش‌بینی کرده و انتظار دارد رشد آنها از ۳/۷ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۴/۴ درصد در سال ۲۰۲۰ و ۴/۶ درصد در سال ۲۰۲۱ افزایش یابد. البته هر سه این رشد‌ها در گزارش پیشین صندوق ۰/۲ درصد بیشتر پیش‌بینی شده بودند.

صندوق بار دیگر بزرگ‌ترین عامل این تغییر کاهشی پیش‌بینی خود را اقتصاد هندوستان

پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول از نرخ رشد اقتصادها				
پیش‌بینی ۲۰۲۱	پیش‌بینی ۲۰۲۰	برآورد ۲۰۱۹	۲۰۱۸	
۳/۴	۳/۳	۲/۹	۳/۶	جهان
۱/۶	۱/۶	۱/۷	۲/۲	اقتصادهای پیشرفته
۱/۷	۲	۲/۳	۲/۹	آمریکا
۱/۴	۱/۳	۱/۲	۱/۹	حوزه یورو
۱/۴	۱/۱	-۰/۵	۱/۵	آلمان
۱/۳	۱/۳	۱/۳	۱/۷	فرانسه
-۰/۷	-۰/۵	-۰/۲	-۰/۸	ایتالیا
۱/۶	۱/۶	۲	۲/۴	اسپانیا
-۰/۵	-۰/۷	۱	-۰/۳	ژاپن
۱/۵	۱/۴	۱/۳	۱/۳	انگلیس
۱/۸	۱/۸	۱/۵	۱/۹	کانادا
۲/۴	۱/۹	۱/۵	۲/۶	دیگر اقتصادهای پیشرفته
۴/۶	۴/۴	۳/۷	۴/۵	اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه
۵/۹	۵/۸	۵/۶	۶/۴	آسیای نوظهور و در حال توسعه
۵/۸	۶	۶/۱	۶/۶	چین
۶/۵	۵/۸	۴/۸	۶/۸	هندوستان
۵/۱	۴/۸	۴/۷	۵/۲	آسه آن
۲/۵	۲/۶	۱/۸	۳/۱	اروپای نوظهور و در حال توسعه
۲	۱/۹	۱/۱	۲/۳	روسیه
۲/۳	۱/۶	-۰/۱	۱/۱	آمریکای لاتین و کارائیب
۲/۳	۲/۲	۱/۲	۱/۳	برزیل
۱/۶	۱	-	۲/۱	مکزیک
۳/۲	۲/۸	۱/۸	۱/۹	خاورمیانه و آسیای مرکزی
۲/۲	۱/۹	-۰/۲	۲/۴	عربستان سعودی
۳/۵	۳/۵	۳/۳	۳/۲	آفریقای زیر صحر
۲/۵	۲/۵	۲/۳	۱/۹	نیجریه
۱	-۰/۸	-۰/۴	-۰/۸	آفریقای جنوبی
۵/۱	۵/۱	۵	۵	کشورهای در حال توسعه کم‌درآمد

نشانه‌های اولیه حکایت از آن دارند که روند کاهشی تولید و تجارت در سطح جهان در حال افول است و بخشی از آن به بهبود صنعت خودرویی جهان در پی کمرنگ شدن استفاده از استانداردهای جدید آلایندگی مربوط است. به علاوه انتظار می‌رود فاز نخست توافق تجاری آمریکا و چین، در صورت تداوم، اثرات منفی انباشته شده از تنش‌های تجاری بر تولید ناخالص داخلی جهان را تا پایان سال ۲۰۲۰ از ۸/۰ درصد به ۵/۰ درصد کاهش دهد.

صندوق بین‌المللی پول در پیش‌بینی خود از وضعیت اقتصاد جهان در سال جاری میلادی ضمن اشاره به این موضوع، اعلام کرد که در سایه چنین تحولاتی، رشد اقتصادی جهان که در سال ۲۰۱۹ به ۲/۹ درصد رسیده بود، در سال جاری میلادی به ۳/۳ درصد و در سال ۲۰۲۱ به ۴/۴ درصد خواهد رسید. این پیش‌بینی نسبت به گزارش ماه اکتبر صندوق ۰/۱ درصد کاهش برای رشد اقتصادی جهان در هر یک از سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ را نشان می‌دهد و برای ۲۰۲۱ تا ۰/۲ درصد کاهش یافته است. صندوق پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی هندوستان را یکی از عمده دلایل این تغییر اعلام کرده و افزوده است در مورد احیای مورد انتظار رشد اقتصاد جهان نااطمینانی وجود دارد؛ چون به احیای اقتصادهای نوظهوری بستگی دارد که تحت فشار هستند و عملکردی کمتر از ظرفیت‌هایشان را نشان می‌دهند. این در حالی است که رشد اقتصادهای پیشرفته در سطحی نزدیک به سطح کنونی تثبیت می‌شود. بر این اساس، بخش خدمات جهان در محدوده رشد قرار خواهد داشت چون مصرف‌کنندگان خوب هزینه خواهند کرد که البته علت آن هم رشد باثبات دستمزدها خواهد بود. تسهیل

شاخص ادراک فساد ۲۰۱۹

رتبه	کشور	نمره	تغییر نسبت به گزارش پیشین (۲۰۱۸)	
			نمره	رتبه
۱	نیوزیلند	۸۷	-	+۱
۱	دانمارک	۸۷	-۱	-
۳	فنلاند	۸۶	-۲	-
۴	سوئیس	۸۵	-	-۱
۴	سنگاپور	۸۵	-	-۱
۴	سوئد	۸۵	-	-۱
..				
۱۴۶	ایران	۲۶	-۲	-۸
..				
۱۷۶	ونزوئلا	۱۶	-۲	-۳
۱۷۷	یمن	۱۵	+۱	-
۱۷۸	سوریه	۱۳	-	+۱
۱۷۹	سودان جنوبی	۱۲	-۱	-۱

خلاصه مورد استفاده قرار گیرند تا از شکل گیری ریسک های مالی پیشگیری شود.

با توجه به نرخ بهره پایین و رشد کند تولید، کشورهایی که از فضای مالی بر خور دارند، باید بر سرمایه های انسانی و زیر ساخت های سازگار با محیط زیست سرمایه گذاری کنند تا تولید بالقوه افزایش یابد. اقتصادهایی که سطح بدهی هایشان ثابت است، نیاز به تقویت دارند، که یکی از راه های آن، تجهیز موثر درآمدهاست. هنگام بروز افت شدید رشد اقتصادی، برای اطمینان از پاسخ مالی به موقع، کشورها باید راهکارهای احتمالی از پیش تدوین شده ای داشته باشند و از تثبیت کننده های خود کار بهره جویند. شاید لازم باشد یک پاسخ مالی جامع و هماهنگ برای افزایش اثر گذاری راهکار های تک در نظر گرفته شود. برای همه اقتصادها ایجاد اصلاحات ساختاری، افزایش شمول اقتصادی و اطمینان از اینکه شبکه های ایمنی حمایتگر اقشار آسیب پذیر هستند، یک راه حل کلیدی است. در نهایت صندوق برای دستیابی به احیای اقتصادی که همه را منتفع کند، بر لزوم همکاری چند جانبه قوی تر در سطح جهانی و ملی تاکید کرده است.

معرفی کرده و افزوده است که در هندوستان رشد اقتصادی به شدت کاهش یافته که علت آن فشار در بخش مالی غیر بانکی و کندی رشد درآمد روستایی بوده است. در عوض، پیش بینی صندوق از رشد اقتصادی چین به صورت افزایشی اصلاح شده و برای سال ۲۰۲۰ تا ۰/۲ درصد افزایش یافته و به ۶ درصد رسیده، تغییری که ناشی از توافق تجاری چین با آمریکا بوده است. صندوق خاطر نشان کرده است نسبت به این جهش رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۰ تا حدود زیادی نامطمئن است چون بر پایه بهبود رشد اقتصادهای تحت فشاری همچون آرژانتین، ایران و ترکیه و اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه ای همچون برزیل، هندوستان و مکزیک است که عملکردی کمتر از انتظار داشته اند.

ریسک هایی رو به افول اما همچنان حساس

صندوق پیش بینی کرده است به رغم اخبار مثبت در حوزه تجارت و کاهش نگرانی ها از یک برگزیت بدون توافق، ریسک هایی که اقتصاد جهان را تهدید می کنند، گرچه رو به کاهش هستند، اما همچنان وجود دارند. بر این اساس، ممکن است تنش های جدید تجاری بین آمریکا و اتحادیه اروپا مشاهده شود و تنش های تجاری چین و آمریکا هم ممکن است باز گردند. چنین رویدادهایی در کنار افزایش ریسک های ژئوپلیتیک و تشدید ناآرامی های اجتماعی، می تواند شرایط را برای تامین مالی آسان به روندی معکوس بکشانند، نوسانات مالی ایجاد کند و رشد اقتصادی را با اخلاقی جدی مواجه سازد. بر این اساس، حتی اگر ریسک های کاهنده به اندازه سال ۲۰۱۹ عیان نباشند، در سال ۲۰۲۰ فضای سیاست گذاری ها برای پاسخگویی به آنها محدود تر است. بنابراین صندوق ضروری می داند که سیاست گذاران شرایط را بفرج تر نکنند و نااطمینانی در سیاست گذاری ها را هم در سطح داخلی و هم در سطح بین المللی کاهش دهند. این اقدام می تواند موجب احیای سرمایه گذاری شود که در سطح ضعیف باقی مانده است.

اولویت های سیاست گذاری

صندوق بین المللی پول در ادامه اولویت هایی را برای سیاست گذاران بر شمرده که به این شرح است: در مواقعی که تورم هنوز پایین است، سیاست های پولی سازگار با شرایط، باید به کار گرفته شوند و در صورتی که انتظار رود نرخ بهره برای مدتی طولانی در سطح پایینی قرار خواهد داشت، ابزارهای کلان احتیاطی باید به طور

بهبود شاخص‌های اقتصادی خراسان رضوی

شاخص‌های اقتصادی خراسان رضوی با وجود تداوم تحریم‌های ظالمانه استکبار جهانی، به همت مسوولان اقتصادی، مدیران و فعالان بخش خصوصی بهبود یافته‌است.

بر اساس این شاخص‌ها، وضعیت تولید، سرمایه‌گذاری و کسب و کار در خراسان رضوی رو به بهبود گذاشته و اجرای طرح الگویی مثلث توسعه اقتصادی و فرهنگی در این استان به عنوان یک عامل محرک نقش تشدیدکننده در ارتقای شرایط اقتصادی ایفا کرده‌است.

طرح مثلث توسعه اقتصادی، فرهنگی خراسان رضوی از یک سال پیش به ابتکار علیرضا رزم حسینی استاندار این استان با هدف توسعه به ویژه در مناطق کم‌برخوردار آغاز شده‌است.

توسعه سرمایه‌گذاری

معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان رضوی گفت: در اجرای طرح مثلث توسعه اقتصادی تاکنون هزار و ۶۱ تفاهمنامه سرمایه‌گذاری با مبلغ ۱۰۹ هزار و ۱۱۰ میلیارد تومان و اشتغالزایی برای ۱۵۲ هزار و ۱۸۷ نفر در این استان امضا شده‌است.

علی رسولیان افزود: در این حوزه ۷۸۳ هزار و ۴۶۰ میلیارد ریال تسهیلات ثابت و ۳۰۷ هزار و ۶۳۰ میلیارد ریال آورده نقدی سرمایه‌گذار بوده که نسبت آورده به تسهیلات ۳۹ درصد است.

وی ادامه داد: مشهد با ۲۲ درصد، قوچان با ۶۲ درصد، چناران با ۵۷ درصد، فریمان با ۵۲ درصد و سرخس با ۵۱ درصد بیشترین تعداد

تفاهمنامه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

وی گفت: تا ۲۱ بهمن ماه امسال پیشرفت اجرایی ۱۰۵ پروژه مثلث توسعه اقتصادی در این استان ۱۰۰ درصد و متوسط پیشرفت فیزیکی کل پروژه‌های سرمایه‌گذاری ۴۸ درصد بوده‌است.

رسولیان افزود: سهم سرمایه‌گذاری بخش صنعت از کل تفاهمنامه‌های سرمایه‌گذاری در طرح مثلث توسعه اقتصادی، فرهنگی ۶۹ درصد و معادل ۴۷۴ تفاهمنامه با حجم سرمایه‌گذاری ۷۵۲ هزار و ۳۶۰ میلیارد ریال و اشتغالزایی برای ۵۸ هزار و ۸۰۴ نفر است.

وی ادامه داد: میانگین پیشرفت طرح‌های صنعتی نیز ۵۳ درصد و میانگین پیشرفت کل تفاهمنامه‌ها ۴۸ درصد است.

وی با اشاره به موانع و مشکلات تفاهمنامه‌های سرمایه‌گذاری گفت: ۲۰ درصد از مجموع مشکلات مربوط به مجوزها، ۶۳ درصد مربوط به تامین مالی و ۱۷ درصد مربوط به امور زیربنایی است که از این میزان ۲۲ درصد مشکلات در سطح ملی و ۷۷ درصد در حوزه استانی است.

معاون استاندار خراسان رضوی افزود: از مجموع کل این پروژه‌ها، ۲۰۰ پروژه با سرمایه‌گذاری ۱۰۳ هزار و ۷۹۳ میلیارد تومان و اشتغالزایی برای ۹۸ هزار و ۷۰۴ نفر جزو پروژه‌های دارای اولویت این استان است.

وی ادامه داد: حجم تسهیلات پرداخت شده توسط بانک‌های خراسان رضوی تا پایان آذرماه امسال ۲۶۹ هزار و ۱۳۰ میلیارد ریال بود و در این مدت پنج هزار و ۷۲۴ فقره تسهیلات برای اشتغالزایی مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره)، بهزیستی و مشاغل خانگی پرداخت شد.

وی گفت: طی ۹ ماه گذشته ۵۷ هزار و ۵۷ فقره تسهیلات از دواج با مبلغ ۱۷ هزار و ۹۰۰ میلیارد ریال توسط بانک‌های عامل در این استان پرداخت شده‌است.

نرخ تورم و شاخص‌های اقتصادی

رسولیان افزود: براساس گزارش مرکز آمار در دی‌ماه امسال نرخ تورم در استان سه‌دهم درصد بوده که این میزان در حوزه روستایک‌دهم درصد و در حوزه شهری چهاردهم درصد می‌باشد.

وی ادامه داد: نرخ تورم ماهانه در آذرماه امسال نسبت به آذرماه سال گذشته ۲ درصد و نرخ تورم ۱۲ ماهه در آذرماه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۰۷ درصد کاهش یافته‌است.

وی گفت: با اقدامات صورت گرفته در خراسان رضوی از ابتدای سال جاری تا دی‌ماه، نرخ تورم استان کمتر از این نرخ در کشور بوده‌است.

معاون استاندار خراسان رضوی افزود: براساس آمار، در دی‌ماه امسال نرخ تورم ۱۲ گروه اصلی کالاها و خدمات در استان شامل پوشاک و کفش ۵۶۵ درصد، میلمان و لوازم خانگی ۶۱ درصد، خوراکی و آشامیدنی ۵۱۷ درصد، تفریح و فرهنگ ۵۵۲ درصد، دخانیات ۴۸۵ درصد، هتل و رستوران ۵۱ درصد، حمل و نقل ۴۰ درصد، کالاها و خدمات متفرقه ۴۷۸ درصد، آموزش ۲۲۲ درصد، بهداشت و درمان ۲۸۲ درصد، مسکن آب و برق ۱۴۵ درصد و ارتباطات ۱۶۷ درصد بوده‌است.

حدود ۴۸ درصد است.

وی ادامه داد: سهم کشورهای مختلف از سرمایه‌گذاری خارجی در خراسان رضوی طی سال جاری شامل افغانستان ۶۲.۵ درصد، عراق ۱۵ درصد، ترکمنستان ۷.۵ درصد، گرجستان پنج درصد، هندوستان پنج درصد، آلمان ۲.۵ درصد و امارات متحده عربی ۲.۵ درصد می‌باشد. وی گفت: پس از سفر استاندار خراسان رضوی به تاجیکستان همکاری خوبی بین این استان و آن کشور آغاز شد که ماحصل این سفر امضای ۱۷ قرارداد تجاری با تاجیکستان در هفته گذشته بود.

رشد تولید و وضعیت بازار

معاون استاندار خراسان رضوی افزود: آمارها و دستاوردهای عملی در عرصه تولید و بازار این استان از ابتدای امسال تاکنون نیز تصویر مثبت و روبه‌رشد در این حوزه نشان می‌دهد. وی به سهم ۳۲.۷ درصدی بخش صنعت و معدن خراسان رضوی از حجم کل مصرف برق این استان و رشد ۱۱ درصدی آن نسبت به پارسال اشاره کرد و اظهار داشت: در همین مدت حجم مصرف گاز واحدهای صنعتی و معدنی استان نیز ۲۵۶ درصد نسبت به پارسال بیشتر شده است. وی گفت: این میزان که افزایش ۱۰ درصدی را نشان می‌دهد بیانگر رشد و رونق تولید در خراسان رضوی است.

رسولیان افزود: کلینیک صنعت و معدن خراسان رضوی برای عارضه‌یابی واحدهای تولیدی و کمک به احیای آن از ابتدای امسال تاکنون با بهره‌گیری از ۷۰ مشاور و ۵۰۰ واحد تولیدی را بررسی کرده که نتیجه فعالیت‌های آن منجر به راه‌اندازی مجدد ۱۰۰ واحد و اجرای ۸۵ پروژه شده است.

وی ادامه داد: از ابتدای امسال تاکنون ۳۶۸ هزار و ۷۳۰ بازرسی از بازار استان انجام گرفته که در این راستا هفت هزار و ۴۶۰ میلیارد ریال پرونده تخلف تشکیل شده و ۲۶ هزار و ۵۶۵ نفر متخلف شناسایی شده است.

خراسان رضوی با وسعت ۱۱۸ هزار و ۸۵۱ کیلومتر مربع معادل هفت درصد مساحت کل کشور شامل ۲۸ شهرستان، ۷۰ بخش و ۲ هزار و ۵۴۰ روستا است.

این استان همچنین با ۸.۱ درصد جمعیت کشور ۶ میلیون و ۴۳۴ هزار و ۵۰۱ نفر جمعیت در قالب ۲ میلیون و ۴۵۰ هزار و ۹۱۶ خانوار دارد. یک میلیون و ۷۳۳ هزار نفر از جمعیت خراسان رضوی در روستاهای این استان سکونت دارند.

این استان بادو کشور ترکمنستان و افغانستان هم‌مرز است و کریدور شمال به جنوب و شرق به غرب در این استان قرار داشته و به ۸۷ کشور صادرات دارد.

پنج هزار و ۷۲۸ پروانه بهره‌برداری از واحدهای صنعتی با سرمایه‌گذاری ۲۰ هزار و ۳۳۴ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان و اشتغالزایی برای ۱۹۹ هزار و ۲۸۰ نفر در خراسان رضوی صادر شده است. / ایرنا

وی ادامه داد: نرخ مشارکت اقتصادی خراسان رضوی مبتنی بر آخرین آمارگیری نیروی کار در پاییز امسال ۵۲.۴ درصد و نرخ بیکاری استان ۶.۳ درصد بود که این استان از نظر نرخ مشارکت اقتصادی رتبه نخست و از نظر کاهش نرخ بیکاری رتبه دوم را در کشور به دست آورد.

وی گفت: نرخ بیکاری مردان خراسان رضوی در پاییز امسال ۵.۵ درصد و نرخ بیکاری زنان در این مدت ۸.۲ درصد بود همچنین نرخ بیکاری روستایی استان به ۱.۳ درصد و نرخ بیکاری حوزه شهری به ۸.۲ درصد رسید.

رسولیان افزود: در پاییز امسال خراسان رضوی در کاهش نرخ بیکاری روستایی رتبه نخست کشور و در کاهش نرخ بیکاری شهری رتبه دوم را به دست آورد، همچنین این استان طی این مدت در کاهش نرخ بیکاری مردان رتبه دوم و در کاهش نرخ بیکاری زنان رتبه نخست را در کشور کسب کرد.

وی ادامه داد: اشتغال خالص استان در سال جاری ۱۱۷ هزار و ۸۱۶ نفر است که سهم استان از کشور در این خصوص ۲۴.۹ درصد می‌باشد.

بازرگانی خارجی

وی گفت: خراسان رضوی در ارتقای شاخص‌های اقتصادی با وجود محدودیت‌های ناشی از اعمال تحریم به ویژه در بخش بازرگانی خارجی، کارنامه موفق در عرصه واردات و صادرات دارد بطوری که تراز بازرگانی این استان در حوزه عملکرد و فعالیت‌های گمرکی نشانگر روند مثبت و قابل قبول است.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان رضوی تراز بازرگانی ۹ ماه امسال گمرک این استان را یک میلیارد و ۶۵ میلیون دلار اعلام کرد و افزود: این رقم نشانگر عملکرد مثبت است.

وی ادامه داد: میزان صادرات کالا از گمرکات خراسان رضوی طی ۹ ماه امسال معادل ۲ هزار و ۶۲۰ تن به ارزش یک میلیارد و ۳۳۵ میلیون دلار است که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۲۱ درصد افزایش داشت.

وی گفت: طی ۹ ماه امسال میزان واردات استان ۲۱۴ هزار تن به ارزش ۲۷۰ میلیون دلار بود که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۱۶ درصد و از نظر ارزش ۹ درصد افزایش داشت.

رسولیان افزود: امسال ۲۲ طرح در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی با مبلغ ۱۴۵.۴ میلیون دلار و اشتغالزایی برای یک هزار و ۴۳ نفر تصویب شده که میانگین پیشرفت فیزیکی این طرح‌ها

دکتر شهرام عباسپور

تأثیر گذاشت.

استفاده از تجارت الکترونیک در بخش های مختلف اقتصادی می تواند اثرات مثبتی را در امور خرید و فروش، کاهش قابل توجه هزینه ها و حذف واسطه های غیرضروری به دنبال داشته باشد.

بر اساس آمار سازمان توسعه و تجارت سازمان ملل متحد (UNCTAD)، در سال ۲۰۱۸ ارزش بازار تجارت الکترونیک در جهان به ۱٫۸ تریلیون دلار رسید. چین بزرگترین بازار تجارت الکترونیک جهان در این سال بود که درآمدی به میزان ۶۳۰ میلیارد دلار ایجاد کرد. ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۱۸ با درآمدی به میزان ۵۰۱ میلیارد دلار جایگاه دوم را در بازار تجارت الکترونیک جهان به خود اختصاص داده است، و جایگاه سوم متعلق به کشور بریتانیا با درآمد ۸۶ میلیارد دلار است. در سال ۲۰۱۸ رقم تجارت الکترونیک B2C (کسب و کار به مشتری)

به طور کلی واژه تجارت الکترونیک اشاره به معاملات الکترونیک می کند که از طریق شبکه های ارتباطی و اینترنتی انجام می پذیرد. ابتدا، خریدار یا مصرف کننده به جستجوی یک فروشگاه مجازی از طریق اینترنت می پردازد و کالایی را از طریق شبکه اینترنت یا پست الکترونیکی سفارش می دهد و نهایتاً کالا را تحویل می گیرد.

بدیهی است که به این ترتیب فرآیند خرید کالا به سادگی و سرعت انجام می پذیرد. صورتحساب نیز به طرق مختلف از جمله به صورت نقدی، پس از تحویل جنس، واریز وجه به حساب بانکی فروشنده، order money postal و یا از طریق کارت اعتباری می تواند پرداخت شود. تجارت الکترونیک در واقع فرآیند خرید و فروش محصولات و خدمات بر روی شبکه اینترنت می باشد و می توان آن را به چند گروه: «تجارت بین بنگاه و مصرف کننده یا مشتری (B2C)، تجارت بین بنگاه و بنگاه (B2B) و تجارت بین مصرف کننده و مصرف کننده (C2C)» تقسیم نمود، که در این میان فعالیت های تجاری عمدتاً در چارچوب B2A، B2C، B2B و C2A متمرکز شده اند. یکی از ابعاد عصر اطلاعات، تغییرات عمیقی است که در روابط اقتصادی بین افراد، شرکت ها و دولت ها به وجود آمده، به گونه ای که پدیده جدیدی به نام کسب و کار الکترونیک، تجارت الکترونیک و استارت آپ ها را مطرح ساخته و بسیاری از مفاهیم، اصول و نظریه های اقتصادی را دگرگون کرده است، تا جایی که واژه «کسب و کار مبتنی بر اینترنت» کم کم جایگزین واژه «کسب و کار سنتی» شده است.

تجارت الکترونیک روش دیگری برای تبادلات الکترونیکی اطلاعات و انجام فعالیت های تجاری است که یک پل الکترونیکی بین مراکز تجاری ایجاد کرده است. مبادله الکترونیکی داده ها با هدف تبادل اطلاعات حجیم در قالب مشخص و استاندارد بین مراکز تجاری ایجاد شد، در حالی که تجارت الکترونیک با حجم کمتری از اطلاعات که لزوماً در قالب یکسانی نبوده و بین مردم عادی رد و بدل می کردند، سر و کار دارد. امروزه با کمک تجارت الکترونیک به راحتی می توان از آخرین قیمت بازار، خریداران، مراکز عمده خرید و سایر اطلاعات مورد نیاز آگاه شد و با تکمیل اطلاعات اقدام به اخذ تصمیم نمود.

مهم ترین متغیرهای مؤثر در توسعه تجارت الکترونیک بر اساس معادله رگرسیون، عوامل اقتصادی می باشد. به این معنا که با سرمایه گذاری بخش خصوصی، تأمین هزینه های تشکیل زیرساخت های اولیه، کاهش هزینه های تولید برای گسترش فروش، اطمینان از وجود بازگشت سرمایه با اجرای این فناوری، مقرون به صرفه ساختن این فناوری، کاهش هزینه های اجرای این فناوری و حذف موانع مالی در واریز و پرداخت ها در شبکه مجازی و در عوامل فنی با تأمین زیرساخت های اولیه، فعال نمودن بخش انفورماتیک در بازار محصولات، بالا بردن سرعت سیستم های اطلاعات، گسترش الکترونیکی شدن کسب و کار، افزایش سرعت پردازش داده ها و وجود امنیت اطلاعات، مالی و ... در فضای مجازی، می توان در توسعه تجارت الکترونیک

جهانی با رشدی ۱۸ درصدی به حجم بیش از ۲٫۸ تریلیون دلار رسیده است که پیش بینی می شود این رقم تا سال ۲۰۲۱ به ۴٫۸ تریلیون دلار برسد.

در سال ۲۰۱۸، نزدیک به ۱٫۸ میلیارد نفر در سراسر جهان کالاهای مورد نیاز خود را به شکل آنلاین خریداری کرده اند و سهم خرده فروشی آنلاین از کل خرده فروشی در جهان به بیش از ۱۳ درصد رسیده است و پیش بینی می شود این سهم تا سال ۲۰۲۱ به ۱۷٫۵ درصد برسد. همچنین، تجارت الکترونیکی B2B (کسب و کار به کسب و کار) در جهان در همین سال به رقم ۱۰٫۸ تریلیون دلار رسید که ۵ برابر بازار B2C بود. منطقه آسیا و اقیانوسیه با سهم بازار بیش از ۸۰ درصد در این حوزه پیشرو بوده است، و شرکت های آمازون و علی بابا کسب و کارهای پیشرو در این حوزه هستند. سازمان تجارت جهانی WTO اعلام کرده تا سال ۲۰۲۱ بیش از ۲ میلیارد نفر در جهان خرید آنلاین انجام خواهند داد اما اجرای آن در کشورهای فقیر باید با سیستم های حمایتی همراه باشد. حجم گردش مالی تجارت الکترونیکی ایران نیز در سال ۲۰۱۸ با رشد اسمی حدوداً ۳۰ درصد نسبت به سال ۲۰۱۷، به مبلغ ۲۰۸۱ هزار میلیارد ریال رسیده است. متوسط مبلغ خرید اینترنتی در سال ۹۷ به میزان ۱٫۸۲ میلیون ریال بوده است. مزایای تجارت الکترونیک: این مزایا عبارتند از: افزایش رشد تجارت، افزایش فروش، افزایش درآمد، افزایش سرمایه گذاری، افزایش سطح رفاه زندگی مردم، ایجاد فرصت های تجاری جدید برای صنایع و بنگاه های بازرگانی (ناشی از رفع تبعیضات و تحصیل امتیازات تجاری حاصل از مذاکرات بین دولت ها)، افزایش فرصت های جدید شغلی (کارآفرینی نسل جوان در درازمدت)، افزایش قابل ملاحظه امنیت دسترسی به بازارهای صادراتی ناشی از تثبیت تعرفه ها، افزایش تضمین بازارها و ثبات دسترسی به آنها ناشی از به کارگیری قواعد یک دست و واحد در تمامی کشورهای عضو سازمانهای بین المللی، امکان ارائه خدمات و محصولات در سطح جهانی، جلوگیری از اتلاف وقت و کاهش تردهای بی مورد، کمک به منابع انرژی و محیط زیست، کاهش هزینه های سربار و ایجاد رقابت در سطح بین المللی، دسترسی سریع به اطلاعات، عدم حضور واسطه، کاهش هزینه های تبلیغات کالا بویژه در سطح بین المللی، ورود به بازارهای فرامنطقه ای در جهت بازاریابی جهانی.

معایب و محدودیت های تجارت الکترونیک: این معایب و محدودیت ها عبارتند از: تاثیر ناشناخته

آن بر روابط اجتماعی انسان ها، اینترنت یک شبکه بلاصاحب و بدون سیاستگذاری خاصی است، تسلط زبان و فرهنگ انگلیسی که در درازمدت زبان، فرهنگ و هویت کشورها به نفع اینترنت از بین می رود، در اختیار قراردادن فوری بخش عمده ای از تقاضای داخلی به رقبای خارجی، واگذاری بخش عمده ای از بازارهای صادراتی به رقبای خارجی، قرار گرفتن سهام کارخانجات داخلی در سیطره سرمایه مدیریت و سرمایه گذاران خارجی با حداقل بهای ممکن، بلااستفاده ماندن بیشتر عوامل تولید کاهش میزان تولید، کاهش حجم فروش، کاهش نیروی شاغل (افزایش نرخ بیکاری)، کاهش سرمایه گذاری صنعتی، کاهش تولید شرکت های ورشکسته، کاهش سهام صنعت در تولید ناخالص داخلی، کاهش نیازهای ارزی کشور برای تامین نیازهای جامعه جوان و روبه رشد کشور، افزایش میزان استقراض خارجی و بدهی های کشور، کاهش درآمدهای مردم و سطح زندگی آنها که در مغایرت با اهداف کلان سازمان جهانی تجارت است.

کاربران مبتدی که به اینترنت دسترسی دارند و از تجارت مبتنی بر اینترنت سود می برند، در هریک از مراحل چرخه تجارت با موانعی نیز مواجه می شوند که بستگی به تجربه کاربر نیز دارد اما این موضوع برای کاربرانی که برای اولین بار اقدام به انجام معامله از طریق تجارت الکترونیکی می نمایند، تفاوت دارد، آنها معمولاً برای اولین بار از یک فروشگاه در خارج کشور و با استفاده از یک زبان غیرمانوس خرید می کنند. نیازمندی های این کاربران تجاری عبارتند از: - آشنایی با موتورهای جستجو- (engine search) آشنایی با چگونگی سفارش الکترونیکی - اعتماد به تحویل کالا - اعتماد به خدمات پس از فروش به دنبال متداول شدن تجارت الکترونیک (E-Commerce) در سال های اخیر پدیده نوین دیگری به نام دولت الکترونیک (E-Government) نیز مطرح شده است. مهم ترین ویژگی این پدیده ایجاد بستری مناسب جهت ارائه خدمات با هزینه کمتر و اثربخشی بالاتر می باشد که همواره مورد نیاز و دغدغه خاطر مردم و دولت ها بوده است. از آنجایی که میدان تجارت الکترونیک برخلاف آنچه تصور می رود ویژه تخصص های خاص نیست بلکه تخصص های مدیریت، انفورماتیک، بانکداری، حسابداری، مهندسی صنایع و بسیاری دیگر از رشته

از امتیازات، معایب و زیرساخت های لازم جهت پیوستن به این سازمان جهانی آمادگیهای لازم را کسب کنند. در این میان وزارتخانه هایی همچون وزارت بازرگانی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مراجع قضایی، موسسات بانکی و اعتباری نقش اساسی را در پیاده سازی نظام های لازم به عهده دارند.

با یک نگاه به پیشینه روند جهانی شدن و گام هایی که در این خصوص برداشته شده است از جمله مبادله الکترونیکی داده ها (EDI) و ایجاد سازمان تجارت جهانی توسط مراجع بین المللی، به نظر می رسد ابعاد تکنولوژیک تجارت الکترونیک و زیرساخت های سخت افزاری و نرم افزاری جهت پیاده سازی آن مهمترین حجم کاری را در صنعت انفورماتیک دربر داشته باشد و یکی از کارآفرین ترین زمینه های کاری در دهه نخست هزاره سوم باشد. هم اکنون ضرورت تجارت الکترونیک مفهوم اجرایی تر و کاربردی تری پیدا کرده است. تجارت الکترونیک پدیده ضروری و لازمه تجارت نوین جهانی است که پیش نیاز چنین تجارت نوینی، علاوه بر داشتن زیر ساخت های فنی و تکنولوژیک IT کارآمد و به روز، نیازمند به استاندارد بودن، یکپارچگی و معتبر بودن اطلاعات کالا و خدماتی می باشد که در بستر تجارت الکترونیک مبادله می شود.

برای کسب و حفظ بازار تجارت در محیطی که رقابت در آن بسیار شدید است جذب، تربیت و حفظ نیروی کار تخصصی که در ارتباط با فنون تجارت الکترونیک به سطح حرف های رسیده باشد الزامی است و علاوه برآن جهت پیشرفت در این حوزه رسیدگی مداوم به فرایندها و به روز نمودن آنها بسیار مهم و حیاتی است.

بنابراین وجود یک هسته قوی تحقیق و توسعه که برخوردار از تخصص، امکانات و بودجه و اراده و سازمان دهی کافی و قوی باشد می تواند در این زمینه بسیار کار گشا باشد. در امر تجارت الکترونیک که مرزی بر آن متصور نیست، نیاز به تفکر مداوم در تدوین استراتژی های تجاری الکترونیک و اجرای برنامه های توسعه ای لازم شامل توسعه زیرساخت ها احساس می شود و گرنه منجر به عقب ماندگی از تجارت الکترونیک جهانی خواهد شد.

با توجه به اجرای سیاست اصل ۴۴ قانون اساسی و در راستای حضور موفق شرکت های ایرانی در عرصه ملی و بین المللی، و از طرف دیگر، حضور صنایع برتر در عرصه تجارت جهانی و استفاده از فناوری های نوین از جمله تجارت الکترونیک از ضروریات کشورهای پیشرفته می باشد. نابر این لازم است کلیه سازمان ها و صنایع برتر، کوچک و متوسط کشور از تمامی امکانات جهت رسیدن به اهداف عالیه خود با ابزارهای فناوری اطلاعات و تجارت الکترونیک در راستای توسعه صادرات که در راس برنامه های توسعه اقتصادی و چشم انداز بیست ساله کشور قرار گرفته است، استفاده کنند.

ها را نیز دربر داشته و متاثر نموده است. تجارت الکترونیک ساختارها را تغییر داده و سیاستگذاری های کلان و حتی حقوق بین الملل را نیز دستخوش تغییرات نموده است.

هم اکنون اقتصاد جهانی به سوی استفاده هر چه بیشتر از فناوری الکترونیک حرکت می کند. اگر دیر زمانی می شد به مدد دیوارهای حمایتی بلند و ایجاد موانع تجاری از فشار سنگین رقابت خارجی کاست و بازارهای داخلی را دربست در اختیار تولیدکنندگان داخلی گذاشت و از حضور موثر در بازارهای جهانی چشم پوشید، امروزه دیگر با تحولات نوین پدیده آمده و قواعد پی ریزی شده در نظام تجاری جهان و تغییر رویکردها در نظریه های توسعه که به تجارت به عنوان موتور محرکه رشد اقتصادی می نگرد و بر الگوهای توسعه برون گرای صادرات محور پای می فشارد، نه دیگر چنین امکانی به سادگی میسر و نه اتخاذ چنین رویکردی معقول و سازگار با منافع ملی می باشد.

پیشرفت های چشمگیر در زمینه تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات در دهه های اخیر موجب دگرگونی در بسیاری از زمینه ها از جمله تجارت جهانی گردیده است و به تبع آن فرآیندهای بسیاری از فعالیت ها از جمله فعالیت های تجاری، اقتصادی، بانکداری، گمرکات و غیره دستخوش تغییرات شده اند. از سوی دیگر با توجه به پیوستن اکثر کشورهای جهان به سازمان تجارت جهانی و نیز تقاضای عضویت ایران در این سازمان، اکثر سازمان ها و ارگان های کشور را برآن داشته تا ضمن پذیرش تمامی جوانب آن اعم

خرداد ۹۸

ادامه از صفحه ۲۱

وضعیت گردشگری در ایران در ...

مسافران خارجی تقریباً بی سابقه بوده است و هر روز می‌تواند وضع بدتر شود.

البته امیدهایی وجود دارد که بعد از این اوضاع وضعیت صنعت گردشگری ایران بتواند دوباره به جایگاه اصلی خود بازگردد و رشد کند. شرکت‌های گردشگری ورودی ایران در این بین بسیار آسیب دیده‌اند و به طبع هتل‌ها، اقامتگاه، فروشگاه‌های صنایع دستی و کسانی که در صنعت گردشگری دستی دارند به همان مقدار دچار ضرر و زیان شده‌اند. برخی خانواده‌ها در روستاهای ایران از این راه زندگی خود را می‌چرخانند و درآمد صنعت گردشگری را منبع اصلی درآمد خانواده‌ی خود می‌دانند، اما با حوادث اخیر شاید نتوانند به خوبی درآمد داشته باشند، مخصوصاً زمانی که شیوع کرونا در ایران، به احتمال باعث کاهش سفرهای نوروزی و مسافرت‌های داخلی شود.

اعلام کرده بود: ایران قصد دارد، ورودی مسافران چینی را در کشور افزایش داده و به ۲ میلیون نفر در سال برسانند. در سال ۲۰۱۸ آمار ورودی گردشگران چینی به ایران حدود ۵۲ هزار نفر بوده است. اما علی اصغر مونس‌ن در پاییز سال ۹۸ پس از سفر به پکن افزود: برنامه ورود ۱,۵ میلیون نفر مسافر چینی در چهار الی پنج سال پیش رو را داریم.

ویروس کرونا سفرهای داخلی و خارجی را برای گردشگران بسیار سخت کرده است

با این حال، پس از شیوع ویروس کرونا پروازهای ورودی و خروجی ایران چین لغو شد. وزیر بهداشت ایران در توییتهی نوشت: خوشبختانه پیرو نامه اینجانب به دکتر جهانگیری و پیگیری‌های انجام شده، جلسه اضطراری تشکیل و مصوب شد تمام پروازها به چین تا اطلاع ثانوی ممنوع شود. شهروندان ایرانی که در چین هستند و قصد بازگشت به کشور را دارند نیز به همراه تیم پزشکی و تحت مراقبت‌های ویژه به کشور بازگردانده می‌شوند.

با شیوع ویروس کرونا در چین، برنامه افزایش ورودی مسافران چینی دچار آسیب بزرگی شده است و وضعیت گردشگری ایران را کمی بغرنج کرده است.

شیوع بیماری کرونا در ایران آسیب دیگری به پیکر صنعت گردشگری ایران وارد کرد. مرگ هموطنان و شیوع این ویروس باعث شد تا عراق اعلام کند مرزهای زمینی خود با ایران می‌بندد. کشورهای افغانستان (به صورت شفاهی)، عراق و کویت مرزشان را بر روی ایرانیان بسته‌اند. کویت نیز پروازهای ورودی و خروجی خود به ایران را به حالت تعلیق درآورده است.

در این کاهش آمار گردشگران ورودی به ایران و خالی شدن هتل‌ها از مسافران، هتل‌ها ممکن است در این وضعیت اقتصادی مجبور به تعدیل کارکنان خود شوند. این کاهش در ورودی

طلایه داران تجارت الکترونیک جهان

می خورد. به گزارش «آنکتاد» شکاف عمیق سطح آمادگی کشورهایی که بالاترین و پایین ترین آمادگی را برای ایجاد نظم اقتصاد دیجیتال دارند، در عمده مناطق جهان به چشم می خورد. بر این اساس شاخص تجارت الکترونیک کسب و کار به مصرف کننده یا به اصطلاح «بی توسی» این نهاد بین المللی، سطح آمادگی کشورها در حمایت از خریدهای آنلاین را مورد ارزیابی قرار می دهد. نمرات این شاخص که شامل چهار معیار جزئی تر می شود بر اساس اطلاعات جمع آوری شده از ۱۵۲ کشور جهان محاسبه و در نهایت رتبه بندی کل ارائه شده است. چهار معیاری که شاخص اصلی بر مبنای آنها محاسبه می شود عبارتند از: مالکیت حساب در نهادهای مالی یا ارائه کنندگان خدمات پولی موبایلی با استفاده از آمارهای «بانک جهانی»؛ استفاده اشخاص از اینترنت به عنوان درصدی از جمعیت کشورها از منبع «اتحادیه بین المللی ارتباطات»؛ شاخص قابلیت اتکای ارسال مرسوله ها؛ و در نهایت میزان امنیت سرورهای اینترنتی (در میان هر یک میلیون نفر).

جهش ایران در تجارت الکترونیک

یکی از نکات این گزارش، وضعیت ایران در شاخص تجارت الکترونیک است. به گزارش «آنکتاد» در میان ۱۵۲ کشور، ایران در رده ۴۲ آمادگی استفاده از مزایای تجارت الکترونیک در ۲۰۱۹ قرار دارد، رتبه ای که نسبت به جایگاه ۴۹ سال گذشته هفت پله جهش داشته است. بر اساس آمارهای ۲۰۱۸، حدود ۷۰ درصد از جمعیت کشور ایران در این سال جزو کاربران اینترنت بودند، در حالی که بیش از ۹۴ درصد از جمعیت بالای ۱۵ سال کشور نیز در نهادهای مالی حساب داشتند. در گزارش آنکتاد نمره ۵۶ برای امنیت سرورهای اینترنتی ایران اعلام شده، در حالی که ایمنی اتکای ارسال مرسوله ها نمره ۸۸ به خود گرفته است. بر این اساس، با توجه به وضعیت معیارها، نمره ۷۶/۹ واحدی برای شاخص کلی تجارت الکترونیک ایران به دست آمده، نمره ای که نسبت به گزارش پیشین بهبود ۱/۱ واحدی را نشان می دهد.

گزارش جدید این نهاد بین المللی نشان می دهد که ایران توانسته با ۷ پله جهش در رتبه ۴۲ در میان ۱۵۲ کشور مورد بررسی قرار گیرد. در مقیاس جهانی نیز کشورهای اروپایی بیشترین سهم را در میان ۱۰ رتبه برتر در کنار سنگاپور و استرالیا به دست آورده اند. عمده رتبه های برتر اقتصادهای در حال توسعه را نیز کشورهای آسیایی تشکیل می دهند؛ کشورهایی که عمده آنها جزو گروه اقتصادهای بالاتر از درآمد متوسط و با درآمد بالا هستند.

«کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد (آنکتاد)» تازه ترین گزارش شاخص تجارت الکترونیک کسب و کار به مصرف کننده در سال ۲۰۱۹ را منتشر کرد. بر اساس این گزارش، رتبه جهانی ایران در حوزه تجارت الکترونیک، جهش هفت پله ای را نسبت به سال ۲۰۱۸ به نام خود ثبت کرد و توانست در جایگاه ۴۲ و بالاتر از کشورهای قطر و عربستان سعودی قرار بگیرد. از سوی دیگر، در مقیاس جهانی هم اقتصاد هلند همچون سال گذشته بیشترین آمادگی را در میان کشورها برای بهره مندی از منافع تجارت الکترونیک دارد و بر این اساس بهترین جایگاه این رتبه بندی متعلق به کشورهای اروپایی است، کشورهایی که بیشترین سهم را در میان ۱۰ رتبه برتر در کنار کشورهای غیراروپایی سنگاپور و استرالیا دارند. به گزارش گروه اقتصاد بین الملل روزنامه «دنیای اقتصاد»، بنابر این گزارش بین المللی، اما در انتهای این رتبه بندی عمدتاً نام اقتصادهای کمتر توسعه یافته به چشم

به گزارش «آنکتاد»، تجارت الکترونیک برای مصرف کنندگان این امکان را فراهم می‌سازد تا در خریدهای خود انتخاب‌هایی بیشتر با قیمت‌های پایین‌تر داشته باشند. بر این اساس، آمارهای سال ۲۰۱۷ حکایت از آن دارد ۱/۳ میلیون نفر معادل یک چهارم جمعیت بالای ۱۵ سال جهان، خریدهای خود را به صورت اینترنتی انجام داده‌اند. این تعداد افزایشی ۱۲ درصدی را نسبت به سال ۲۰۱۶ نشان می‌دهد. با این حال سهمی از جمعیت که خرید اینترنتی انجام می‌دهند در کشورهای کم درآمد به طور قابل توجهی کمتر است. این امر نشان می‌دهد فارغ از اتصال به اینترنت، تا چه حد آمادگی برای بهره‌مندی از مزایای تجارت الکترونیک اهمیت دارد. بر اساس آمارهای این سازمان، در کشورهای اروپایی دانمارک، آلمان، هلند، نروژ، سوئد و انگلیس بیش از ۸۰ درصد از کاربران اینترنت، خریدهای خود را به صورت آنلاین انجام می‌دهند. در طرف مقابل اما در بیش از ۱۲ اقتصاد کم درآمد، کمتر از ۱۰ درصد از کاربران اینترنت، خریدهای آنلاین دارند.

همانند شاخص ۲۰۱۸، در رتبه‌بندی امسال نیز هلند بهترین عملکرد را در آمادگی از بهره‌مندی از مزایای تجارت الکترونیک به ثبت رسانده است. بر این اساس در میان ۱۰ رتبه برتر شاخص امسال، نام هشت کشور اروپایی به چشم می‌خورد. مقدار شاخص این کشورها بسیار به هم نزدیک است، تا جایی که بین رتبه یک تا ۱۰ اختلاف تنها پنج امتیازی وجود دارد. در این رابطه پس از هلند در رتبه اول، سوئیس و سنگاپور به ترتیب در رده‌های دوم و سوم جای دارند. البته نسبت به سال گذشته برخی تغییرات در ۱۰ رتبه برتر جهانی رخ داده است. بر این اساس در رتبه‌بندی امسال، سه کشور جایگاه خود را در میان ۱۰ رتبه برتر از دست داده‌اند (ایسلند، نیوزیلند و سوئد)، و جای خود را به فنلاند، آلمان و استرالیا داده‌اند. به علاوه سه کشور باقی مانده از رتبه‌بندی سال گذشته، کاهش قابل توجه را در نمره خود تجربه کرده‌اند، عمدتاً به خاطر تضعیف امنیت سرورها و ایمنی اتکای مرسوله‌های پستی. این کاهش به خصوص برای ایسلند، کشوری که ایمنی اتکای مرسوله‌های پستی‌اش به طور قابل توجه دچار افت شد و سوئد که جمعیت استفاده کننده از اینترنتش کاهش چشمگیر یافت، محسوس تر بوده است.

برتری آسیاد اقتصادهای در حال توسعه

عمده رتبه‌های برتر اقتصادهای در حال توسعه را کشورهای آسیایی تشکیل می‌دهند، کشورهایی که عمده آنها جزو گروه اقتصادهای بالاتر از درآمد متوسط و با درآمد بالا هستند. بر خلاف ۱۰ رتبه برتر رتبه‌بندی جهانی، طیف نمرات شاخص برای اقتصادهای در حال توسعه برتر، گسترده‌تر بوده است. بر این اساس اختلاف ۲۳ امتیازی میان رتبه اول این گروه از کشورها (سنگاپور) و رتبه دهم که ترکیه باشد وجود دارد. البته نسبت به شاخص ۲۰۱۸، تنها یک تغییر میان رتبه‌های برتر این گروه از کشورها رخ داده است: شیلی جای خود

را در رده هفتم ۱۰ کشور برتر اقتصادهای در حال توسعه به قطر داده است. در این رابطه، یکی از عوامل بهبود جایگاه قطر را می‌توان ناشی از افزایش استفاده از اینترنت دانست. بر اساس آمارهای وزارت حمل و نقل و ارتباطات این کشور، حدود ۹۹/۷ درصد از جمعیت قطر آنلاین هستند. با این حال در سایر شاخص‌ها، اقتصادهای حوزه خلیج فارس وضعیتی نامطلوب‌تر نسبت به دیگر رتبه‌های برتر اقتصادهای در حال توسعه دارند. البته در سال‌های اخیر دولت این کشورها، تلاش‌های متمرکزی برای تقویت تجارت الکترونیک خود داشته‌اند.

در انتهای این رتبه‌بندی کشورهایی که کمترین آمادگی را برای استفاده و بهره‌مندی از مزایای تجارت الکترونیک دارند معرفی شده‌اند، کشورهایی که عمدتاً از گروه اقتصادهای کمتر توسعه یافته هستند. بر این اساس در میان ۲۰ کشوری که پایین‌ترین نمره آمادگی برای استفاده از مزایای تجارت الکترونیک را دارند، ۱۸ کشور را این گروه از اقتصادها تشکیل می‌دهند. / اقتصادنیوز

رتبه‌بندی شاخص ۲۰۱۹ تجارت الکترونیک - آنکتاد

رتبه ۲۰۱۸	نمره ۲۰۱۹	کشور	رتبه ۲۰۱۹
۱	۹۶/۴	هلند	۱
۳	۹۵/۵	سوئیس	۲
۲	۹۵/۱	سنگاپور	۳
۱۳	۹۴/۴	فنلاند	۴
۴	۹۴/۳	انگلیس	۵
۱۰	۹۴/۲	دانمارک	۶
۵	۹۳/۴	نروژ	۷
۷	۹۲/۳	ایرلند	۸
۱۲	۹۲/۹	آلمان	۹
۱۱	۹۱/۸	استرالیا	۱۰
...	...	...	...
۴۹	۷۶/۹	ایران	۴۲
۱۴۷	۹/۰	بروندی	۱۵۰
۱۵۰	۸/۵	چاد	۱۵۱
۱۵۱	۵/۴	نیجر	۱۵۲

ویژگی بارز را در آن می‌بینیم. نخست، راهبردهای رشد و توسعه اکوسیستم و جذب هر قشر و ذی نفعی در این فضا و دوم همکاری گاه‌به‌گاه بیش از اندازه بازیگران اکوسیستم. در ایران، تعدادی نمونه عملیاتی و انگشت شمار از کسب و کارهای استارت‌آپی در دهه ۸۰ و حتی ۷۰ شمسی را می‌توان برشمرد که امروز به کسب و کارهای بزرگی تبدیل شده‌اند، اما داستان ورود این مفهوم به کشور به سال ۱۳۹۰ بر می‌گردد. یعنی سابقه این کسب و کارها در جهان به ۴۰ سال می‌رسد و در ایران دست کم به هشت سال.

این مقدمه و ۴۰ سال و هشت سال را از این منظر عرض کردم که وقتی اکوسیستم‌های پیشروی استارت‌آپی بعد از ۴۰ سال فعالیت به یک نتایج و ساز و کار و ویژگی‌ها می‌رسند، به نظر می‌رسد بهتر است ما با دقت بیشتری آنها را بررسی کنیم. شاید بهتر است بگوییم در مقایسه با اکوسیستم‌های پیشروتر، در کشور ما اکوسیستمی شکل نگرفته است، یا اینکه درست شکل نگرفته است. حتی در این اکوسیستم نه چندان کامل، در بیشتر مواقع راه‌بر جاماندگان و تازه‌واردان بسته است و مشاهده می‌کنیم اختلافات جالبی بین تعدادی از فعالان مطرح در این فضا به وقوع می‌پیوندد. به نظر می‌رسد این اختلاف‌ها در وهله اول جلوی رشد اکوسیستم را می‌گیرد و در وهله دوم باعث دل‌سردی سایر فعالان شده و نابودی اکوسیستم را به همراه دارد. به نظر می‌رسد بهتر است سال ۹۹ را به همکاری و تعامل مناسب بین بازیگران اکوسیستم اختصاص دهیم و از تمام بازیگران بخواهیم فعالانه مشارکت کنند، نه اینکه راه را بر تازه‌واردان به بهانه اینکه تازه آمده‌اند ببندیم و یا برخی از افراد را به دلیل جوان بودن و تازه کار بودن کنار بگذاریم.

نکته دیگر اینکه جذابیت‌های ظاهری اکوسیستم استارت‌آپی هر فردی را مجذوب خود می‌کند. پوشش‌های شاد و غیر اداری بچه‌های استارت‌آپی تا فضای صمیمی، پر شور و هیجان و امید در آن‌ها و معروف شدن بسیاری از فعالان اکوسیستم استارت‌آپی به واسطه برندسازی

اگر از سرگذشت چند هزارساله تاریخ کارآفرینی در جهان بگذریم و به ادبیات علمی آن اکتفا کنیم، از زمانی که کانتیلون در سال ۱۷۳۰ مفهوم کارآفرینی را تعریف کرد، تا تکامل این مفهوم در سه قرن گذشته توسط دانشمندانی مثل شومپتر، استیونس، و سپر و باریگر، به طور دائم به عمق و عرض این مفهوم اضافه شده است. رشد اقتصادهای بزرگ، بازارهای رقابتی جهانی و تغییرات اجتماعی و فرهنگی، همه و همه باعث شد برخی از اندیشمندان، اواخر قرن بیستم به بعد را عصر کارآفرینی بنامند.

برخی از صاحب‌نظران سال ۱۹۷۸ میلادی را سال تولد عصر کارآفرینی می‌دانند و برخی پیشتر یا پس‌تر از آن سال را به عنوان زمان آغاز این عصر در نظر می‌گیرند. واژه استارت‌آپ هم اولین بار به عنوان شرکت استارت‌آپی، در بسیاری از مطالعات علمی دهه ۸۰ میلادی مطرح شده است، هرچند در بسیاری از مراجع، تولد این واژه را به اوایل دهه ۲۰۰۰ نسبت می‌دهند.

بنابراین مفهوم کسب و کار استارت‌آپی با تمام ابعادش عمری بیش از ۴۰ سال در جهان دارد، هرچند تاریخ مفاهیم عملیاتی آن شاید به دهه ۲۰ و ۳۰ میلادی هم برسد. این مفهوم با سال‌ها فراز و نشیب در این دهه‌ها، چالش‌های سیاست‌گذاران و حکمرانان و مجموعه‌های بزرگ اقتصادی و تمام‌ذی‌نفعان درگیر در آن، به یک نظم و ساز و کاری رسیده که به آن اکوسیستم استارت‌آپی می‌گویند.

با مطالعه اکوسیستم‌های استارت‌آپی، دو

*محمدرضا شرفی، رییس کارگروه استخراج رمزارز انجمن بلاکچین

برخورد قهری با دارندگان دستگاه های استخراج رمز ارز در کشور هم چنان ادامه داد. بسیاری از افراد این دستگاه ها را از سایت های داخلی مجاز و تحت نظارت وزارت صمت خریداری کردند، با این حال به بهانه قاچاق، دستگاه آن ها ضبط می شود. این روند در حالی ادامه دارد که ستاد مبارزه با قاچاق کالا هم بر لزوم یافتن راه حلی برای خروج از این وضعیت امنیتی صحنه گذاشته است. این موضوع در مصوبه دولت درباره این صنعت دیده نشده، به همین دلیل در سه شنبه هفته گذشته در جلسه کمیسیون اقتصاد هیئت دولت لزوم چاره اندیشی در این باره مطرح شد. ما در انجمن بلاکچین پیشنهادات خود را به مسئولان در دولت به طور مکتوب ارائه کردیم و اکنون باید دید کدام یک از روش ها برای تسریع در قانونی کردن فعالیت این دستگاه ها مورد توافق قرار می گیرد.

مزارعی که اکنون در حال استخراج و فعالیت است، ربطی به مردم یا بخش خصوصی ندارد. اگر کسی از بخش خصوصی هم توانسته مزارعی را راه اندازی یا حفظ کند، دارای امضای طلایی است

شرایط صنعت استخراج رمزارز در ایران پس از مصوبه دولت به گونه ای است که راه اندازی مزارع بزرگ دیگر صرفه ندارد. مزارعی که اکنون در حال استخراج و فعالیت است، ربطی به مردم یا بخش خصوصی ندارد. اگر کسی از بخش خصوصی هم توانسته مزارعی را راه اندازی یا حفظ کند، دارای امضای طلایی است. متأسفانه صنعت استخراج رمز ارز در کشور ما مصادره شده است و تنها محدود به افرادی است که با رانت به برق ارزان دسترسی دارند و فعالیت مردم در این صنعت کاهش یافته است. درواقع کسانی صنعت استخراج رمزارز را مصادره کردند که اصل فعالیت آنان، منفعتی را برای کشور به همراه ندارد.

لفظ سرمایه خارجی جذاب است اما بارها بهره برداری سودجویانه از این واژه را دیده ایم. در بسیاری از صنایع در کشور ما، سرمایه داخلی پاسخگوست و نیازی به سرمایه خارجی نداریم و اگر منافع ملی را از مسیرهای درست دنبال کنیم، لزومی به شعار دادن درباره سرمایه خارجی نیست. در صنعت رمزارز می توانستیم از سرمایه داخلی به بهترین شکل استفاده کنیم اما شرایط را برای مردم سخت کردیم.

استخراج و معامله رمزارزها دو زمینه پریسک است. براساس مصوبه دولت، ریسک سرمایه گذاری در این زمینه با سرمایه گذار است و خود باید هزینه های آن را تقبل کند. طبیعی است در چنین شرایطی، علاقمندان به سرمایه گذاری در این صنعت باید با اشراف کامل به شرایط بازار فعالیت خود را آغاز کنند.

های شخصی و موفق، باعث شده تا در نهایت افراد فعال در اکوسیستم استارتآپی کم کم به عنوان یک طبقه اجتماعی جدید، فارغ از بحث های اقتصادی مطرح شوند. یعنی اینگونه برداشت می شود که کسی که استارتآپی است، متواضع، و پرشور و پرکار و متخصص و دغدغه مند است. این یک طبقه جدید اجتماعی است که مدت ها بود فقدان احساس می شد و به طور تقریبی هیچ قشری نبود که این ویژگی ها را یکجا داشته باشد.

این طبقه اجتماعی مابین جوانان و افراد علاقه مند هم محبوبیت بالایی پیدا کرده است، و فارغ از کسب و کار و ارزش واقعی ارائه شده توسط آنان به جامعه، به عنوان یک طبقه اجتماعی خاص مورد توجه قرار گرفته اند، جملاتی مثل: استارتآپی، اکوسیستمی، کارآفرینه، سرمایه گذار فرشته ست و ... به خودی خود عیبی ندارد اما بحث آنجایی مطرح می شود که این مسئله به یک ژست تبدیل می شود و همه می خواهند به این نقطه برسند نه آنچه واقعیت ماجراست.

به ویژه جاماندگان از اکوسیستم، مثل مسئولان و مدیران دولتی، شهرداری ها، فعالان بخش خصوصی، بانک ها و ... همه تلاش می کنند در کنار این اکوسیستم، خود را در این طبقه جدید اجتماعی جای دهند و به جای کمک به رشد و بزرگتر شدن اکوسیستم بدون کمک خاصی، اعتباری از اکوسیستم استارتآپی را از آن خود کنند.

بسیاری از نهادهای دولتی، بنگاه های بخش خصوصی، مشاوران و متخصصان کسب و کار در شکل گیری و رشد سریع اکوسیستم استارتآپی کشور جامانده اند، تعدادی از آنان به دلیل مسئله اول نمی توانند وارد اکوسیستم شوند و تعدادی هم به دلیل مسئله دوم صرفاً به ژست اکوسیستم پسند می کنند و کمک خاصی به اکوسیستم نمی کنند. به نظر می رسد اگر ما در سال آینده بر این دو نکته تمرکز کنیم که بدون حس مالکیت و حق آب و گلی بر اکوسیستم، سراغ همه بازیگران عرصه اقتصادی و کسب و کار برویم و از آنان دعوت کنیم تا به این اکوسیستم بپیوندند، رخدادهای خوبی در اکوسیستم روی می دهد، از جمله اینکه تجربه های گران قیمت وارد این اکوسیستم می شود و مشکل بازار و سرمایه هم حل خواهد شد.

تولید فولاد خام ایران و جهان طی دو ماهه نخست ۲۰۲۰

تولید فولاد ایران طی دو ماهه نخست ۲۰۲۰ با افزایش ۴۰٫۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۹ به حدود ۵٫۶ میلیون تن رسیده است. طی مدت مذکور، تولید فولاد خام کشورهای آلمان، برزیل، کره جنوبی، روسیه و هند با کاهش نسبت به دو ماهه نخست ۲۰۱۹ همراه بوده و تولید فولاد خام کشورهای ترکیه، آمریکا، چین و ژاپن نیز در دو ماهه ۲۰۲۰ نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۹ افزایش یافته است.

کشور برتر سال ۲۰۱۹

برسد، نام خود را تغییر داد. این کشور با یونان به مشکلاتی بر خورده بود و حتی نمی توانست به اتحادیه اروپا ملحق شود. همه چیز هم بر سر اسامی این منطقه بود. در نهایت آن ها غرور خود را از پر گذاشتند و نام این منطقه را تغییر دادند. حال آن ها روابط گرم و مطلوبی با یونان دارند. یک عامل نارضایتی از این منطقه بر داشته شده و در نتیجه شرایط بهبود پیدا کرده است. حالا مقدونیه شمالی هم در راه الحاق به اتحادیه اروپا است. در این بین، امانوئل مکرون، رئیس جمهوری فرانسه تصمیم گرفته برای اتحادیه اروپا نامزدنشود چرا که احتمال می دهد الحاق یک کشور دیگر از حوزه بالکان، منجر به نارضایتی و نا آرامی در میان رای دهندگان فرانسوی شود. نا گفته نماند که فرانسه در سال ۲۰۱۷ به عنوان کشور برتر سال از طرف اکنومیست انتخاب شد.

*برنده کیست؟

دو کشور در سال ۲۰۱۹ از میزان خود کامگی خود تا حد زیاد کاستند. در سودان، اعتراضات سراسری منجر به برکناری عمر البشیر شد، یکی از شخصیت هایی که به عنوان دیکتاتور شناخته می شود. رژیم او باعث مرگ بسیاری از افراد شده بود، مردم بی گناهی را به قتل رسانده بود و بسیاری از آفریقایی ها را به اسارت برده بود. یک سوم از این کشور از دست رفته بود و در سال ۲۰۱۱، سودان جنوبی را شکل داده بود. بشیر در چهار دهم دسامبر در دادگاه سودان به فساد متهم شد. البته او بابت جنایت های دیگری هم پاسخگو باشد. حالا در این کشور قدرت میان افراد تقسیم شده و قرار است برای سه سال یک عده دولت را مدیریت کنند. البته هنوز هم این خطر در سودان وجود دارد که دوباره نظامیان به قدرت برسند و دیگر قدرت را رها نکنند. اما به صورت کلی، اصلاحاتی در این منطقه صورت گرفته هر چند این اصلاحات بارویه ای نگران کننده پیش رفته است.

برنده امسال، کشوری است که خیلی هانمی توانند نام آن را به درستی تلفظ کنند: ازبکستان. تا همین سه سال پیش، ازبکستان کشوری بود که تلاش می کرد در دور بعد از دیکتاتوری شوروی، هویت خود را باز یابد. این کشور، جامعه ای بسته داشت که کاملاً منزوی شده بود و گاهی هم گزارش هایی درباره خشونت در آن منتشر می شد. رژیم این کشور هم گاهی افرادی گناه را دستگیر می کرد. گفته می شود که دولت این کشور بسیاری از مردان، زنان و کودکان را وادار می کرد در مزارع پنبه کار کنند بدون اینکه حق آن ها را بدهد. ازبکستان در سال ۲۰۱۶ رهبر خود کامه خود را از دست داد. او ۲۷ سال بر این کشور حکمرانی کرده بود. نخست وزیر بلافاصله جای او را گرفت. در ابتدا تغییر خاصی رخ نداد. اما در سال ۲۰۱۸ اتفاقاتی رخ داد که وضعیت در این کشور به سرعت تغییر کرد. اصلاحات در این کشور در سال های اخیر به سرعت رخ داده است. دولت او موفق شده به کار اجباری پایان بدهد. بدنام ترین زندان هم در این کشور تعطیل شد. حالا دیگر روزنامه نگاران خارجی هم اجازه دارند به این کشور وارد شوند. دست بوروکراسی از کسب و کارهای کوچک قطع شده و در نتیجه اقتصاد در مسیر پیشرفت قرار گرفته است. عبور از مرز به آسانی انجام می شود و خانواده هایی که به دلیل سیاسی از هم جدا شده بودند، دوباره متحد شده اند. همه این مسائل به اقتصاد کمک کرده و آن را در مسیر مطلوبی قرار داده است.

این کشور انتخابات پارلمانی را هم برگزار کرده است. هر چند هنوز هم افرادی در بنده هستند و اتفاقات خوبی زیادی باید رخ بدهد اما باز هم امید زیادی به آینده این کشور وجود دارد. پیشرفت هایی که این کشور تاکنون داشته نشان می دهد که می توان به آینده آن امیدوار بود. ازبکستان راه درازی تا انتهای مسیر دار اما در سال ۲۰۱۹ نسبت به سایر کشور ها بیشترین راه را پیموده است. / ترجمه آینده نگر

نشریه اکنومیست هر سال بهترین کشور سال را موفق می کند. معیار این نشریه برای انتخاب کشور برتر سال ۲۰۱۹، میزان پیشرفت بوده است. کشوری که بیشترین میزان پیشرفت را داشته حتی اگر اکنون وضعیت چندان مطلوبی نداشته باشد، از نگاه اکنومیست کشور برتر سال است. اما اکنومیست کدام کشور را انتخاب کرده است.

امسال در بخش سالانه «کشور سال» به کشوری می پردازیم که بیشترین بهبود را در وضعیت خود ایجاد کرده است. هر سال در ماه دسامبر، کشورها را بررسی می کنیم. کشور هایی در اوج هستند که از کف زمین شروع کرده اند. کشور هایی فقیر و نا پایدار که به سختی مدیریت می شوند. دموکراسی هایی که تازه پیروز شده اند و کشور هایی که به تازگی به صلح رسیده اند، وضعیت پایدار و بادوامی ندارند. برای مثال میانمار در سال ۲۰۱۵ به عنوان کشور برتر سال از طرف نشریه اکنومیست انتخاب شد اما فرجام تلخی شد و کارش به دادگاه های بین المللی کشید. مسئله اقلیت های روهینگیا معضل بزرگی برای این کشور ایجاد کرده است.

در سال ۲۰۱۹، بزرگ ترین اتفاق سیاسی، یک رویداد منفی بود نوعی ناسیونالیسم متخاصم هند حق شهروندی را از مسلمانان گرفته است، چین مسلمانان را در چادر هایی اسیر کرده است، آمریکا هم که به اشکال مختلف مسلمانان را تحت فشار قرار داده است. شرایط آنقدر بد بود که وقتی می دیدیم برخی از کشور ها مسیر دیگری را می روند بر ایمان حس آرامش داشت. نیوزیلند یکی از کشور هایی بود که در سال ۲۰۱۹ مورد حمله تروریستی واقع شد. در این سال ناسیونالیست های سفید پوست به مسجدی در این کشور حمله کردند و افرادی گناه بسیاری را کشتند. نخست وزیر این کشور روسری پوشید و اعلام کرد جمله به مسلمانان در این کشور یعنی حمله به همه مردم نیوزیلند.

در مقدونیه شمالی اتفاقی بزرگ تر و مهم تر رخ داد، این کشور برای اینکه با همسایه خود به صلح

۶ نگرانی مدیران در سال ۲۰۲۰

شرکت خدمات مشاوره و مدیریتی PWC هر ساله از مدیران عامل بنگاه‌ها نظر سنجی را در رابطه با چشم‌انداز آنها از تغییر برخی متغیرهای اقتصادی جهانی و دورن بنگاهی طی دوازده ماه پیشرو، انجام می‌دهد. نظر سنجی مزبور در ۶ حوزه رشد اقتصادی، میزان اطمینان از رشد درآمد بنگاه، تهدیدات، مقررات، تقویت مهارت و تغییرات اقلیمی از میان مدیران عامل بنگاه‌های منتخب جهان انجام می‌دهد و نتایج آن را هم به صورت جهانی و هم به صورت منطقه‌ای در قالب گزارشی منتشر می‌کند. در بیست و سومین گزارش سالیانه این شرکت که در سپتامبر و اکتبر سال ۲۰۱۹ انجام گرفته، نظرات ۱۵۸۱ مدیرعامل از ۸۵ کشور دریافت، گردآوری و مورد بررسی قرار گرفته است.

مدیران بنگاه‌های جهان نسبت به سال ۲۰۲۰ بدبین هستند که این حجم از بدبینی طی سالیان گذشته بی سابقه بوده است. برای اولین بار بیش از نیمی از مدیران که مورد نظر سنجی قرار گرفتند، بر این باورند که سرعت رشد تولید ناخالص داخلی جهان در سال ۲۰۲۰ کاهش خواهد یافت و تنها ۰۷ درصد آنها نسبت به رشد درآمد بنگاه خود در سال ۲۰۲۰ "بسیار مطمئن" هستند که چنین سهم پایینی، از سال ۲۰۲۱ تا کنون مشاهده نشده است.

تجاری برای چشم‌انداز رشد سازمان خود نگران هستید؟ پرسش چهارم: تا چه اندازه معتقدید که استراتژی‌های تغییرات اقلیمی منجر به بروز و خلق معنادار فرصت‌های خدماتی و محصولی جدید می‌شود؟ در ادامه پاسخ مدیران بنگاه‌های جهانی به این پرسش‌ها تشریح شده است.

چارچوب کلان

شرکت خدمات مشاوره و مدیریتی PWC هر ساله نظر سنجی را از مدیران عامل بنگاه‌ها در رابطه با چشم‌انداز آنها از تغییر برخی متغیرهای اقتصادی جهانی و دورن بنگاهی طی ۱۲ ماه پیش رو، انجام می‌دهد. نتایج نظر سنجی بیست و سومین گزارش سالانه اخیر این شرکت حاکی از افزایش بدبینی مدیران عامل منتخب بنگاه‌های جهان، نسبت به بهبود رشد اقتصادی جهان و همچنین افزایش درآمد بنگاه‌ها طی سال ۲۰۲۰ است. همچنین تعدد و مازاد

جدیدترین پیش‌بینی‌ها از رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۰، حاکی از افزایش میزان بدبینی مدیران عامل بنگاه‌ها نسبت به شاخص مزبور است. بر این اساس نتایج نظر سنجی بیست و سومین گزارش سالانه اخیر شرکت خدمات مشاوره و مدیریتی PWC، افزایش میزان بدبینی مدیران عامل منتخب بنگاه‌های جهان، نسبت به «بهبود رشد اقتصادی جهان» و همچنین «افزایش درآمد بنگاه‌ها» در سال جاری میلادی را تایید می‌کند.

نتایج این پژوهش در حالی به دست آمده است که این حجم از بدبینی طی سالیان گذشته بی سابقه بوده است. نظر سنجی از ۱۵۸۱ مدیرعامل از ۸۳ کشور دنیا در چارچوب مطالعه مزبور نشان می‌دهد که «تعدد و مازاد مقررات»، «تنش‌ها و کشمکش‌های تجاری» و «رشد اقتصادی غیر قابل پیش‌بینی» مهم‌ترین تهدیدات در مسیر رشد بنگاه‌ها در سطح بین‌المللی به حساب می‌آیند. همچنین «عدم قطعیت‌های ژئوپلیتیک»، «تهدیدات سایبری» و «سرعت تغییرات فناوری» از دیگر عوامل بازدارنده مطرح شده از سوی مدیران بنگاه‌ها است.

همچنین در مجموع ۵۳ درصد از مدیران عامل انتظار دارند که در سال ۲۰۲۰ رشد اقتصادی کاهش پیدا کند و در مقابل تنها ۲۲ درصد انتظار دارند که رشد اقتصادی در ریل بهبود قرار گیرد. اما بر اساس اطلاعاتی که از سوی معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق تهران منتشر شده است، مطالعه مذکور چهار پرسش اساسی را پیش روی مدیران بنگاه‌ها قرار داده است. پرسش اول: آیا رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۰ افزایش خواهد یافت یا همانند قبل باقی می‌ماند یا اینکه در مسیر نزولی قرار می‌گیرد؟ پرسش دوم: در مورد چشم‌انداز رشد درآمد در سازمان خود طی ۱۲ ماه آینده چقدر اطمینان دارید؟ پرسش سوم: نسبت به کدام یک از تهدیدات احتمالی اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، زیست‌محیطی و

مقررات، مساله و تهدید مهم بنگاه‌ها در سال ۲۰۲۰ محسوب می‌شود.

نظرسنجی مزبور در ۶ حوزه «رشد اقتصادی»، «میزان اطمینان از رشد درآمد بنگاه»، «تهدیدات»، «مقررات»، «تقویت مهارت» و «تغییرات اقلیمی» از میان مدیران عامل بنگاه‌های منتخب جهان انجام می‌دهد و نتایج آن را هم به صورت جهانی و هم به صورت منطقه‌ای در قالب گزارشی منتشر می‌کند. در بیست و سومین گزارش سالانه این شرکت که در سپتامبر و اکتبر سال ۲۰۱۹ انجام گرفته، نظرات ۱۵۸۱ مدیر عامل از ۸۳ کشور دریافت، گردآوری و مورد بررسی قرار گرفته است.

به طور کلی، مدیران بنگاه‌های جهان نسبت به سال ۲۰۲۰ بدبین هستند که این حجم از بدبینی طی سال‌های گذشته بی سابقه بوده است. برای اولین بار بیش از نیمی از مدیران که مورد نظر سنجی قرار گرفتند، بر این باورند که سرعت رشد تولید ناخالص داخلی جهان در سال ۲۰۲۰ کاهش خواهد یافت و تنها ۲۷ درصد آنها نسبت به رشد درآمد بنگاه خود در سال ۲۰۲۰ بسیار مطمئن هستند؛ البته چنین سهم پایینی از سال ۲۰۰۹ تاکنون مشاهده نشده است.

طرح چهارپرسش

اما پرسش اولی که مطالعه مذکور در صدد پاسخ به آن برآمده این است که آیا رشد اقتصادی جهان در ۲۰۲۰ افزایش خواهد یافت یا همانند قبل باقی خواهد ماند، یا اینکه در مسیر نزولی قرار خواهد گرفت؟

بر اساس داده‌های به دست آمده ۵۳ درصد از مدیران عامل انتظار دارند که در سال ۲۰۲۰ رشد اقتصادی کاهش پیدا کند که این رقم از سال ۲۰۱۲ تا کنون در بالاترین مقدار خود قرار داشته است. همچنین ۲۴ درصد از مدیران انتظار دارند که در این دوره زمانی رشد اقتصادی همانند قبل باشد و ۲۲ درصد از مدیران عامل هم به افزایش رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۰ رای داده‌اند.

در میان مناطق مختلف دنیا نیز مدیران بنگاه‌های آمریکای شمالی با ۶۳ درصد بیشترین میزان بدبینی را نسبت به رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۰ دارند. در رده‌های بعدی به لحاظ میزان بدبینی، «اروپای غربی» با ۵۹ درصد، «خاورمیانه» با ۵۷ درصد، «آمریکای لاتین» با ۵۳ درصد، «آفریقا» با ۵۳ درصد، «آسیا-اقیانوسیه» با ۴۸ درصد و «اروپای مرکزی و

شرقی» با ۴۳ درصد قرار گرفته‌اند.

بر همین اساس از منظر میزان خوش‌بینی نسبت به رشد اقتصادی ۲۰۲۰ نیز «آسیا-اقیانوسیه» با ۳۵ درصد در رده نخست قرار دارد، «اروپای مرکزی و شرقی» با ۲۴ درصد در جایگاه دوم و آفریقا با ۲۰ درصد در رده سوم قرار دارد. همچنین اروپای غربی با ۱۸ درصد، آمریکای لاتین با ۱۴ درصد، خاورمیانه با ۱۱ درصد و آمریکای شمالی با ۱۰ درصد در رده‌های بعدی به لحاظ میزان خوش‌بینی قرار گرفتند.

اما ۳۳ درصد از مدیران بنگاه‌های «آمریکای لاتین» و «اروپای مرکزی و شرقی» معتقدند که رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۰ تغییری نخواهد کرد و همانند قبل ادامه خواهد یافت. همچنین ۳۲ درصد از مدیران «خاورمیانه»، ۲۷ درصد از مدیران «آمریکای شمالی»، ۲۳ درصد از مدیران «اروپای غربی»، ۲۳ درصد از مدیران «آفریقا» و ۱۶ درصد از مدیران «آسیا-اقیانوسیه» بر این باورند که رشد اقتصادی جهان در ۲۰۲۰ همانند قبل خواهد بود.

در مجموع ۵۳ درصد از مدیران عامل بنگاه‌ها در جهان معتقدند رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۰ با افت مواجه خواهد شد. ۲۲ درصد از مدیران افزایش رشد اقتصادی را برای سال جاری میلادی پیش‌بینی کرده‌اند و ۲۴ درصد از مدیران بنگاه‌های جهان نیز بر این باورند که رشد اقتصادی جهان در این دوره زمانی همانند قبل ادامه خواهد یافت. بنابراین بر آینه داده‌های به دست آمده نشان می‌دهد که ارزیابی‌ها به شکل محسوسی به سمت بدبینی در سطح جهانی سوق پیدا کرده است. از سوی دیگر، بحث دیگری که نظرسنجی مزبور از مدیران بنگاه‌ها مورد سوال قرار داده این است که «در مورد چشم‌انداز رشد درآمد در سازمان خود طی ۱۲ ماه آینده چقدر اطمینان دارید؟» بر این اساس، تنها ۲۷ درصد از مدیران عامل بنگاه‌ها در جهان نسبت به رشد درآمد سازمان خود در سال ۲۰۲۰ اطمینان دارند؛ این در حالی است که این رقم در سال ۲۰۱۹ میلادی، ۳۵ درصد بوده که نشان‌دهنده کاهش ۸ واحد درصدی است. همچنین در اروپای غربی ۲۴ درصد از مدیران عامل بنگاه‌ها به رشد درآمد بنگاه خود در این بازه زمانی اطمینان دارند؛ این در حالی است که این رقم در سال ۲۰۱۹ معادل ۳۴ درصد بوده است که در واقع به معنی افت ۱۰ واحد درصدی در این بازه زمانی یک ساله است. در خاورمیانه نیز فقط ۱۹ درصد از مدیران این منطقه نسبت به افزایش درآمد سازمان خود در سال ۲۰۲۰ خوش‌بین هستند. این مقدار در سال گذشته ۲۸ درصد بوده است که به معنی افت ۹ واحد درصدی برای سال جاری میلادی است.

مهم‌ترین تهدیدات

پرسش بعدی مطرح شده از مدیران عامل بنگاه‌ها این است که نسبت به کدام یک از تهدیدات احتمالی اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، زیست‌محیطی و تجاری برای چشم‌انداز رشد سازمان خود نگران هستید؟

در این چارچوب، ۳۶ درصد از مدیران بنگاه‌های جهان «مقررات بیش از حد»، ۳۵ درصد «تنش‌ها و کشمکش‌های تجاری» و ۳۴ درصد نیز «رشد اقتصادی غیرقابل پیش‌بینی» را از مهم‌ترین تهدیدات پیش‌روی فعالیت بنگاه خود مشخص کرده‌اند.

همچنین در منطقه خاورمیانه ۵۷ درصد از مدیران عامل، «عدم قطعیت‌های ژئوپلیتیک»، ۵۱ درصد «رشد اقتصادی غیرقابل پیش‌بینی» و ۳۴ درصد «تهدیدات سایبری» و ۳۴ درصد «سرعت تغییرات فناوری» را به‌عنوان مهم‌ترین تهدیدات پیش روی فعالیت سازمان خود برشمردند. در اروپای غربی نیز ۳۶ درصد از مدیران عامل بنگاه‌ها «مقررات بیش از حد» و ۳۶ درصد «کشمکش‌های تجاری» را به‌عنوان مهم‌ترین تهدیدات خود مطرح کردند و ۳۵ درصد از مدیران هم «تهدیدات سایبری» را در کانون توجه خود به‌عنوان عامل بازدارنده قرار

دادند. البته کلیه مدیران شرکت‌کننده در این نظرسنجی بر این باورند که رشد اقتصادی غیرقابل پیش‌بینی، در میان ۱۰ تهدید پیش روی کلیه مناطق قرار دارد. در نهایت این پرسش از مدیران بنگاه‌ها مطرح شده است که تا چه اندازه معتقدید که استراتژی‌های تغییرات اقلیمی منجر به بروز و خلق معنادار فرصت‌های خدماتی و محصولی جدید می‌شود؟ مطابق داده‌های به‌دست آمده ۲۵ درصد مدیران بنگاه‌های جهان، ۲۶ درصد از مدیران بنگاه‌های اروپای غربی و ۱۵ درصد از مدیران خاورمیانه موافق هستند که استراتژی‌های تغییرات اقلیمی منجر به بروز و خلق معنادار فرصت‌های خدماتی و کالایی خواهد شد. این در حالی است که در سال ۲۰۱۰ به ترتیب میزان موافقت با این پرسش از سوی مدیران بنگاه‌های جهان ۱۳ درصد، اروپای غربی ۱۷ درصد و خاورمیانه ۷ درصد بوده است.

شاخص بهای مواد غذایی جهان در فوریه ۲۰۲۰

طبق گزارش سازمان جهانی غذا (FAO) شاخص کل مواد غذایی در فوریه ۲۰۲۰ برابر با ۱۸۰٫۵ بود که اگرچه نسبت به ماه مشابه سال ۲۰۱۹ از حدود ۸٫۱ درصد رشد برخوردار بود ولی به علت افت شدید بهای روغن‌های گیاهی و باشدت کمتر کاهش قیمت گوشت و غلات و تا حدودی جبران کاهش قیمت توسط افزایش بهای لبنی، نسبت به ماه ژانویه ۲۰۲۰، حدود منفی ۱٫۴ درصد کاهش یافت.

معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران					
افت شاخص بهای مواد غذایی جهان در فوریه ۲۰۲۰					
شاخص کل بهای مواد غذایی	فوریه ۲۰۱۹	ژانویه ۲۰۲۰	فوریه ۲۰۲۰	درصد تغییرات فوریه ۲۰۲۰	
				نسبت به ماه مشابه سال قبل	نسبت به ماه قبل
شاخص کل بهای مواد غذایی	۱۶۷٫۰	۱۸۲٫۴	۱۸۰٫۵	۸٫۱	-۱٫۰
شاخص بهای گوشت	۱۶۲٫۷	۱۸۲٫۳	۱۷۸٫۶	۹٫۸	-۲٫۰
شاخص بهای لبنیات	۱۹۲٫۴	۲۰۰٫۶	۲۰۹٫۸	۹٫۰	۴٫۶
شاخص بهای غلات	۱۶۸٫۵	۱۶۹٫۲	۱۶۷٫۸	-۰٫۳	-۰٫۸
شاخص بهای روغن‌های نباتی	۱۳۳٫۵	۱۷۶٫۳	۱۵۸٫۱	۱۸٫۴	-۱۰٫۳
شاخص بهای شکر	۱۸۴٫۱	۲۰۰٫۷	۲۰۹٫۷	۱۳٫۹	۴٫۵
شاخص کل: افت شدید بهای روغن‌های گیاهی و با شدت کمتر کاهش قیمت گوشت و غلات و تا حدودی جبران کاهش قیمت توسط افزایش بهای لبنیات و شکر					
شاخص بهای گوشت: افت قابل توجه بهای گوشت گوسفند و با درجه کمتر کاهش بهای گوشت گاو به علت کاهش واردات چین و تاخیر در ارسال محموله‌ها، افت ذبح در نیوزلند و کاهش بهای گوشت مرغ به علت کاهش تقاضا در آسیا					
شاخص بهای لبنیات: افزایش بهای پنیر به علت برقراری محدودیت‌های صادراتی در نیوزلند و کاهش فصلی تولید شیر، کاهش توان صادرات استرالیا به علت تولید کمتر و در مقابل افت تقاضای واردات شیرخشک در چین و تاخیر در ارسال محموله‌ها به علت شیوع ویروس Covid-19					
شاخص بهای غلات: افت بهای گندم و ذرت به دلیل افت تقاضای ناشی از ویروس Covid-19 و استمرار افزایش بهای برنج به علت محدودیت صادرات در ویتنام و وجود تقاضای قوی در شرق آفریقا					
شاخص بهای روغن‌های نباتی: کاهش بهای روغن پالم به علت افت تقاضای هند، کاهش رشد اقتصاد جهان و شیوع ویروس Covid-19، کاهش قیمت روغن خام آفتابگردان و کازا و افت بهای روغن خام سویا به علت موجودی بالای آمریکا					
شاخص بهای شکر: انتظار کاهش تولید شکر در هند (دومین تولیدکننده بزرگ جهان) و تا بلند به علت خشکسالی و وجود تقاضای قوی در جهان به خصوص از سوی اندونزی (واردکننده بزرگ جهان)، تضعیف ارزش ریال برزیل به عنوان عاملی محدودکننده در افزایش قیمت شکر					
منبع: گزارش ماوس FAO					

عملکرد بازار ثانویه در سال ۱۳۹۸

طی سال ۱۳۹۸ در مجموع حدود ۱۶,۲ میلیارد یورو ارزش صادراتی برای فروش در بازار ثانویه عرضه شده که از این محل، حدود ۱۳,۸۷ میلیارد یورو ارزش برای واردات کالا، خرید شده است. میزان خرید ارزش برای واردات و فروش ارزش صادراتی در اسفند ۱۳۹۸ نسبت به اسفند ۱۳۹۷، به ترتیب ۴۱ درصد و ۵۱ درصد، افت داشته است.

عملکرد بازار ثانویه طی سال ۱۳۹۸		
معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران		
بازه‌های زمانی	خرید ارزش برای واردات (میلیون یورو)	فروش ارزش صادراتی (میلیون یورو)
از اول فروردین الی ۲۸ اسفند ۱۳۹۸	۱۳,۸۶۸	۱۶,۱۷۳
ماه اسفند ۱۳۹۸	۱,۳۳۸	۱,۳۳۳
ماه اسفند ۱۳۹۷	۲,۲۷۱	۲,۷۳۸
تغییر اسفند ۱۳۹۸ به اسفند ۱۳۹۷ (%)	-۴۱	-۵۱
از ۱۶ مرداد ۱۳۹۷ الی ۲۸ اسفند ۱۳۹۸	۲۳,۲۲۷	۲۷,۳۵۴
میانگین نرخ خرید هر دلار در بازار ثانویه طی اسفند سال ۱۳۹۸ - تومان	۱۳,۶۴۱	
میانگین نرخ فروش هر دلار در بازار ثانویه طی اسفند ۱۳۹۸ - تومان		۱۳,۶۹۶
رشد ۵۷ درصدی نرخ خرید دلار در اسفند ۱۳۹۸ نسبت به اسفند سال ۱۳۹۷		

آیا برنده بزرگ بحران کرونا تجارت الکترونیک و فناوری است؟

شیوع ویروس کرونا به فروپاشی بورس‌ها و قرار گرفتن شرکت‌ها در وضعیتی سخت منجر شده و از دیگر تبعات این ویروس ضررهای اقتصادی بسیار بزرگ است که چه بسا باعث تحولات بزرگ‌تری در جهان شود و به نظر می‌رسد در میان این بحران، برنده بزرگ شرکت‌های بخش فناوری و اینترنت و تجارت الکترونیک باشند.

پخش اینترنتی و رنگ باختن رونق سینما

با رونق تقاضای اینترنتی، شرکت‌های عمده تلویزیونی و ویدئویی مانند نتفلیکس و کانال + و گوگل (شرکت مادر سایت یوتیوب) اقدام به کاهش کیفیت فیلم‌های خود کرده‌اند تا از فشار بر روی اینترنت در اثر ازدحام کاربران در اروپا بکاهند. براساس گزارش خبرگزاری بلومبرگ در آخر هفته گذشته شبکه‌های پخش اینترنتی در جهان با افزایش استقبال ۲۰ درصدی روبه‌رو بودند. در مقابل نقش بزرگ سینما به شکل بی‌سابقه‌ای کم‌رنگ شده و درهای برخی از سالن‌های سینما برای مشارکت در مهار ویروس کرونا (کوید ۱۹) به طور موقت بسته شده است. در آمریکا سهام سینماهای «سینمارک» و «ای ام سی اینترتمنت» AMC Entertainment روز جمعه گذشته با سقوط ۶۰ درصدی یعنی بالاترین سطح در ماه‌های ژانویه و فوریه مواجه شد.

جت‌های خصوصی مقابل هواپیماهای تجاری

شرکت‌های هواپیمایی هزینه‌های کلانی را به دلیل قرنطینه خانگی مردم و بسته شدن مرزها متحمل شده‌اند و برخی از آنها به مرز ورشکستگی رسیده‌اند. با توجه به این وضعیت، انجمن بین‌المللی حمل و نقل هوایی (IATA) روز پنجشنبه گذشته هشدار داد که شرکت‌های هواپیمایی به کمک فوری به ارزش ۲۰۰ میلیارد دلار نیاز دارند. «الکساندر دی جونیاک» رئیس این اتحادیه اظهار داشت که بحران کرونا خطرناکتر و گسترده‌تر از بحران برهه بعد از ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ و ویروس سارس در سال‌های ۲۰۰۳-۲۰۰۲ و بحران

شیوع ویروس کرونا به فروپاشی بورس‌ها و قرار گرفتن شرکت‌ها در وضعیتی سخت منجر شده و از دیگر تبعات این ویروس ضررهای اقتصادی بسیار بزرگ است که چه بسا باعث تحولات بزرگ‌تری در جهان شود و به نظر می‌رسد در میان این بحران، برنده بزرگ شرکت‌های بخش فناوری و اینترنت و تجارت الکترونیک باشند.

با قرنطینه شدن حدود یک میلیارد نفر در خانه‌هایشان در سراسر جهان و به وجود آمدن شرایط فوق‌العاده کنونی، همه به خدمات الکترونیکی و ابزارهای جدید پناه آورده‌اند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، «سالی متلیس» استاد رفتار سازمانی در دانشگاه آکسفورد گفت که «معتقدم برخی از جنبه‌های کار و سازمان پس از خروج از بحران ویروس کرونا تغییر خواهد کرد».

وی افزود: مردم بزودی پی خواهند برد که می‌توانند کار و ارتباط خود را به روشی که قبلاً انجام نمی‌دادند، انجام دهند و این آنها را وادار می‌کند تا هرچه بیشتر با فناوری انس و خو بگیرند.

غول‌های تجارت الکترونیکی در مقابل فروشگاه‌های مستقل

سایت‌های بزرگ خرید الکترونیکی درخواست‌های زیادی را دریافت می‌کنند در زمانی که مصرف‌کنندگان در قرنطینه به خرید اینترنتی کالاهای ضروری و اساسی خود روی آورده‌اند. دوشنبه هفته گذشته (۱۶ مارس) روز سیاهی برای بورس‌های جهان بود و سهام غول‌های توزیع آمریکایی مانند آمازون و ولمارت کاهش یافت هر چند اوایل هفته سهام آنها بهبود و افزایش یافت.

شرکت آمازون اعلام کرد که «شاهد رشد استقبال مشتری‌های برای خریدهای اینترنتی هستیم و این روند باعث خالی شدن انبارهای

مالی جهانی سال ۲۰۰۸ است.

این درحالی است که تقاضا از شرکت های هواپیماهای اختصاصی که در کارهای خود شاهد شکوفائی هستند، افزایش یافته است.

«دانیل تانگ» از شرکت «مای جتس» مستقر در هنگ کنگ گفت: مشتریان ثروتمند این شرکت ها ترجیح می دهند کنار صدها مسافر دیگری که نمی دانند به کدام کشورها قبلا سفر کرده اند، قرار نگیرند.

«ریچارد زاهر» رئیس هیات مدیره شرکت هواپیماهای خصوصی مستقر در آمریکا هم با بیان اینکه «درخواست ها رونق گرفته است»، گفت که فروش رزرو بلیت شرکت ها ۲۰ تا ۲۵ درصد افزایش داشته است.

کلاس های ورزشی اینترنتی بجای سالن های ورزشی

با بسته شدن درهای بسیاری از سالن های ورزشی، ورزشکاران برای ادامه تمرینات خود در خانه به درس های اینترنتی روی آورده اند.

سهام شرکت تجهیزات ورزشی آمریکایی Peloton به میزان قابل توجهی افزایش یافته است و سرمایه گذاران به تقاضای روز افزون تجهیزات فردی مرتبط به اینترنت و درس های آنلاین خود دل بسته اند.

کنفرانس های ویدیویی به جای نشست ها

درحالی که بسیاری از مردم کارهای خود را از منازل انجام می دهد، تقاضا ها برای فناوری هایی که نشست های مجازی و اینترنتی را ممکن می کند، افزایش داشته است.

«کارولینا میلانسی» تحلیلگر شرکت «کریتیف استراتژیس» گفت: استقبال واقعی از دورکاری موجب شده تا سهام شرکت هایی مانند «Zoom» که متخصص در برگزاری کنفرانس های ویدیویی است، افزایش یابد.

در این میان، تعویق یا لغو نشست های کاری و رویدادهای ورزشی و فرهنگی ادامه دارد و همچنان یک سوال بزرگ در باره برگزاری بازی های المپیک در ژاپن در تابستان امسال مطرح است.

سرگذشت خیامی‌ها: از تعمیرگاه تا کارخانه ایران ناسیونال

محمود خیامی، بنیانگذار ایران خودرو درگذشت

نهم اسفند، روز جمعه ۱۳۹۸ محمود خیامی در سن ۹۰ سالگی درگذشت؛ خیامی از چهره نام‌آشنای صنعت ایران و از بنیان‌گذاران ایران خودرو، بانک صنعت و معدن بود. او با اینکه در لندن زندگی می‌کرد یکی از بزرگترین خیرین مدرسه‌ساز در ایران بخصوص در زادگاهش خراسان بود. نهم اسفندماه ۱۳۹۸، محمود خیامی، پدر صنعت خودروی ایران، در لندن درگذشت؛ سرگذشت احمد و محمود خیامی، دو برادر خراسانی، فرزند حاج سیدعلی اکبر خیامی روحانی و خرده‌مالکی از طبقه متوسط با «جسارت و امید» توصیف می‌شود؛ خیامی یکی از نمادهای بورژوازی ملی که در دهه چهل خورشیدی با ایران ناسیونال در آسمان صنعت ایران درخشید؛ او علی‌رغم توقیف اموالش در ابتدای انقلاب از کوشش‌های اجتماعی دست نکشید و توجه‌اش به انجام مسئولیت‌های اجتماعی از جمله مدرسه‌سازی در ایران ادامه یافت. سرنوشت «ایران ناسیونال»، هم‌چون زندگی خالق‌شان داستانی دور و دراز دارد؛ از اوج تأمین و دولتی شدن برادران خیامی در زمان خوددست به کاری زدند که در زمان خودشان بسیار جسورانه بود هر چند پیشرفت شتابان صنعت خودرو «پیکان» را خیلی زود به یک فانتزی تبدیل کرد.

احمد و محمود در دوران کودکی

احمد، برادر بزرگ‌تر پس از کلاس نهم دبیرستان شاهپور را ترک گفت و پس از آن مشاغل مختلفی را به عنوان شاگرد مغازه تجربه کرد. در شهریور ۱۳۲۰ با اشتغال مشهد توسط قوای روسیه، اشتغالگران اقدام به ضبط کامیون‌های سیدعلی اکبر خیامی و شریک‌وی و محل استقرار آنها کردند (شیرین کام و فرجام‌نیا، ۱۳۹۳: ۳۱۶). با اتمام جنگ و خروج قوای روس از مشهد، سیدعلی اکبر محل کامیون‌ها را تبدیل به تعمیرگاه کرد. در این زمینه احمد به او کمک رسانید و به صورت شبانه در مدرسه رازی ادامه تحصیل داد. بنابر روایتی دیگر، خیامی پدر مقداری از زمین‌های کشاورزی و باغ خویش را فروخت و سرمایه آن را به پسرانش داد. احمد با آن سرمایه، گاراژی در فلکه برق مشهد تدارک دید که در آن با خرید اتومبیل‌های دست دوم بنز ۱۸۰ و ۱۹۰ از تهران، به فروش اقساطی آنها

به رانندگان تاکسی پرداخت. محمود، تحصیلاتش را تا دیپلم در مدرسه روزانه ادامه داد. خروج قوای متفقین از کشور در سال ۱۳۲۵ با برقراری مجدد رفت و آمد زائرین به مشهد همراه بود. در این میان، فقدان نیروی فنی در زمینه تعمیر ماشین در مشهد موجب شد این خانواده فعالیت اقتصادی پررونقی را در این شهر آغاز کند. این همکاری خانوادگی با حضور محمود به عنوان مسوول کارهای فنی، احمد به عنوان مسوول امور مالی و حسابرسی و حاج‌علی اکبر به عنوان صندوقدار نخستین گام این خانواده در پیمودن طریق تجارت بود. دو سال بعد، این خانواده توانست نمایندگی بنز رانیز به چنگ آورد (پیشین: ۳۱۶ و ۳۱۷). اما تجارت تنها دغدغه این خانواده نبود، چنان که احمد در سال ۱۳۲۶ اتحادیه سادات حسینی را به منظور انجام فعالیت‌های عام‌المنفعه تأسیس کرد و پس از قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱ به عنوان دبیر اتحادیه سادات حسینی در تظاهرات کلوب مصدق در مشهد شرکت کرد. این اتحادیه از نیروهای اصلی حامی دکتر مصدق در برابر نیروهای توده‌ای در مشهد بود. بر اساس گزارش‌های ساواک، در اواخر دهه ۳۰ و بهمن ۱۳۴۱ در کلوب مصدق و در شهرستان جام برای تأسیس اتحادیه مذکور فعالیت داشتند و به همین دلیل، در بهمن همان سال به اتهام همکاری با شرکت کنندگان در میتینگ جبهه ملی دستگیر و با اخذ تعهد آزاد شدند. اگر چه آنان بعدها مخالف حرکت‌های رادیکال شدند و به کلی از سیاست کناره‌گیری کردند، ساواک در گزارش‌های خود خبر از واگذاری منزل پدری این خانواده به آیت‌الله میلانی برای ساخت مدرسه می‌دهد (همان: ۳۲۶). اما به واقع، آنان هرگز تمایلات ملی‌گرایانه خود را فراموش نکردند. شاهد این مدعا آن است که وقتی احمد برای کارخانه خود به دنبال اسم می‌گشت، نام «ایران ناسیونال» را برگزید و نام «آرو» (مارکی از اتومبیل تولیدی کارخانه روتس) را نپسندید و در میان معادل‌های فارسی آن نام «پیکان» را برای این مدل انتخاب کرد. گفته شده است که احمد

و محمود خیامی در زمان کودکی، در خیابان‌ها خودروهایی مردم را می‌شستند. زندگینامه احمد و محمود خیامی مانند بسیاری دیگر از کارآفرینان ایرانی سرشار از تلاش‌های بسیار و طولانی مدت است. این دوبرادر در شهر مشهد تعمیرگاهی به اسم برادران خیامی داشتند. احمد برادر بزرگتر مدت زمانی بعد راهی سفری طولانی مدت برای پیدا کردن شغلی جدید در اروپا و آمریکا شد. خیامی‌ها سازنده شرکت‌های ایران ناسیونال، بانک صنعت و معدن و فروشگاه کورش که فروشگاه قدس امروز هستند.

احمد و محمود از همان اول بایکدیگر بودند ولی بالاخره از همدیگر به صورت یک جا جدا شدند تا اینکه سرانجام از بین آن همه شرکت‌هایی که احداث کردند شرکت ایران ناسیونال به محمود رسید و بعد از انقلاب هم توسط جمهوری اسلامی ایران مصادره شد، او نیز به کشور انگلیس رفت و مقیم آن جا شد.

رفتن احمد به خارج از کشور آغاز تحول‌ها بود

رفتن احمد به خارج از کشور شروع تحول در زندگی احمد و محمود خیامی بود. احمد برادر بزرگتر مدت زمانی بعد برای یافتن شغلی جدید راهی سفری دراز به اروپا و بعد آمریکا شد. محمود نیز همزمان راهی تهران شد تا مقدمات احداث تعمیرگاهی در تهران را فراهم کند. همزمان احمد به اطلاع داد که در شهر لندن موفق به

بستن قرارداد با هیلمن هانت شده است.

محمود سال ۱۳۳۳ گاراژ و تعمیرگاه مشهد را تعطیل کرد و با گروهی از کارگران متخصص و قابل اعتماد خود عازم تهران شد. در این شهر با کمک یکی از آشنایان مغازه‌ای با عنوان فروشگاه تضامنی برادران خیامی برای فروش قطعات اتومبیل در خیابان اکباتان تهران اجاره کرد. بارونق کار این شرکت، مغازه‌های اطراف و طبقات بالای ساختمان را اجاره و سپس خریداری کرد و با تغییراتی آنها را تبدیل به یک فروشگاه بزرگ و طبقات بالا را تبدیل به آپارتمان‌های دفتری کرد. این فروشگاه بعدها پی‌اچ‌پی نام گرفت و یکی از بزرگ‌ترین عرضه‌کنندگان قطعات یدکی اتومبیل در ایران شد. با اخذ نمایندگی لاستیک کنیتانتال و باتری دناوی تصمیم گرفت به ساخت اتاق اتوبوس روی آورد. اما اخذ نمایندگی بنز در مشهد از سوی برادران سودآور و بعدها اخذ امتیاز نمایندگی این شرکت در کل ایران بود که فعالیت تجاری برادران خیامی را به خارج از کشور گسترش داد.

در اواسط دهه ۴۰ احمد با سپردن تشکیلات تجاری به محمود عازم اروپا و آمریکا شد تا از میان مدل‌های گوناگون، یک اتومبیل سواری را برای مونتاژ در ایران انتخاب کند. از کارخانه‌های اتومبیل‌سازی فیات، لانچیا، فورد، فولکس واگن، مرسدس بنز، داکا، پژو، سیتروئن و رنو دیدن کرد ولی اتومبیل آرو ساخت کارخانه در حال ورشکستگی آروتس بود که نظری را جلب کرد. با بازگشت

اتومبیل و بانک صنعتی و معدنی ایران اشاره کرد.

در اواخر سال ۱۳۵۱، برادران خیامی به همکاری خود خاتمه دادند. بدین ترتیب، کارخانه‌های اتومبیل پیکان، اتوبوس اسازی و مرسدس بنز به محمود واگذار شد و احمد نیز با سهم ریالی خود از ایران ناسیونال به خریداری سهام بیمه امید و تأسیس کارخانه مبلیران و فروشگاه‌های زنجیره‌ای به نام فردوسی و کورش پرداخت. کورش که ابتدا توسط حمید اخوان شکل گرفته بود، با اختلاف‌های مدیریتی موجود به خیامی واگذار شد. همچنین، محمود خیامی با توسعه ایران ناسیونال توانست آن را به بزرگ‌ترین کارخانه صنعتی ایران تبدیل کند. در این زمان، وی به مذاکره با کارخانه مرسدس بنز برای مونتاژ مرسدس بنز ۱۷۰ پرداخت و در صدد گشایش بازارهایی در اروپای شرقی و کشورهای برای صادرات پیکان و اتوبوس مرسدس بنز بود. اگرچه، پس از مدتی به علت عدم کفاف برای تقاضای بازار داخلی، جلوی این صادرات گرفته شد. محمود خیامی در اواسط دهه ۵۰ برای مدتی باشگاه اقبال را خریداری کرد و تیم پیکان را پدید آورد.

با وقوع انقلاب ۱۳۵۷، هر دو برادر از کشور خارج شدند. احمد خیامی به تورنتو رفت و در فروردین ماه ۱۳۷۹ در لس آنجلس در اثر سرطان درگذشت. محمود خیامی هم راهی انگلیس شد و روز نهم اسفندماه ۱۳۹۸ در لندن درگذشت. محمود در تیرماه ۱۳۸۲ در همایش بزرگ صنعت و معدن خراسان به عنوان پیشکسوت نمونه صنعت معرفی شد. او سرپرست هیات امنای دانش نامه ایرانیکا بود و در نیوجرسی نمایندگی فروش بنز داشت.

داستان آغاز و پایان پیکان

مدت زمانی از تولید محدود اتوبوس می گذشت ولی بنیانگذاران ایران خودرو راضی نبودند و به فکر تولید اتومبیلی کوچک افتادند، که هم استحکام بدنه خوبی داشته باشد و هم قیمت آن ارزانتر باشد. آنها شروع به برقراری ارتباط با کارخانه‌های خودروسازی در تمامی دنیا پرداختند. بعد از مذاکرات بسیار با کشورهای گوناگون مانند: آلمان، فرانسه، ایتالیا و انگلیسی، بالاخره توانستند با شرکت تالیوت انگلستان که در آن دوران اتومبیل‌های هیلمن را تولید می کرد (زیر مجموعه‌ای از شرکت کرایسلر امریکا بود) به توافق برسند. اول اردیبهشت ماه سال ۱۳۴۶ شمسی تولید هیلمن با اسم پیکان شروع شد با تیراژ ۶۰ هزار دستگاه خودرو در سال؛ شعار آنها هر ایرانی یک پیکان بود. در اواخر همان سال اتومبیل پیکان با قیمت ۱۲ هزار تومان به بازار آمد. سال ۱۳۴۷ در یک تبلیغ تلویزیونی، برای پیکان جشن گرفتند؛ در آن چند نفر دختر و پسر جوان باهم به دور پیکان می چرخیدند و می رقصیدند و شمع و کیک بزرگی را فوت می کردند، اما بعد از اعراض برخی پخش این تبلیغ از تلویزیون قطع شد. اما پیکان هم مانند همه چیز به آخر کار خود رسید و در سال ۱۳۸۴ شمسی بعد از آن که تولیدش متوقف شد. کارخانه‌ای که با بزرگ‌تر شدن و تولیدات زیادتر کارگران زیادی در استخدام خود داشت. بنیانگذاران ایران خودرو رفته رفته با گسترش و افزایش درآمد شروع به خرید زمین‌های اطراف کرد. پیکان شهر برای سکونت کارگران ایران خودرو ساخته شد.

چگونه ایران ناسیونال برادران خیامی، تحول آفرین شد

به ایران، وی کارخانه ایران ناسیونال را در مهر ۱۳۴۱ با حدود صد میلیون ریال سرمایه و با هدف مونتاژ و تولید انواع خودرو در خیابان اکباتان تهران احداث کرد که از سال ۱۳۴۲ با تولید اتوبوس فعالیت خود را آغاز کرد. موسسان آن از حاج علی اکبر، احمد، محمود و مرضیه خیامی و زهراسیدی و خانم رشتی تشکیل یافته بود. احمد در سال ۱۳۴۰ قطعه زمینی بین جاده مخصوص و اتوبان کرج خریداری کرد که کارخانه ایران ناسیونال را در آن مستقر کرد و در آن به ساخت اتاق اتوبوس پرداخت و ۲۰ نفر از کارگران و سرپرستان را برای گذراندن دوره اتاق سازی به آلمان فرستاد و با اخذ نمایندگی اتوبوس‌های مرسدس بنز ۳۲۱، گیربکس و دیفرانسیل از برادران سودآور توانست در سال‌های آتی نیروی هوایی ارتش را مجاب به خرید ۳۰ دستگاه از اتوبوس‌های تولیدی ایران ناسیونال کند و با فروش آنها به شرکت لوان تور و TBT آن‌ها را وارد حمل و نقل داخل و خارج شهر کند. ساخت بنز سواری ۳۰۲ و ساخت صندلی راحتی، یخچال و سرویس بهداشتی برای داخل اتوبوس‌ها و ایجاد اتاق رنگ از دیگر فعالیت‌های این کارخانه در این زمان بود (بیشین: ۳۲۱-۳۱۹). در ۱۳۴۶ خط تولید پیکان آغاز به کار کرد. در ۱۳۴۸ مدل دولوکس پیکان ساخته شد و در ۱۳۵۳ خط تولید وانت آغاز به کار کرد. در ۱۳۵۴ بهترین مدل پیکان -معروف به پیکان اونجر- تولید شد، این مدل پیکان تا پیش از وقوع انقلاب بیش از شش مدل استیشن، دولوکس، کار، جوانان و... عرضه کرد. ایران ناسیونال که در ابتدا کار خود را با تولید روزانه ۱۰ دستگاه اتومبیل سواری و هفت دستگاه اتوبوس و کامیون شروع کرده بود، در ۱۳۵۷ توانست تولید صرف پیکان را به ۱۳۶ هزار دستگاه برساند و طی ۱۰ سال ۲۲ درصد از قطعات پیکان را در داخل تولید کند.

برادران خیامی گذشته از مونتاژ اتومبیل سواری، اتوبوس، مینی بوس و آمبولانس، در کارخانه‌ها و مؤسسات دیگری نیز به صورت مستقل یا مشارکتی سرمایه گذاری کرده بودند که از آن میان می توان به کارخانه لاستیک سازی بریجستون ایران، شرکت بیستون سازی ایران، کارخانه پولی رنگ، کارخانجات رضا در مشهد برای تولید سپر و رینگ اتومبیل، کارخانه جوش اکسیژن در مشهد با سهم ۲۵ درصدی ایران ناسیونال، کارخانه ایدم در تبریز برای تولید موتور، کارخانه فنر سازی در جاده کرج، کارخانه ریخته گری، کارخانه تولید موتور اتومبیل برای ساخت قسمت‌هایی از سیلندر و رینگ و پیستون

محمود خیامی در خارج از کشور

به علت سابقه همکاری خیامی با شرکت مرسدس بنز آلمان، او توانست از این شرکت اعتبار بگیرد و در خارج از ایران، مجدداً کار خودش را به عنوان یک فروشنده از صفر شروع کند؛ امروز خانواده خیامی یکی از نمایندگان هیات فروش شرکت مرسدس در انگلیس و آمریکا را دارد. محمود خیامی با ثروتی که از فروش مرسدس در کشور آمریکا کسب کرد، شروع به ساختن مدرسه در زادگاه خود کرد و امروز از او به عنوان یکی از بزرگترین مدرسه سازان تاریخ کشور یاد می شود.

مجموعه فعالیت های اقتصادی - اجتماعی برادران خیامی طی پنج دهه

- ۱- کارخانه لاستیک سازی بریجستون ایران
- ۲- شرکت پیستون سازی ایران
- ۳- کارخانه پولی رنگ (تولید کننده رنگ اتومبیل)
- ۴- کارخانجات رزادر مشهد برای تولید سپر و ینگ اتومبیل
- ۵- کارخانه جوش اکسیژن در مشهد با سهم ۲۵ درصدی ایران ناسیونال
- ۶- کارخانه ایدم در تبریز برای تولید موتور
- ۷- کارخانه فتر سازی در جاده کرج
- ۸- کارخانه تولید شن ریخته گری
- ۹- کارخانه تولید موتور اتومبیل برای تولید قسمت هایی از سیلندر و ینگ و پیستون اتومبیل
- ۱۰- هنرستان مدرسه صنعتی ایران ناسیونال برای تربیت تکنسین در جاده قدیم کرج
- ۱۱- هنرستان بزرگ صنعتی مشهد
- ۱۲- بیمارستان بزرگی در مشهد
- ۱۳- مرکز مبارزه با سرطان در خیابان کوهسنگی مشهد
- ۱۴- احداث ۱۲ باب واحد آموزشی در ۱۲ شهر از استان های خراسان (محمود خیامی)
- ۱۵- احداث هشت باب واحد آموزشی در شهر مشهد به نام امام هشتم (محمود خیامی)
- ۱۶- شروع احداث ۱۱۰ واحد آموزشی روستایی به نام محمودیه در خراسان
- ۱۷- فروشگاه زنجیره ای کوروش.

از میان کسانی که در دهه های ۴۰ و ۵۰ شمسی در صنایع ملی ایران نامی پرآوازه کردند نام احمد و محمود خیامی شاید بلندآوازه ترین آنها باشد. اما در همین دهه، کارآفرینانی چون ایروانی، برخوردار، لاجوردی، مقدم، خسروشاهی و خلیلی بودند که آوازه و شهرتشان در صنعت ایران در دهه ۴۰ به اوج رسید. کم و بیش همه این نامداران صنعت ملی، در دهه های گذشته و حتی در عصر رضاشاه و قاجاریه هم ریشه ها و پیوندهایی داشتند اما زمانی به شهرت ملی دست یافتند که با آغاز رشد و شکوفایی اقتصاد ملی همراه بود. یکی از مهم ترین دلایل توسعه و گسترش صنایع ملی، حضور دولتمردانی چون محمدعلی صفی اصفیا، در رأس سازمان برنامه و بودجه، مهدی سمیعی در بانک مرکزی، علینقی عالیخانی در رأس وزارت اقتصاد و ابوالقاسم خردجودر بانک توسعه صنعتی و معدنی بود که می توانست حتی صنایع مرده را نیز بیدار کند.

خاطره یکی از اولین دیدارهای عالیخانی و احمد خیامی در وزارت اقتصاد گویای این واقعیت است که نبض اقتصاد ملی در نهادهای عالی اقتصاد کشور چگونه می تپید: «عملاً وقت ملاقاتی که به صاحبان صناعی که مایل بودند من را ببینند و من هم مایل بودم آنها را ببینم می دادم، از ساعت هشت شب شروع می شد. آخرین نفر، یک و نیم بعد از نصف شب بود. اگر خودمان کاری نداشتیم آنها را می دیدم. از نیمه شب تا ساعت دو بعد از نصف شب مطلقاً برای صاحبان صنایع بود. سال ها بعد محمود خیامی که با برادرش می خواستند اتوبوس تولید کنند که بعد هم به اتومبیل سازی خیلی گسترده ای منجر شد، برای من تعریف می کرد که برادر من به من می گفت «وزیر اقتصاد ساعت دوازده و نیم به ما وقت دادند»، گفتم «خب اینکه وقت خیلی خوبی است، چرا تو داری تعجب می کنی؟» گفت: نه، دوازده و نیم ظهر نیست دوازده و نیم شب است. او می گفت ما هیچ منتظر نبودیم یک همچنین ساعتی برویم.

آن ساعت آنجا پر بود از صاحبان صنایع که منتظر بودند به نوبت بیایند. خب آنها درد خودشان را می گفتند که برای من خیلی مهم بود. درد از نظر خودشان حالا لازم نیست آن چیزی باشد که من می پذیرفتم ولی خیلی مهم بود که من بدانم آنها دارند چی فکر می کنند به هر حال یک مقدار واقعیت در گفته های آنها بود ولی از این گذشته، مهم آشنایی با اینها بود که ببینم کی هستند.»

تراز تجاری منفی ایران در ۱۱ ماهه سال ۹۸

میلیارد ۷۱۲ میلیون دلار کالا به بازارهای هدف صادر کنند. این کالاها وزنی معادل ۱۱ میلیون و ۹ هزار تن داشته است.

همچنین میزان واردات کالا در بهمن سال گذشته ۲ میلیون و ۹۳۵ هزار تن به ارزش ۲ میلیارد و ۹۱۳ میلیون دلار بوده است. بنابراین سال گذشته صادرات ایران در بهمن ماه ۷۹۹ میلیون دلار بیشتر از واردات و تراز تجاری ایران مثبت بوده است. این در حالی است که حجم تجارت خارجی کشور در یازدهمین ماه سال گذشته کمتر از بهمن ماه امسال و معادل ۶ میلیارد و ۶۲۵ میلیون دلار ثبت شده است.

آمار یازده ماهه ۹۸

آمارهای رسمی حاکی از آن است که در ۱۱ ماهه سال ۹۸ میزان صادرات قطعی کالاهای غیر نفتی کشور (به استثنای نفت خام، نفت کوره و نفت سفید و همچنین صادرات از محل تجارت چمدانی) معادل ۱۲۵ میلیون و ۲۹۰ هزار تن و به ارزش ۳۸ میلیارد و ۵۹۷ میلیون دلار بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۷، افزایش ۱۷/۶۱ درصدی در وزن و کاهش ۴/۴۸ درصدی در ارزش دلاری داشته است. در سال گذشته صادر کنندگان ایرانی در یازده ماه منتهی به بهمن توانسته بودند ۴۰۹ میلیارد و ۴۰۹ میلیون دلار کالا با وزنی معادل ۱۰۶ میلیون و ۵۲۸ هزار تن به بازارهای هدف خود صادر کنند.

همچنین میزان واردات کشور در این مدت با افزایش ۱۰/۸۴ درصدی در وزن و ۲/۳۱ درصدی در ارزش دلاری در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۳۹۷، به ارقام ۳۲ میلیون و ۴۰۲ هزار تن و ۳۹ میلیارد و ۹۴۰ میلیون دلار رسیده که به گفته سخنگوی گمرک ایران، از این مقدار ۶۵ درصد آن کالاهای اساسی بوده است. سال گذشته وارد کنندگان اقدام به خرید ۲۹ میلیون و ۲۳۲ هزار تن کالا به ارزش ۳۹ میلیارد و ۳۷ میلیون دلار کرده بودند.

کشورهای عمده مقصد صادرات

طی ۱۱ ماه منتهی به بهمن سال ۹۸، بیشترین میزان صادرات کشور به چین انجام شده است. ارزش صادرات به این کشور رقمی بالغ بر ۸ میلیارد و ۸۷۰ میلیون دلار بوده و سهم این کشور از کل ارزش صادرات ایران ۲۳ درصد است.

دومین بازار مهم صادراتی ایران نیز عراق است که ارزش صادرات به این کشور نیز رقمی معادل ۸ میلیارد و ۵۰۸ میلیون دلار بوده و سهم این کشور از کل ارزش صادرات بیش از ۲۲ درصد ثبت شده است. سومین مقصد صادراتی ایران نیز کشور ترکیه است که در یازده ماه منتهی به بهمن امسال خریدار ۴ میلیارد و ۹۶۱ میلیون دلار کالای ایرانی بوده و توانسته سهمی نزدیک به ۱۳ درصدی را از کل ارزش صادرات ایران در این بازه زمانی به خود اختصاص دهد. امارات متحده عربی چهارمین مقصد کالاهای ایرانی است که در بازه زمانی مورد بررسی، ۴ میلیارد و ۷۷ میلیون دلار کالا از ایران به این کشور صادر شده است. سهم امارات از کل ارزش صادرات ایران بیش از ۱۰/۵ درصد به ثبت رسیده است. پنجمین مقصد کالاهای ایرانی نیز افغانستان است. از ابتدای امسال تا انتهای بهمن ماه ۲ میلیارد و ۱۴۳ میلیون دلار کالا به این کشور صادر شده که سهمی معادل ۵/۵۵ درصدی از کل ارزش صادرات را در بر می گیرد.

کشورهای عمده طرف معامله واردات

در عین حال ۵ مبدا مهم وارداتی ایران نیز در این گزارش منعکس شده است. براساس آمار منتشر شده از سوی گمرک ایران، در ۱۱ ماه منتهی به بهمن سال ۹۸، چینی ها همچنان سرلیست کشورهای عمده طرف معامله ایران هستند. این کشور در بازه زمانی مورد بررسی توانسته ۱۰ میلیارد و ۱۰۶ میلیون دلار کالا به ایران بفروشد و سهمی بیش از ۲۵ درصد از کل ارزش واردات را به خود اختصاص دهد. پس از آن امارات در دومین

تراز تجارت خارجی ایران در میانه زمستان منفی شد. در آمار تجمیعی یازده ماه منتهی به بهمن امسال، صادرات از واردات عقب ماند و ورود کالا از کشورهای مبدا یک میلیارد و ۳۴۳ میلیون دلار بیشتر از صدور کالا به بازارهای هدف بود.

حجم تجارت خارجی کشور ۷۸ میلیارد و ۵۳۷ میلیون دلار در ۱۱ ماهه ۹۸ ثبت شده است. تراز تجاری ایران در حالی در این بازه زمانی منفی است که سال گذشته با تراز مثبت تجاری در یازده ماه منتهی به بهمن روبه رو بوده ایم.

با انتشار این آمار از سوی گمرک، می توان بر آورد کلی از نمره تجارت خارجی ایران را به دست آورد. البته در ماه انتهایی سال ۹۸ اتفاق مربوط به شیوع ویروس کرونا نه تنها اقتصاد ایران بلکه اقتصاد جهان را تحت تاثیر قرار داد. از این رو به نظر می رسد روند تجارت ایران در سال ۹۸ با ارقام چندانی خوشایند به پایان برسد؛ چرا که مرزهای زمینی ایران با شرکای اصلی همجوار به دلیل شیوع این ویروس، به حالت بسته یا محدودیت روبه رو شدند و از این رو چندان امیدی به افزایش چشمگیر صادرات در ماه پایانی سال نیست. از این رو پیش بینی این است که سال ۹۸ با تراز تجاری منفی به اتمام خواهد رسید. علاوه بر این، در آمار بهمن نیز صادرات از واردات عقب مانده است و تراز تجاری ماه یازدهم امسال منفی است.

تجارت خارجی در بهمن ماه امسال

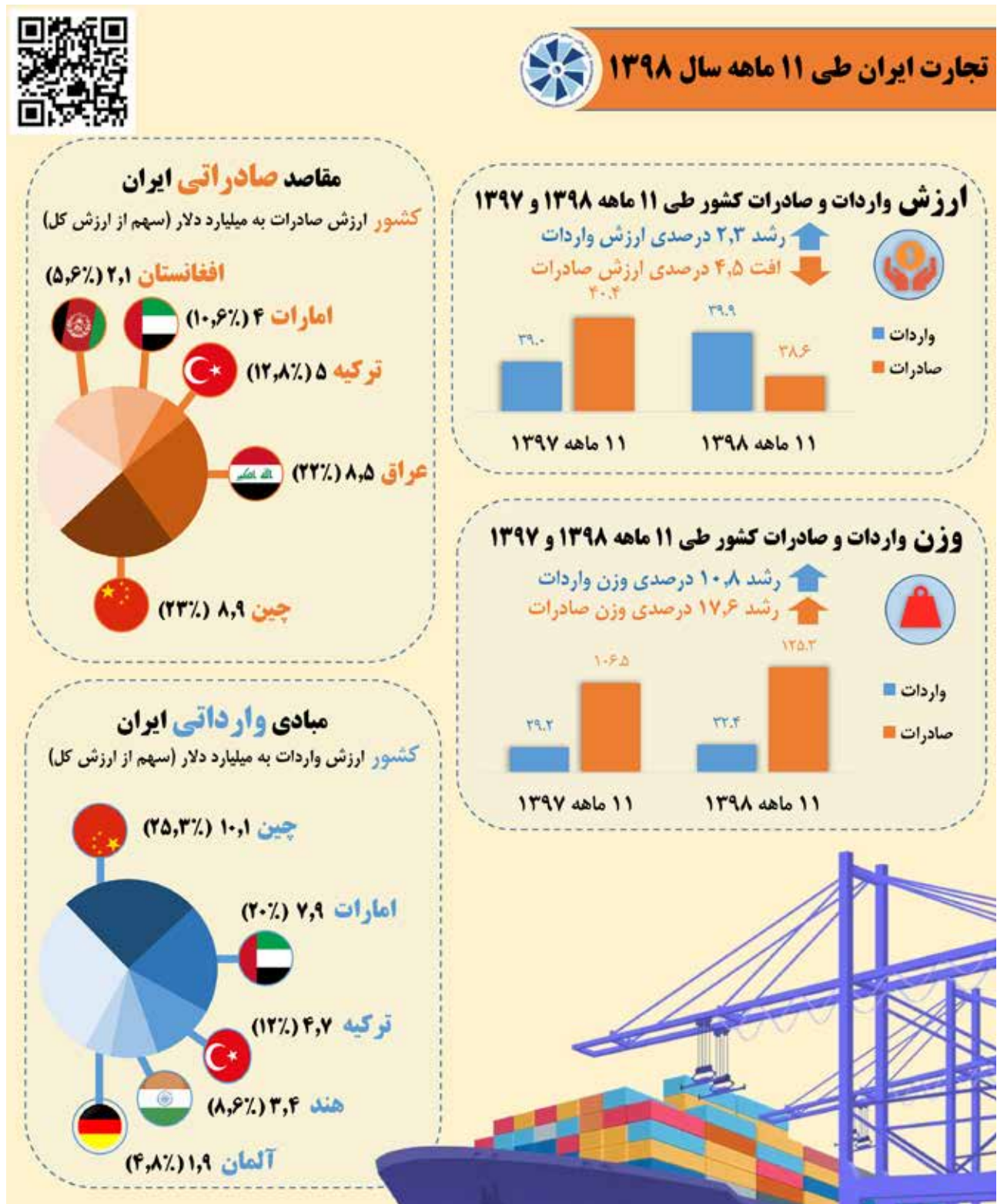
در یازدهمین ماه سال ۹۸ حجم تجارت خارجی ایران ۶ میلیارد و ۹۴۲ میلیون دلار بوده است. از این میزان، صادرات کالا در بهمن ماه امسال معادل ۳ میلیارد و ۸۳ میلیون دلار بوده است که وزنی معادل ۹۴۲ هزار تن داشته است. همچنین ۳ میلیارد و ۸۵۹ میلیون دلار کالا با وزنی معادل ۳ میلیون و ۷۹۴ هزار تن در این یک ماه وارد کشور شده است. از این رو تراز تجاری ایران در ماه یازدهم سال جاری منفی ۷۷۶ میلیون دلار ثبت شده است.

در عین حال بررسی هانشان می دهد در بهمن ماه سال گذشته صادر کنندگان توانسته بودند ۳

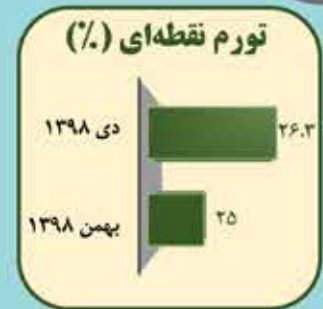
پلمبادی وارداتی ایران قرار گرفته است.

این کشور در بازه زمانی مورد بررسی، ۷ میلیارد و ۹۴۲ میلیون دلار کالا به ایران وارد کرده است. سهم ارزشی واردات از امارات نزدیک به ۲۰ درصد از کل ارزش واردات ایران است. ترکیه سومین کشور طرف معامله ایران است. ارزش واردات از ترکیه از ابتدای امسال تا انتهای بهمن ماه ۴ میلیارد و ۶۵۸ میلیون دلار بوده و سهم این کشور از کل ارزش واردات نزدیک به ۱۲ درصد است.

هندی هانیز در همین بازه زمانی ۳ میلیارد و ۴۲۵ میلیون دلار کالا به ایران فروخته اند و توانسته اند سهم ارزشی بیش از ۸/۵ درصدی رایبه خود اختصاص دهند. تنها کشور اروپایی که بین این لیست قرار دارد نیز آلمان است. آلمانی های یک میلیارد و ۹۱۹ میلیون دلار کالا را از ابتدای سال تا انتهای بهمن ماه به ایرانی ها فروخته اند. سهم این کشور از کل ارزش واردات ایران، نزدیک به ۵ درصد است.

افزایش بهای حمل و نقل، اجاره و آشامیدنی‌ها؛ عامل مسلط در افزایش نرخ تورم ماهانه بهمن ماه ۱۳۹۸

سهم هر بخش از رشد **۱,۱ درصدی** شاخص بهای مصرف کننده در بهمن نسبت به دی ۱۳۹۸، (واحد درصد)

۰,۰۰۴	دخانیات	
۰,۱	پوشاک و کفش	
۰,۱	مسکن، آب، برق، گاز و سایر	
۰,۴۴	مسکن (اجاره)	
-۰,۳	آب، برق و سوخت	
۰,۱	مبلمان و لوازم خانگی	
۰,۰۴	بهداشت و درمان	
۰,۴۶	حمل و نقل	
۰,۰۱	ارتباطات	
۰,۰۲	تفریح و فرهنگ	
۰,۰۱	آموزش	
۰,۰۱	هتل و رستوران	
۰,۰۴	کالاهای و خدمات متفرقه	

۰,۲	خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	
۰,۰۴	نان و غلات	
-۰,۱	گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آن	
۰,۰۲	شیر، پنیر و تخم مرغ	
۰,۰۰۳	روغن‌ها و چربی‌ها	
۰,۰۴	میوه و خشکبار	
۰,۲	سبزیجات (سبزی‌ها و حبوبات)	
۰,۰۲	شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی	
۰,۰۰۴	چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آبمیوه	

گروه کارخانجات طوس فدک

اولین تولید کننده انواع سمپاش های،
پشت تراکتوری و موتوری، توربین زراعی
و توربین باغی (تحت لیسانس اروپا) با
۳۵ سال سابقه در ایران میباشد.

طوس فدک

TOOS FADAK

طوس فدک حافظ دست رنج کشاورز

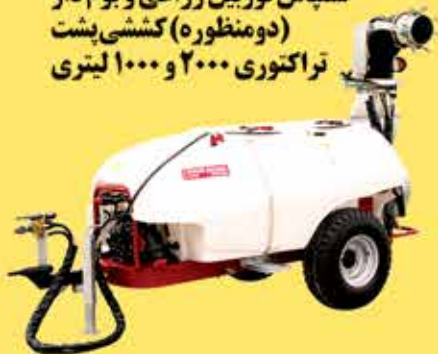
سمپاش دو منظوره کششی پشت تراکتوری
توربین باغی و زراعی بوم دار
۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ لیتری

سمپاش ۸۰۰ لیتری زراعی سوار شونده
پشت تراکتوری توربینی و بوم دار
(دو منظوره)

سمپاش توربین زراعی و بوم دار
(دو منظوره) کششی پشت
تراکتوری ۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ لیتری

سمپاش موتوری چرخ دار
۱۰۰ و ۲۰۰ لیتری

سمپاش سوار شونده بوم دار
۴۰۰، ۶۰۰ و ۸۰۰ لیتری
با بوم های ۸، ۱۰، ۱۲، ۱۴ و ۱۶ متری

سمپاش زنبه ای

بیلر بسته بنده علوفه
طرح کلاس با کارایی مطمئن

طوس فدک

TOOS FADAK

محصولات گروه کارخانجات طوس فدک
با ضمانت و خدمات پس از فروش در خدمت کشاورزان عزیز

آدرس دفتر مرکزی: مشهد خیابان جمهوری اسلامی (بلوار فرودگاه) نبش جمهوری اسلامی ۱۷ پلاک ۳۶۵
آدرس کارخانه: مشهد کیلومتر ۲۳ جاده قوچان، ابتدای شهرک صنعتی فناوری های برتر

Nilooofar Nilooofar

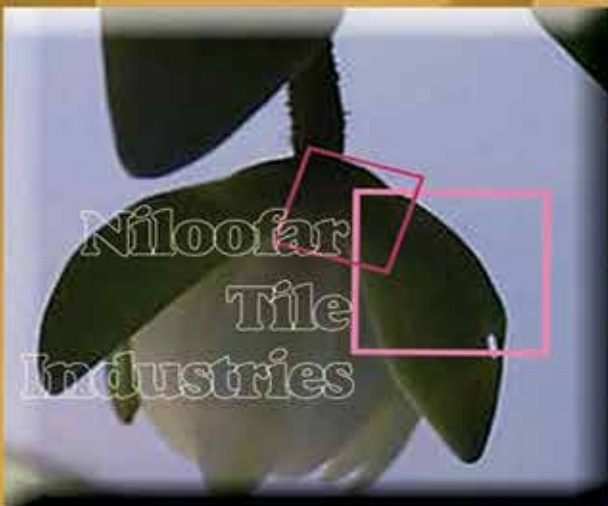
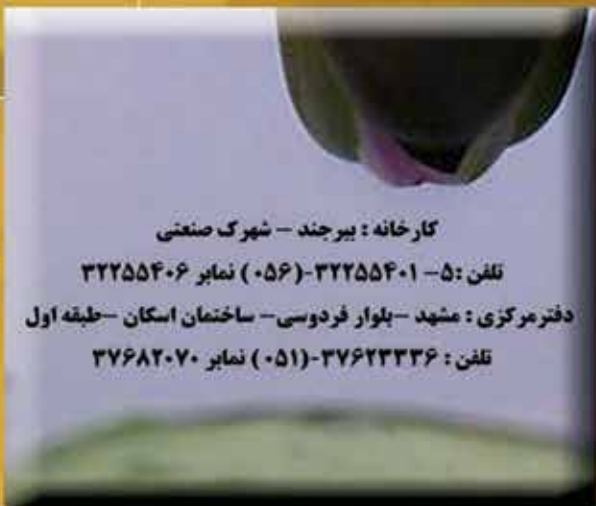
Nilooofar Tile Industries

صنایع کاشی نیلوفر

نیلوفر

کاشی
صنایع

لعل نیلوفر زحاک آمد

کارخانه : بیرجند - شهرک صنعتی

تلفن : ۵- ۳۲۲۵۵۴۰۱ - (۰۵۶) نمابر ۳۲۲۵۵۴۰۶

دفتر مرکزی : مشهد - بلوار فردوسی - ساختمان اسکان - طبقه اول

تلفن : ۳۷۶۲۳۳۳۶ - (۰۵۱) نمابر ۳۷۶۸۲۰۷۰

Nilooofar
Tile
Industries